

pauciora conclusionibus et ad principale intentum. nam si ille eadem propositiones constitute ex terminis imissis vel assumptis sunt principia in uno sillogismo et conclusiones in alio prius est quod principia fiant conclusiones et conclusiones principia. et si aliqua ad hoc concluduntur quia aliqua sunt conclusa quod non possunt esse principia illa sunt valde pauca. quare si eodem modo et ut plurimum principia fiunt conclusiones et conclusiones sunt principia. idem erit iudicium de principibus et conclusionibus. sed non sunt eadem conclusiones omnium sillogismorum verorum. quod nec eadem principia. arguunt enim potissime rationes adducte de sillogismis affirmatiuis veris. scilicet si non sunt eadem principia omnium sillogismorum affirmatiuorum verorum. multo magis non sunt eadem principia omnium sillogismorum. tam vero affirmatiuorum quam negatiuorum. Vel possumus dicere quod illa media per que fit reductio ad immediata in affirmatiuis fit reductio ad immediata in negatiuis modo quo supra diximus. id si probatur de affirmatiuis quod non sunt eadem probatur et de negatiuis. Deinde cum dicitur (Adhuc conclusiones) adducit quantum rationem. d. quod (adhuc) est alia ratio. quia (conclusiones sunt infinite. termini autem) super. in quibus conueniunt omnes scie sunt (finiti). i. sunt valde pauci. non sufficiunt quod tales termini et talia principia ad omnes conclusiones non sunt eadem principia omnium. Notandum autem vim rationis huiusmodi hoc consistere quod si eadem conclusiones principia omnium tunc illa principia eadem illi termini vel constituerent ex illis terminis in quibus conueniunt omnes scie. scilicet huiusmodi termini sunt finiti. i. sunt valde pauci. quod sunt comunissimi sic sunt termini sumpti ex ente vel ex generalibus partibus entium. cuiusmodi sunt esse et non esse. actus et potentia. et talia comunissima que valde pauca sunt. si ista sunt ita pauca et conclusio omnium sciarum sunt quasi infinite. ista principia pauca que sunt eadem non sufficiunt ad tantam multitudinem conclusionum. oportet ergo dare principia alia propria in quibus scia que sunt altera et diuersa in diuersis scientiis. non sunt eadem principia omnium. Unde tur at hec ratio quantum multum appropinquare rationi tertie. dicitur tamen hec ab illa. nam illa probatur quod non sufficiunt principia omnia absque propriis propter diuersitatem generum entium. oportet enim dare principia in quantitatibus et in qualitibus et in quolibet genere entium que adiuncta ceteris habeant efficaciam conclusionum. scilicet hec ratio quantum non tamen inicit diuersitati quantum multitudinem conclusionum. nam quod sic finiti termini et sic pauca principia in quibus conueniunt omnes scie sufficerent ad tantam multitudinem conclusionum est derisoriu dicere. oportet ergo propter ista in quibus conueniunt omnes scie dare alia principia et alios terminos in quibus differunt. propter quod non erunt omnes eadem principia. Dubitaret forte aliquis. quod videtur hoc falsum quod conclusiones sunt infinite. cum probatur sit supra statum esse in sursum et in deorsum. Dicendum quod quantum ad intentionem philosophi. non oportet dicamus conclusiones esse infinitas simpliciter. scilicet diuersas infinite. i. innumerabiles. et ex hoc habet intentum. nam in tanta numerositate conclusionum non sufficiunt illi termini finiti. i. illa principia pauca in quibus conueniunt omnes scie. quod si tamen vellemus saluare conclusiones ad istam esse infinitas saluaremus hoc tripliciter. nec diceremus quod hec ista contradicatur superiori capitulo ubi ostensum est esse statum in sursum et in deorsum. quod aliud est logice de infinitate conclusionum in se. et aliud ut reducuntur in sua principia. et ut demus sensibile exemplum dicemus quod figure multiplicanti in infinitum quod alia figura est triangulus alia quadrangulus et sic ascendendo. constat autem quod quaelibet figura habet suam proprietatem que posset demonstrari de ipsa. si ergo esset circa hoc sollicitus ut triangulus habet proprietatem habere tres. quadrangulus autem si fit regularis habet proprietatem habere angulos oppositos et latera opposita equalia et sic de figuris alijs. cum ergo tales figure sint infinite non videtur posse

negari quod conclusiones sunt in aliquo modo vadant in infinitum tamen ut reducuntur in sua principia non oportet quod nec in sursum nec in deorsum vadant in infinitum. nam posset aliquid proprietatis probari de figura superiori. ut puta de exagono nihil dicens nec de pentagono nec de quadrangulo. probabit enim de exagono quod si collocetur in circulo. latus eius erit medietas diametri. hec ergo proprietatis. versus habere latus equaliter medietati diametri. sic probabit de exagono quod nulla metior fiet de pentagono nec de quadrangulo. licet ergo exagonus in ordine figurarum presupponit pentagonum et quadrangulum. tamen ut reducat in principia per que probantur proprietates passionum de ipso non oportet quod fiat talis reductio mediatis figuris illis. quantum tunc quod figure vadant in infinitum reductio tamen cuiuslibet figure in sua principia quod est quasi procedere in sursum et procedere a principibus ad passionem cuiuslibet figure. quod est quasi procedere deorsum semper erit quod finitum. nec oportet quod augmentata numerus figurarum quod augmentetur talis reductio. quod ut parum non oportet quod semper figura sequens ut subiecti sue passioni reducatur in principia per figuras procedentes. erit ergo iterum philosophi quod conclusiones in se sunt esse infinite. scilicet ordo in principia in sursum et deorsum semper sit finitus cum ergo terminentur in quibus conueniunt omnes scie sint finiti. i. pauci tales termini et huiusmodi principia omnia in quibus scie conueniunt non sufficiunt ad tantam multitudinem conclusionum sine terminis et principibus in quibus scie differunt. Et modo B possumus saluare ut quodam ponunt per combinationem. quod licet sunt multo pauce numero et tamen in infinitis modis combinari possunt ita ut infinite dictiones possint propter aliam et aliam combinationem ex talibus istis constitui. sic autem ex paucis et ex finitis terminis propter aliam et aliam combinationem constitui poterunt infinite propositiones. prima tamen expressio melior est. quod si potest tot modis variari combinatio terminorum ad constituedum propositiones quot modis variatur combinatio istarum ad constituedum dictiones. Possumus autem et tertio dicere quod probatur supra quasi probatur statum exclusit predicationem per accidens. hic autem loquitur contra de omni predicatione vera. quod principia ad conclusionem conclusiones quecumque veras non sunt eadem. et quod conclusiones per accidens sunt vere. quod verum est alibi esse musicum. scilicet sit per accidens. cum tales propositiones per accidens possint multiplicari in infinitum dixit philosophus conclusiones esse infinitas non obstante quod in his que sunt per se est status. prima tamen expressio melior est. quod ea que sunt per accidens sunt omnia inutilia demonstrationi. scilicet quod probatur probauerit non esse eadem principia falsorum et verorum non excessit limites demonstrationis. quod falsa non sunt omnia inutilia ad demonstrationes. nam scilicet sunt inutilia ad demonstrationem omnium finium. non sunt tamen inutilia ad demonstrationes ad impossibile. nam semper talis demonstratio accipit aliquid propositionem falsam. sunt ergo multo pauciora principia omnia quam conclusiones. et sunt fere tot principia propria que conclusiones. Deinde cum dicitur. (Amplius quodam) adducit ad idem sextam rationem d. (amplius quodam quodam sunt principia ex necessitate). i. necessaria. (alia vero sunt contingenter) et quod sic est (sic igitur iterum de habitis). i. sic nobis considerantibus ut habet alia translatio. vel sic nobis iterum de habitibus (ipole est eadem esse) su. principia omnia (aut). i. maxime (finita). i. potissime ipole est talia principia ponere finita (cum conclusiones sint infinite) est ergo vis rationis quod cum necia sequatur ex necessary contingenter ex contingenteribus non sunt eadem omnia principia. quod non est idem necius et contingens. Notandum autem quod posset aliquis dicere quod scilicet conclusiones sint infinite principia sunt eadem. quod eadem principia sunt et infinite et nihilominus sunt eadem. quod eadem principia sunt infinite utriusque quilibet scia. Ad hoc ergo excludendum in hac ratione sexta respicitur vis rationis quantum d. quod aut. i. potissime est eadem mens ponere finita eadem cum conclusiones sint infinite. presupponit. nam quasi notum quod ea que sunt eadem in omnibus scientiis et quibus videtur omnes scie sunt valde pauca et finita. quod sic pauca et sic

Posteriorum

finita possint itā multitudinē dclustionū p seipsa sine additione alioꝝ pncipioꝝ ppzioꝝ ⁊ dūtersoꝝ nō possibile. ¶ Deinde cum dicit. (Si vero aliter.) pbat hoc idem videlz q nō p eadem pncipia omnia dcludantur p rōnes magis pprias. sunt autē iste rōnes magis pprie. qz p eas magis descendit admām spālem. rōnes autē superius facte magis stant i quibusdam generalibus ⁊ cōibus. ideo dicuntur logice respectu istaz. Modus autē pbandi itentum p rōnes pprias est descendere ad spāles scias. queremus eniz vtz medicina habeat sua pncipia ppria p que pbat passiones de subiecto. ⁊ vtrum geometria habeat sic pncipia ppria. ⁊ etiā vtruz logica habeat sua pncipia ppria sibi vt hz dici de omni dici de nullo p que pbat quod inferre de necessitate cōpetit sillogismo. sic quēlz scia habet sua pncipia ppria. qz si hoc cōcedat statim habebit itentum q nō sunt eadez pncipia oīum nisi eadem eēt oīa. vel de eisdē determinaret omnes scie. Si vero hoc nō cōcedat. s; dicat q ex quol; monstrat quodlibet statim ducetur et aduersarius ad iconueniens. quia i qual; scia est dare aliquas ppōnes immediatas quibus variatis variant cōclusiones. nam ex alia ⁊ alia ppōne immediata inferit alia ⁊ alia dclusio. nō ergo ex quolibet inferit quodlibz. duo ḡ facit phus. quia pmo p rōnes pprias ostendit q nō sunt eadem pncipia oīum si concedat pncipia eē homogenea pncipiatas. ⁊ pbat hoc idem si aduersarius dicat q ex quol; pbatur quodlibet. ibi (at vō) dicit ḡ. (Si vero aliter quodā mō dicat). i. cōcedat (aliquis qz be qdem sunt geometrice). i. argumentationes. (alie aut sunt sillogismoꝝ). i. dyalctice (alie aut medicine quid vtiq; erit qd dicit nisi q sūt pncipia sciaz) sup. diuersa. q. d. qz si volumus aliter disputare cum aduersario p rōnes magis pprias. ⁊ ipe dicat quodā mō ⁊ cōcedat nobis q alie sunt rōnes ⁊ cōclusiones ⁊ pncipia i geometricis ⁊ i sillogismis. i. i dyalctici. ⁊ i medicina ⁊ i alijs sciētis. hoc ē ponere pncipia alia. ⁊ subdit (s; eadem dicere derisio est). q. d. qz hoc cōcedere ⁊ postea pteruire et dicere q oīum sunt eadem pncipia ē derisio. ⁊ subdit qre sit derisio. (qz eadez eēt eisdem) ⁊ sic p rōnes (oīa nāq; fierent) vel eēt (eadem) ¶ Dubitaret forte aliq; vnde sequitur hec pñā q si quis cōcedat qlibet sciaz pcedere ex suis pncipis si ponant talia pncipia eadē q oīa eēt eadē. Dicendū q qui cōcedit quālibet sciam vti suis pncipis cōcedit pncipia eē vniogenea pncipiatas ⁊ habere qdā idētitatē ⁊ dformitatē ad sua pncipia. quo posito qūq; pncipiatas vel q; cūq; demonstrata sub eisdē pncipis militat habet qdā idētitatē ⁊ dformitatē adinuicē. ppter quod oīa eēt eadē. ⁊ de eisdē determinaret oēs scie. quod derisioꝝ ē dicere. ¶ Deinde cū dicit (At vero) oīdit q nō sunt eadē pncipia oīuz si aduersarius dicat q ex quolibet mōstrat quodlibz. Circa quod tria facit. qz pmo facit quod dictū est. ⁊ circa ea que dixerat remouet cauillationez qsdam. ⁊ resumit vim rōnis sue ⁊ cōcludit intentū. secundā ibi. (Si autē dicat) tertiā ibi. (Si vero neq;) dicit ḡ (At vero neq;) su. dici pōt. (q ex oibus). i. q ex quolibet (est demonstrare quodlibet hoz). i. quodcūq; (qz bē querere). i. isto mō qre (oīum eē eadem pncipia. multum. n. est insipientis). i. sic querere ē querere valde insipienter. ⁊ declarat qliter sit valde insipientis qre isto mō eē eadem pncipia oīum dicens q (neq; enī in manifestis doceris hoc fit) q. s. ex quolibz demonstrat quodlibet (neq; in resolutione) id est in doctrinis resolutoꝝ possibile est) sup. ex quolibet demonstrare quodlibet. ⁊ subdit q (immediate. n. sunt pncipia) ⁊ ait q (altera autē

cōclusio sic accepta immediata ppōne altera). q. d. qz valde insipientis ē opinari hoc mō eē pncipia eadem. quia ex quol; demonstraret quodlibet. qz si hoc esset possibile hoc mō eē pncipia eadē tunc vel i doctrinis manifestis vel i doctrinis resolutoꝝ hoc contingeret. sed i nullis doctrinis hoc est possibile q ex quolibet demonstratur quodlibet. ergo sic opinari eē pncipia eadem est valde insipientis. ¶ Notandum autē q doctrine manifeste appellant que pcedunt p inductionē ⁊ p quedam sensibilia manifesta. Resolutoꝝ autē possunt vocari q resoluūt i suas causas pcedēdo p causas ⁊ resoluendo posteriora i piores causas. vel pnt dicere q doctrine sunt manifeste quando pcedunt p immediata ⁊ p se nota. Sed doctrine sunt resolutoꝝ quando nō pcedūt p immediata nec per se nota. sed pcedunt p ea que possunt resolui i immediata ⁊ i p se nota. i. nullis aut doctrinis talibus nec i manifestis nec i p se notis nec i resolutoꝝ ex quolibet demōstrat quodlibet. ḡ valde est insipientis isto mō querere pncipia eē eadē. ¶ Notanduz ē q causa quare i nullis doctrinis siue sint manifeste siue resolutoꝝ hoc nō ptingit q ex quolibet demōstratur quodlibet ē. quia sp opz denenire ad ppōnes immediatas que sunt pncipia. sed variatis immediatis ppōnibus variantur conclusiones ita q sit altera conclusio quādo ē altera immediata ppō qz ḡ sic ē non ex quol; demofatur qd; ¶ Deinde cū dicit. (Si autē dicat aliq;) circa ea q dixerat remouet cauillationez qsdaz. posset. n. aliq; dicere q pme ppōnes. i. cōes animi cōceptōes qbus vtūtur oēs scie sūt immediate p pōnes. ⁊ ista sūt pncipia. ḡ dret aduersarius q eadē sūt oīuz pncipia. Ad hoc remouēdū ait q ppter has ppōnes cōes oꝝ dare i vnoquoq; gñe aliquā ppōne immediatā q ē pncipiū in illo gñe. ⁊ ista diuersificant put diuersificantur genera. igitur non sunt oīum eadē pncipia. ideo ait. (Si autē aliq; dicat pmas ppōnes immediatas esse pncipia vnū in vnoquoq; genere ē). i. ppter has ppōnes pmas que vocant cōesat pceptōes oꝝ dare i vnoquoq; genere aliquā vnā ppōne immediatā que hz rōnez pncipiu. ⁊ qz ppōnes immediate pprie q sunt pncipia in vnoquoq; gñe diuersificant p m diuersitatē generē suboz. ideo nō oīum sunt eadē pncipia. nec quodlibz mōstrat p quodlibet. ¶ Notandū autē q qñ dicit in vnoq; gñe eē vnā aliquā ppōne immediatā nō solū hoc referendū ē ad totū genus subyctibile. s; etiā ad partes eius. vtrūta si geometria ē de cōtinuo tanq; de ppzio subiecto. ⁊ partes cōtinui sunt linea superficies ⁊ corpus. nō solū a cōtinuo fluit aliq; vna passio pmo ⁊ immediate q est idemofstrabilis. sed etiā a linea pōt fluere ⁊ fluit vna aliq; talis passio ⁊ a corpore ⁊ a superficie. ⁊ itelligēdū est hoc nō solū p m rem sed etiā p m rōne. vt ab eodē cōtinuo p m rez vno mō cōsiderato immediate fluet aliq; vna passio. ⁊ ab eodem alio mō cōsiderato poterit fluere aliq; vna passio sicut p m rem idem est triangulus ⁊ pncipiū figuraruz. attamē a triāgulo vt triangulus fluit habere tres ab eodē vt est pncipiū figuraruz fluit esse illud in quo resoluntur oēs figure rectilinee. nec est curandū q habere tres etiā esse illud in quo resoluntur oēs figure rectilī nec nō sunt passiones idemofstrabiles s; demōstrabiles ⁊ nō sunt passiones immediate sed mediate. qz passiones mediate reducunt ad immediatas. ⁊ sicut ab eodē p m rē aliter ⁊ aliter accepto pnt fluere plēs passioes mediate ita q nō fluit vna mediāte alia. sic ab illo eodē alr ⁊ alr accepto oꝝ q fluāt plures passioes immediate. qz plures passiones mediate quaz vna nō reducitur in aliā p sup ponunt plures passiones immediatas. ¶ Deinde cum dicit

Liber

(Si vero neq[ue] resumpt[ur] v[er]o r[ati]o[n]e sue r[ati]o[n]e c[on]cludit itent[ur]. Circa q[uo]d tria facit. q[uo]d p[ri]mo facit q[uo]d dicitur est. z[er]o epilogat circa determinata. 3[er]o ne laboret in equiuoco distinguit de principijs scda ibi Manifestu[m] aut[em] tertia ibi (Principia eni sunt duplicia) Dicit ergo (Si vero neq[ue] ex oib[us] vt opus e[st] dem[on]strare q[uo]dlibet) su. p[ro]tigit. i. si ex quolibet no[n] dem[on]strat quodlibet (nec sic ex altera) su. p[ro]pone diuersi generis su. demonstratur p[ro]positio altera alterius generis (quare) ergo quia sic est quia nec ex quolibet demonstratur quodlibet. nec ex altero genere alterum genus (erunt vniu[er]saliu[m]q[ue] scientia altera) sup. p[ro]cipia p[ro]pria (relingtur igit[ur] q[uo]d sic est q[uo]d vniu[er]saliu[m]q[ue] generis sunt su. altera p[ro]cipia p[ro]pria (si p[ro]cipia oium) eoz[um] que dem[on]strantur (sunt p[ro]pria) .i. genera vt h[ab]et alia t[ra]nslatio. vel ynigeneas his que dem[on]strant. non ergo oium eade[m] sunt p[ro]cipia (s[ed] ex his q[uo]d e[st] su. p[ro]cipijs (hec q[uo]d e[st] su. dem[on]strant (ex illis q[uo]d e[st] su. z[er]o ex alijs p[ro]cipijs (illa) .i. alia dem[on]strantur. ¶ Notand[um] aut[em] q[uo]d q[uo]d p[ro]cipia p[ro]pria in vnoquoq[ue] g[en]e sunt p[ro]pria z[er]o ynigeneas oib[us] his que dem[on]strant in illo g[en]e. id non ex quolibet dem[on]strat quodlibet. sed ex his q[uo]d e[st] p[ro]cipijs que sunt in hoc genere dem[on]strant hec que sunt in isto g[en]e. ex illis aut[em] que sunt in alio genere dem[on]strant illa in illo alio genere. ¶ Deinde cu[m] dicit. (Manifestu[m] aut[em] z[er]o epilogat circa determinata dicens (manifestu[m] est etia[m] q[uo]m non p[ro]tigit hoc). v[er]o q[uo]d sint eade[m] p[ro]cipia oium (monstratu[m] est eni) supra (q[uo]d differentiu[m] genere sunt altera p[ro]cipia) o[ra] q[uo]d non oium sunt eade[m] p[ro]cipia. ¶ Deinde cu[m] dicit (Principia eni) ne laboret in equoco distinguit de p[ro]cipijs. d. q[uo]d (p[ro]cipia eni sunt duplicia ex q[ui]bus z[er]o circa que. Ex q[ui]bus igit[ur] co[m]ia sunt q[ui] aut sunt circa p[ro]pria que sunt vt numerus z[er]o magnitudo). i. vt p[ro]cipia accepta in arismetica circa numerus. z[er]o in geometria circa magnitudinē. o[ra] ergo sic co[m]inuari l[ic]et ad p[ro]cedentia. diximus non oium e[ss]e eade[m] p[ro]cipia. sed cuz[um] duplicia sint p[ro]cipia quedā co[m]ia ex q[ui]bus p[ro]bantur oia q[ui] dā aut que sunt circa que. i. circa quedā g[en]ia sp[eci]alia. vt puta circa magnitudinē vel circa numez[um]. v[er]o circa aliquod aliud genus cu[m] dicimus no[n] eade[m] esse p[ro]cipia oium ne laboremus i[n] equoco n[on] intelligimus h[ab]et co[m]ibus s[ed] ex p[ro]p[ri]js

Libile autem z[er]o scientia.

¶ Postq[ue] p[ro]bus co[m]parauit scire ad scire. In parte ista vt dicebat p[ro]parat scire ad opinari z[er]o ad alios habitus cognitiuos. duo ergo facit. q[uo]d p[ri]mo co[m]parat scire ad opinari. z[er]o ad reliquos habitus cognitiuos. ibi (religua aut quod) Circa p[ri]mu[m] duo facit. q[uo]d p[ri]mo ostendit q[uo]d scire e[st] aliud ab opinari. z[er]o scibile ab opinabili. z[er]o circa ea q[ui] dixerat mouet q[ui]ones quasda[m] ibi (qualiter e[st] igit[ur] idē) Circa p[ri]mu[m] duo facit. q[uo]d p[ri]mo p[ro]ponit q[uo]d itēdit. z[er]o p[ro]bat itēdit. ibi (q[uo]m scia est v[er]is) Dicit ergo q[uo]d (scibile autē z[er]o scia differunt ab opinabili z[er]o ab opinione) referenda sunt singula singularis. v[er]o q[uo]d scia differt ab opinione. z[er]o scibile ab opinabili. ¶ Deinde cu[m] dicit. (Q[uo]m aut[em] p[ro]bat q[uo]d dixerat Circa q[uo]d duo facit. q[uo]d p[ri]mo ostendit circa q[uo]d est scia z[er]o circa q[uo]d no[n] est. z[er]o g[ra] huius ostendit circa q[uo]d est intellectus z[er]o circa q[uo]d no[n] est. z[er]o ex his q[ui] dixerat ostendit opinione e[ss]e q[uo]d aliud a scia z[er]o intellectu. ibi (verus. n. intellectus) Circa p[ri]mu[m] tria facit. q[uo]d p[ri]mo ostendit circa q[uo]d est scia. z[er]o ostendit circa que no[n] est. z[er]o g[ra] huius determinat de intellectu circa q[uo]d h[ab]et e[ss]e. z[er]o circa q[uo]d no[n] h[ab]et e[ss]e. scda ibi (sunt aut[em] q[uo]d) tertia ibi (at vero intellectus) Continuet aut[em] sic l[ic]et. h[ab]et dictu[m] est q[uo]d scia differt ab opinione z[er]o scibile ab opinabili (q[uo]m scia e[st] v[er]is z[er]o e[st] n. p[ro]necaria) z[er]o exponit se q[uo]d appellat necariu[m] dices q[uo]d (necariu[m] n. no[n] p[ro]tigit al[ter] se h[ab]ere.) Ex hoc. n. statim posset

Primus

patere veritas. nā si scia est v[er]is z[er]o necaria. opinio aut[em] no[n] o[ra] q[uo]d sit v[er]is nec p[ro]necia relingtur q[uo]d scia non sit opinio. ¶ Dubitaret forte alijs quod scia sit v[er]is. Dicēdū e[st] q[uo]d scia e[st] v[er]is. q[uo]d accipit causam p[ro] se z[er]o simpl[ic]i. z[er]o q[uo]d accipit cam equatā opinio aut[em] no[n] o[ra] q[uo]d accipiat causā p[ro] se nec cam simpl[ic]i nec cam equatā. P[ro]pter q[uo]d possumus distiguere triplex v[er]is. vnum v[er]is q[uo]d respicit v[er]itatē subiecto[rum] z[er]o tēpo[rum]. aliud q[uo]d icludit v[er]itatē cause p[ro] se. tertiū q[uo]d icludit v[er]itatē cause p[ro]cise z[er]o equate. Al[ter] e[st] v[er]is omnis coruus e[st] niger. al[ter] ois egruris h[ab]et tres. z[er]o al[ter] ois triagulus h[ab]et tres. nā ois coruus e[st] niger est v[er]is q[uo]d tū ad v[er]itatē subiecto[rum] z[er]o tēpo[rum]. posito q[uo]d corui nascarur nigri. q[uo]d no[n] est curadū de exēplo. tū no[n] est hec. p[ro]p[ri]o v[er]is q[uo]d tū ad cāz p[ro] se. nigredo. n. no[n] segtur coruū q[uo]d sit acciis sp[eci]i. s[ed] q[uo]d est acciis idiuuidui. id non est p[ro] se passio corui nec p[ro]p[ri]um eius. s[ed] est acciis inseparabile. p[ro]pter q[uo]d fm sniaz porpbyry p[ro]t subitelligi coruus albus z[er]o ethiops nitēs colore. s[ed] ois egruris h[ab]et tres est q[uo]d v[er]is q[uo]d tū ad v[er]itatē cause p[ro] se. nā q[uo]dlibet sp[eci]es triaguli h[ab]et tres p[ro] se. i. p[ro] cāz ex t[ri]e i se. q[uo]d q[uo]dlibet sp[eci]es triaguli h[ab]et i se angulū extrisecū equalētē duobus itrisecis sibi oppositis. s[ed] huius cā no[n] p[ro]siderat i egruri vel i aliqua alia sp[eci]es triaguli vt equata nec vt p[ro]cisa. s[ed] hoc mō p[ro]siderat i triangulo p[ro]pter q[uo]d egruris fm q[uo]d egruris no[n] h[ab]et tres. s[ed] fm q[uo]d triagulus. ois ergo triagulus h[ab]et tres. est v[er]is fm v[er]itatē cause equate. opinio ergo d[icitur] no[n] e[ss]e v[er]is q[uo]d no[n] aggenerat p[ro] cam nec p[ro] dem[on]strationē. s[ed] p[ro] q[uo]dā signa p[ro]babilia z[er]o p[ro] q[uo]dā coia z[er]o p[ro] sillogismos thopicos. ergo q[uo]d opinio no[n] aggenerat p[ro] causaz nec p[ro] p[ro]pria deficit ab v[er]itate cause equate z[er]o ab v[er]itate cause p[ro] se. q[uo]d non p[ro]t aggenerari p[ro] signa p[ro]babilia q[uo]d nec o[ra] e[ss]e in oib[us] nec semper potest deficere ab vniu[er]sali tate tam subo[rum] q[uo]d tēpo[rum]. p[ro]pter q[uo]d p[ro] scia dicat esse v[er]is z[er]o non opinio. ¶ Deinde cu[m] dicit (Sunt aut[em] quedā) ostendit circa q[uo]d scia non h[ab]et e[ss]e. v. (sunt aut[em] q[uo]dā vera q[uo]d e[st] z[er]o entia co[m]tingentia z[er]o al[ter] se habere) z[er]o subdit q[uo]d (manifestu[m] est igit[ur] q[uo]d circa hec. i. circa tallia p[ro]tigitia al[ter] se h[ab]ere (no[n] est scia) z[er]o subdit (essent vtiq[ue] impossibilia al[ter] se habere pokia al[ter] se h[ab]ere). q. d. q[uo]d cu[m] scia sit circa ipokia al[ter] se h[ab]ere si pone res scia esse circa p[ro]tigitia z[er]o circa possibilia aliter se habere seq[ue]r[etur] oppositum i adiecto. v[er]o q[uo]d impossibilia al[ter] se h[ab]ere e[ss]ent possibilia al[ter] se h[ab]ere. ¶ Notandum q[uo]d coiter textus sunt hic defectiu[m]. coiter eni textibus deficit tota hec l[ic]et. sunt aut[em] q[uo]dā vera quidez et entia contingentia aliter se h[ab]ere. z[er]o postea segtur q[uo]d coiter textus habet. manifestu[m] igit[ur] est q[uo]d circa hec t[er]o q[uo]d aut talis debeat esse textus sicut nos diximus patet ex alia t[ra]nslatione. ¶ Notandū etia[m] q[uo]d textu[m] nostru[m] sine additōe altera sic exponemus. manifestu[m] est q[uo]d circa hec. s. co[m]tingētia al[ter] se habere no[n] est scientia. q[uo]d essent vtiq[ue] impossibilia aliter se habere possibilia aliter se habere. ¶ Deinde cum dicit. (At vero nec intellectus) declarat circa q[uo]d no[n] h[ab]et e[ss]e intellectus z[er]o etia[m] ostendit circa que h[ab]et e[ss]e. nā intellectus q[uo]d est habitus p[ro]cipio[rum] non h[ab]et e[ss]e circa p[ro]tigitia aliter se habere. sed cu[m] sit p[ro]cipiu[m] scie z[er]o eū quedā scia idemfabilia o[ra] q[uo]d habeat esse circa idemfabilia. q[uo]d idemfabilia sūt p[ro]cipiu[m] scie. id aut[em] (At vero nec intellectus). i. nec habitus p[ro]cipio[rum] h[ab]et esse circa p[ro]tigitia aliter se h[ab]ere. z[er]o exponit se q[uo]d appellet intellectū. v. (vico. n. intellectum p[ro]cipio[rum] scie) z[er]o subdit (nec eni est scia). q. d. q[uo]d intellectus no[n] solu[m] no[n] est opinio. s[ed] etia[m] no[n] est scia loquēdo de scia simpl[ic]i. no[n] n. debet p[ro]cedi q[uo]d intellectus sit scia simpl[ic]i. s[ed] p[ro]t co[m]cedi q[uo]d sit scientia indemonstrabilis. vnde subdit (est aut[em] su. intellectus (idemfabilis hec). i. idemfabilia scia. q[ui]e aut[em] sit idem[on]strabilis scia declarat cuz[um] subdit

Posteriorum

Questio est opinio immediate pponis. q. d. q. intellectus est to-
 tu hoc. i. idem demonstrabilis scia et opinio. i. estimatio ut h3
 alia traslatio siue acceptio immediate pponis. **¶** Deinde
 cu dicit (Uterus eni) dat differentia inter sciam et itelle-
 tu et opinionem. qz h3 oia ista sint circa veru. tñ scia et itel-
 lectus sunt circa veru quod no igitur aliter se hnt. et id ta-
 lia sic sunt circa veru q non sunt circa falsu. s3 opinio est
 circa veru quod igitur aliter se habere. id pot ee opinio
 circa falsu. et qd plus est dato q opinio accipiat ppoes
 imediatam accipiet ea no necessariam sed pbabile et polez
 alr se hnt. duo ergo facit pbs. qz pmo dat hac dnam in-
 ter opinionem et illa duo. v3. sciam et intellectu. 2. qd dā qd
 supposuerat. pbat. ibi (et certu est sic apparentibus) Di-
 cit ergo q (Uterus est. n. intellectus et scia et opinio et qd
 p bec of). q. d. q. oia ista. v3. scia intellectus et opinio sunt
 circa veru. et etiā q dñr p bec. v3. scia intellecta et opinata
 sunt etiā circa veru. et tunc est suppleda lra. q opinio est
 circa veru igitur alr se hnt. et segtur i lra (qre relingtur
 opinionem ee circa veru qd et falsu) no qd cu qz (s3 igitur
 alr se hnt) et subdit q (bec aut). i. opinio (e acceptio ime-
 diate pponis no necie). q. d. q. h3 opinio pueniat cu itel-
 lectu et scia i hoc qd est circa veru. differt tñ triplr. pmo
 qz no solu est circa veru s3 etiā circa falsu. 2. q est circa
 ea q igitur alr. 3. qz et si opinio resoluit vsq ad ppoem
 imediatam no accipiet ppoem imediatam necessariam s3 p-
 babilē. **¶** Dubitaret forte aligs quō no solum sunt vera
 scia intellectus et opinio. s3 etiā qd dicit p bec. Dicēdū q
 veritas est i rebus tanq i ca. est in intellectu et cōponēte
 tāq i subiecto. et est i oratōe p voce plata tanq i signo.
 q aut sic sit pot patere p pbm i sexto metaphysice qui
 dās dñas iter veru et falsu et bonu et malu. dicit q veru
 et falsu sunt i aia. bonu et malu sunt i rebus. si ergo i ipsa
 aia sunt veru et falsu. cu scia nostra causet a rebus. o3 q
 veru sit i ipsis rebus tanq in ca. Est. n. veru adequatio
 reru et intellectuu. ista aut adequatio formalr est in itel-
 lectu. qz intellectus adequat rebus. et no res intellectui. et
 h3 ista adequatio sit formalr i intellectu. e tñ caliter i rebus
 qz res cant huius adequationē in intellectu. s3 vitas est in
 orōne plata tanq i signo. qz ea q sunt i voce sunt signa
 eoz q sunt i aia. Un suo mō sic dicemus de vitate respe-
 ctu rez intellectus et vocu. sicut dicimus de sanitate res-
 pectu cibi aialis et vrine. nam sanitas q est adequatio hu-
 moru est i cibus calr i aiali tanq i subiecto. et i vrina tan-
 q i signo. veru tñ oia ista dñr sana. nam of cibus sanus
 aial sonu et vrina sana. sic etiā et circa veritatem. et illa q in-
 telliguntur dñr vera. et ipse intellectus dicit verus et ipsa
 oratio i voce plata of vera. Rursus qz aliqn intellectus
 negociat circa igitur aliter se hnt. et tuc dicit opina-
 ri. aliqn circa necia idemonstrabilia ut circa pncipia. et
 tuc dicit intelligere. aliqn circa necessaria demonstabi-
 lia ut circa clones. et tunc dicit scire. qdlibet aut isto-
 trium. v3. intellectus scia et opinio pot pnsiderari triplr.
 vel fm se. vel ut paratur ad obiecta sua. v3. ut paratur
 ad scibilia opinabilia et intelligibilia. vel 3. ut pa-
 ratur ad ppones i voce platos de scibilibus opinabili-
 bus et intelligibilibus. secundum hoc ergo exponet lra
 pbi duplr. pmo ut littera illa q ait. et qd dicit. p hoc re-
 ferat ad intelligibilia scibilia et opinabilia. ut sit sensus
 intellectus scia et opinio sunt circa veru. et etiā qd dicit p
 hoc. i. res ipse q dñr et expmuntur et significatur p ista cu-
 inmodi sunt scibilia opinabilia et intelligibilia. ista qd sic
 dicta p bec sunt etiā vera. si. n. ea q sunt i aia sunt signa-
 eoz q sunt i rebus. res ipse dñr. i. significatur et figurat-
 tur p ea q sunt i mēte et hoc mō scibilia opinabilia et itel-

ligibilia dñr. i. expmuntur p sciaz opinionem et intellectu. 2.
 mō hoc mō pot exponi q referedo ad ea q i voce dñr.
 ut sit sensus no solu scia opinio et itellcus sunt v3 qd dñr i
 voce p hoc. i. ppoes plate p bec sunt etiā vere. nā p sciaz
 quā qz h3 dicit et pfert ppoes scibiles. p opinionem opi-
 nabilia. p intellectu intelligibiles. ergo tales ppones di-
 cte. i. plate sunt et vere. **¶** Alterius forte dubitarz aligs
 quia videt no ob hoc q opinio i hoc pueniat cu itellcu
 et scia q sit circa veru. quia quod est i potentia non est.
 opinio aut potest ee circa veru. non aut debet dici q sit
 circa veru nisi per accidens cu non de necessitate sit cir-
 ca veru. sed qd est p accidens et quod est in potentia. nec
 o3 dici talis. ergo et. Dicendū q ad hoc possumus qdru-
 pliciter respondere. pmo ut no sit cure pbo mag de ve-
 ro qz de falso. vult eni dare puenientia iter scientia itel-
 lectu et opinionem. qz quodlibet est circa cōposita. et ideo
 dicit opinionem esse circa veru. i. circa cōpositiones circa
 quā h3 ee veritas et falsitas. ergo p veru itelligit pponē.
 et sic no habet dubiu quod dicitur. nā oia ista semp sunt
 circa ppositōem. Secundo pot ad hoc rñderi q cu pbs
 velit dare dnam iter opinionem et illa duo potissime dat
 differentia iter opinionem que magis videt cōuenire cu
 illis duobus. huius aut est vera. erit ergo snia pbi q no
 solu opio quecuqz sed etiā opinio vera que magis videt
 puenire cu scia et itellcu differt ab illis qz et si sit circa ve-
 ru est circa veru quod igitur alr se habere et ex hoc pot
 ee circa falsu. Tertio mō pot responderi q pbs no af-
 ferit simplr opionem esse circa veru. s3 ita dicit eam ee cir-
 ca verum. q postea subdit q potest esse circa falsum.
 Quarto modo potest etiam responderi q opinio gene-
 ratur per quedam pbabilia. sed ut dicitur i pmo rheto-
 ricorū qstū est ex pte rei semp vera sunt probabiliora fal-
 sis. Quod aut dicitur i octauo thopicorū. q nihil probi-
 bet quedā falsa pbabiliora ee qbusdā veris. intelligen-
 dū est ex parte nostra. opinabilia ergo et pbabilia ex par-
 te rei semp sunt vera. si aut opinamur falsa h est ex ma-
 licia siue ex defectu nostri intellectus. **¶** Alterius forte
 dubitaret aligs. quō opinio sit acceptio ppositōis ime-
 diate no necessarie. Dicēdū q sicut scibilia reducimus
 in ppositōes per se notas necessarias. sic opinabilia quā-
 tu est de se reduci habent in ppositiones p se notas pba-
 biliter. sic sunt ille que videntur oibus. ut forte oēs cō-
 cederent banc q ois mater diligiti filiu qzuis igitur alr
 se habere. qz medea no dilexit. sed dato q opinio accipi-
 at tales ppositōes sic notas q pnt dici immediate opina-
 biles no erunt necessarie sed pbabiles. **¶** Deinde cu di-
 cit (Et certu est) pbat quod supposuerat. v3. q opio est
 circa cōtinentia alr se habere. Circa quod duo facit fm
 q duplr pbat itentū ibi (adhuc aut nullus) In pte ista
 pbat ex ipsis apparentibus. et ex his q sunt in pmp-
 tu nā in pmp-
 tu est quod opinari est circa ea que pnt alr se
 habere. hoc sonat opinari. i. no certe cognoscere. id ait
 (Et certu est) illis. vel ut h3 alia traslatio et cu cōfessum
 est (sic). i. q opio sit sic. i. circa no necaria (appentibus)
 .i. ex apparētibus. et ex his que sunt i pmp-
 tu. et subdit q
 (opinio. n. icertū ē) qd et (nulla huius). i. aliqd dubiu.
 nā bec dicit opionem qd dubiu. **¶** Deinde cu3 dicit (Adhuc
 aut nullus) pbat h idē ex pte nostra. d. (adhuc autem
 nullus opiatu pbare). vel ut h3 alia lra putat opinari.
 nā pbare ut hic sumit ē idē q pbabilr cognoscere vel
 q opinari. nullus ergo opiatu pbare. id est opinari
 (cu opief ipse est alr se habere. sed scire). i. sed tuc opi-
 natur se scire (sed) su. cu putat (aliquando qdem esse sic
 sed tamen alr nihil pbibet) su. se habere (tunc pbare)

Atque putat se pbare. i. pbabilr cognoscere et opinari
 (tanq̄ opionē q̄dem) cōtingat (eē huius). i. contingētis
 (sed sciam) contingat eē (necessary). ¶ Deinde cum dicit
 (Qualiter ē igit) mouet q̄sdā q̄des circa scias et opinio-
 nē. Circa quod tria facit. qz primo mouet h̄s q̄stiones.
 2. arguit ad vtrancq̄ illaz questionum. 3. soluit questio-
 nes illas. sc̄da ibi (si q̄s posuerit) tertia ibi (aut si q̄dē)
 ¶ Mouet aut̄ duas q̄des. vnā de scito et opinato vtz idē
 possit eē scitū et opinatū et q̄tū ad hoc ait (q̄l̄r igit est). i.
 p̄tigit (opinari et scire idē). i. q̄l̄r p̄tigit idē eē scitū et opi-
 natū. Sc̄da q̄stio est de scia et opinione. vtz scia sit idē
 q̄ opinio et q̄tū ad hoc subdit (q̄re scia nō erit opinio)
 .i. idē q̄ opinio. ¶ Nōndū aut̄ q̄ vnā istaz q̄dūz depen-
 det ex alia. nā si scitū est opinatū qd̄ q̄rit q̄stio p̄ma scia
 erit opinio qd̄ q̄rit q̄stio sc̄da et cōuerso si scia ē opinio
 scitū est opinatū. et qz sic iste q̄des ex seiuicē depēdēt. et
 arguere ad vnā est arguere ad aliā. q̄l̄r aut̄ scitūz possit
 eē opinatū. et vtz si scitū sit opinatū. et scia sit opinio in
 sequētī q̄de dicit. Ad p̄ns aut̄ scire sufficiat q̄ p̄hs has
 q̄des annectit adiuicē. d. q̄ si scitū erit opinatū. quare
 scia nō erit opinio. i. ex hoc sequet̄ q̄ scia sit opinio.
 ¶ Deide cū dicit (Si q̄s posuerit) arguit ad vtrancq̄ que-
 stionē. vel facit argumenta que possunt ad vtrancq̄ que-
 stiones referri. et sunt huius argumenta tria. 2. argumē-
 tū incipit ibi (q̄seq̄t eni) tertiū ibi (sicut eni qz) dicit ergo
 (Si q̄s posuerit eē) supple idē sciaz et opionē. v̄l idē scitū
 et opinatū (aut nihil cōtingere opinari). i. p̄pter nihil
 contingere opinari sit. q̄ non contigat scire. Unde alia
 translatio habet hanc sententiam clarius vbi sic dicit.
 si q̄s posuerit oē qd̄ nouit p̄tingere opinari. est ergo hoc
 argumentū tale. oē qd̄ q̄s nouit. i. qd̄ sciuit p̄tigit opina-
 ri. vel qd̄ idē est nihil p̄tigit opinari qd̄. nō p̄tigit scire
 ergo est idē scire qd̄ opinari. et idē scitū qd̄ opinatū.
 ¶ Notādū aut̄ q̄ pbabilr arguit q̄ oē qd̄ p̄tingit scire
 p̄tigit opinari. nā q̄qd̄ cognoscimus p̄ rōnes necarias p̄
 q̄s dicimur scire possumus cognoscere p̄ rōnes pbabi-
 les p̄ q̄s dicemur opinari. ¶ Deide cū dicit. (Cōsequitur
 .n.) adducit 2. argumētū dicēs (Cōsequitur. n. hic qd̄
 sciēs) supple sua scibilia (ille vero opinās) p̄sequitur sup-
 ple opinabilia (p̄ media quousq̄z veniat ad immediata
 q̄re si qd̄ ille). i. sciēs (sciuit et opinās sciuit) est ergo idē
 scia et opinio scitū et opinatū. ¶ Notādū aut̄ vim rōnis
 huius i hoc consistere q̄ sicut scia procedit per media
 donec veniat ad immediata. ita opinio procedit p̄ media
 donec veniat ad immediata. nā vt supra diximus ad opi-
 nionē spectat etiā vsq̄ ad immediata resoluerē. q̄re si ex
 hoc d̄ sciēs scire. qz vadit p̄ media vsq̄ ad immediata. et
 opinās dicit sciēs. qz isto mō p̄git. erit ergo scia opinio.
 et scitū opinatū. ¶ Deide cū dicit. (Sicut aut̄) adducit
 tertiā rōez dicēs q̄ (sicut. n. est). i. p̄tigit opinari (qz et p̄-
 pter qd̄). i. p̄tigit opinari (hoc aut̄ ē mediū). i. hoc ē opi-
 nari p̄ mediū et p̄ cās. ¶ Notādū aut̄ q̄ sicut p̄tigit acci-
 pere pbabilr alique effectū p̄tigit accipere pbabilr cās.
 cū ergo arguimus p̄ id qd̄ apparet eē pbabilr effectus
 aggeneramus opinionē qz. s̄z cū arguimus p̄ id qd̄ appa-
 ret pbabilr eē cā et mediū tūc aggeneramus opinionē
 p̄pter qd̄. p̄tigit opinari ergo qz et p̄pter qd̄. ex hoc ergo
 sic fozmēt rō. hoc videt̄ eē p̄prium scie diuidi p̄ qz et p̄-
 pter qd̄. s̄z hoc p̄tigit opinionē. ergo sic d̄ opinio p̄ qz et
 p̄pter qd̄ sicut diuidit̄ scia. et sic p̄tigit opinari qz et p̄-
 pter qd̄ qd̄ est h̄e mediū et cām. sicut p̄tigit scire. idem
 ergo erit scia et opinio. qz eodē mō diuidunt̄. et p̄ns idē
 erūt scitū et opinatū. ¶ Deide cū dicit. (Aut si q̄des) sol-
 uit ad q̄des factas. Circa qd̄ duo facit. qz p̄mo soluit ad

q̄des secūdā. v̄z. q̄ nō est idē scia et opinio. 2. ad q̄des p̄-
 mā. ibi (eiusdē aut̄ opinio) Circa p̄mum duo facit. qz p̄-
 mo ostendit q̄ nō est idē opinio et scia. 2. diuidit opinionē
 i qz et p̄pter qd̄. ibi (et qz et p̄pter qd̄) Dicit ergo (Aut qd̄
 si aliquis sic arbitrat̄). i. sic extimat. et sic vidit se cogno-
 scere (nōo p̄tingentia alr se h̄e sicut se h̄nt diffinitioēs
 p̄ q̄s dem̄stratōes sūt ille) cognoscēs talia et p̄ talia (non
 opinabit̄ s̄z sciet. si aut̄ vera qd̄) vident̄ esse q̄ accipit
 (nō tñ) p̄tigit (ieē ip̄s s̄m subas) q̄tū ad p̄dicata suba-
 lia (et s̄m sp̄ez) q̄tū ad p̄ se passiones (opinabit̄ et nō ve-
 re sciet). q. d. q̄ hec ē d̄ria iter sciaz et opinionē. qz scia ac-
 cipit q̄ nō p̄tigit alr se h̄e. opinio aut̄ nō accipit ea que
 sūt rebus s̄m subas. i. nō accipit p̄dicata subalia vel
 melius nō accipit ea q̄ sūt rebus s̄m subas. i. p̄ se et s̄z
 sp̄ez. s̄z accipit ea q̄ cōtigit alr se h̄e. p̄pter qd̄ nō ē idē
 scia et opinio. Nōndū aut̄ q̄ distinguit duplex accēs. v̄z.
 accēs idiuuidi et accēs sp̄ei. Accēs aut̄ idiuuidi ē accēs
 cōe. Accēs at̄ sp̄ei sunt p̄ se passiones q̄ sequūt̄ p̄ncipia
 subalia rei. arguere q̄ ex talibus q̄ sūt s̄z subas et sp̄em
 .i. q̄ sequunt̄ p̄ncipia subalia et sūt accēs sp̄ei est argue-
 re ex nō p̄tigentibus alr se h̄e. opinio at̄ non accipit ta-
 lia. qz accipit contingentia alr se h̄e. et ideo differt a scia.
 ¶ Deide cū dicit (Et qz et p̄pter qd̄) diuidit opinionē i
 qz et p̄pter qd̄. p̄pter qd̄ sciendū q̄ tā i scia q̄ i opione
 cū q̄s scit resoluerē vsq̄ ad immediata scit qz et p̄pter qd̄.
 scit qz qz scit qm̄ sic ē. et scit p̄ qd̄. qz scit cās. s̄z cūz nescit
 resoluerē vsq̄ ad immediata pōt scire qz. s̄z nescit p̄pter
 qd̄. qz nescit cām. vt qui videt̄ solē eclipsari et nescit ecli-
 p̄s resoluerē in suā causā vt iter positioēs terre scit qz
 sol eclipsat̄. sed nescit p̄pter qd̄. et qd̄ d̄cū est de scientia
 veritatē h̄z de opinione. nā opinabilia mediata que sūt
 parū pbabilia p̄nt reduci in immediata pbabilia. et quan-
 do scimus talia opinabilia sic resoluerē habemus opinio-
 nē qz et p̄pter qd̄. qm̄ aut̄ nescimus habemus opinionēz
 (nō p̄pter qd̄. id̄ ait (Et qz et p̄pter qd̄) su. hēbit opinōnē
 si qd̄ opinabit̄ p̄ immediata). i. si sciat resoluerē opinabi-
 lia vsq̄ ad immediata (si vero non per immediata opi-
 nabitur ipsum quia) supple non propter quid.

e **Iusdem aut opinio.** ¶ Postq̄
 uit hanc questionē q̄ nō est idē opinio et sciētia.

In parte ista vult soluerē questionē aliā q̄ nō est idem
 scitū et opinatū ostendens quomodo sit idem et quō non sit
 idēz. Circa quod duo facit. quia primo ostendit quomodo
 sit idē scitū et opinatū. et quō nō sit idē q̄tū ad ip̄s scibi-
 le et opinabile. 2. quomō sit idē quantū ad scientē et opi-
 nantē. ibi (manifestū aut̄ ex h̄is) Circa p̄mū tria facit. qz
 p̄mo ostendit q̄ non est idē scitū et opinatū penitus nec
 de eodē penitus est scia et opinio. sicut nō est idē opinio
 vera et falsa. nec est de eodēz penitus opinio vera et falsa
 2. declarat quō de eodē possit esse opinio vera et falsa.
 3. qd̄ dixerat de opinione vera et falsa adaptat ad sciam et
 opinionē. secunda ibi (qm̄ autez idēz) tertia ibi (s̄l̄r aut̄
 scia) dicit ergo (eiusdē autem opinio et scia non penitus
 est. s̄z sicut falsa et vera opinio quodāmō est eiusdē. sic et
 opinio et scia est eiusdēz) supple quodāmō non eiusdē
 simplr. ex subdit q̄ (et opinionem verā et falsā est eius-
 dēz sicut quidā dicunt esse accidit) su. illos sic dicentes
 (appetere iconuenientia alia qd̄em) sup. multa. q̄ illa
 q̄ ponunt̄ hic. vel alia qd̄em multa. v̄puta omnia illa
 iconuenientia que posita sunt i quarto methaphysice.
 vbi hec materia pertractatur (et) su. iter alia iconueni-
 entia accidit hoc iconueniens (nō opinari quod opinat̄
 falso). i. q̄ nulla opinio sit falsa. hoc ergo posito ql̄ber
 lz

161

Posteriorum

opinabitur vey. et non opinabitur quod opinatur falsus.
¶ Dubitaret forte aliquis unde sequitur hec sententia. quod si de eodem esset opinio vera et falsa quod nulla opinio esset falsa. et quod non opinaretur aliquis de aliquo aliquid quod esset falsum. Dicendum quod modi intelligendi sumuntur a modis essendi unde sicut res se habet ad esse ita se habet ad cognosci. propter quod de eodem penitus non potest esse opinio vera vel falsa nam opinio vera est de eodem relato in id quod ideo est ei in contrarium aliter se habere. falsa autem opinio est de eodem relato in id quod non ideo est ei. sed hoc forte contingat aliter et aliter se habere. sicut ergo for. sedens et stans est idem materialiter. non est idem per omnem modum. ita idem ut relatum in id quod ideo est ei et relatum in id quod non ideo est ei est idem materialiter. non idem est per omnem modum. sed si de eodem per omnem modum posset esse opinio vera et falsa. veritas et falsitas opinionum non acciperetur ex eo quod ita res se habet. ut de forte eodem modo se habet et secundum rem et secundum relationem ut quod non refertur in aliud et aliud non posset esse opinio vera et falsa. quod huius diversitas sumeretur ex parte rei opinabilis. sed si posset esse opinio vera et falsa. sic de eodem penitus opposeretur quod talis diversitas sumeretur ex parte intellectus opinantis. ut ideo hec esset falsa opinio for. sedet. quia aliquis opinatur ipsi non sedere sed etiam ideo est vera. quia aliquis opinatur ipsi sedere secundum hoc ergo rediret illa opinio reprobatam in quarto metaphysice quod quod apparet est vey. et quod opinatur aliquis est vey. hanc ergo positionem sequuntur multa inconuenientia. et potissime sequitur hoc inconueniens quod nulla opinio sit falsa. quia si quod opinamur est vey. cum nullus opinetur aliquid quod credat esse falsum nulla opinio erit falsa. ideo philosophus ait. quod non contingit opinari quod opinatur falso. id est quod credit esse falsum. per quod si de eodem penitus posset esse opinio vera et falsa sequeretur quod quod opinamur esset vey. propter quod nulla opinio esset falsa. **¶** Ulterius quia intellectus hominis non gescit. dubitaret forte aliquis unde sequitur hec sententia. quod si de eodem penitus esset opinio vera et falsa quod quod crederemus esse verum: verum esset. et quod per consequens nulla opinio esset falsa. **¶** Dicendum quod quia veritas et falsitas opinionis non causatur ex intellectu opinante. sed ex re opinata. ut ideo est vera opinio. quia sic est in re. et ideo falsa quia sic non est. et quia veritas et falsitas opinionis causatur ex re opinata non ex intellectu opinante nulla mutatio facta in intellectu opinante solum mutata re opinata opinio vera fiat falsa. et e converso. ut si opinionem quod habet quod Petrus sedeat manente eo in hac opinione nulla mutatio penitus facta in ipso surgente petro erit illa opinio falsa que prius erat vera. ergo opinans penitus existens idem nullo modo mutans potest habere opinionem veram et falsam. cuius ratio est. ut quia huius veritas et falsitas non causatur ex opinante. si igitur de eadem re penitus nullo modo se aliter habente nec in aliud et aliud relata posset esse opinio vera et falsa. ratio esset quod talis veritas et falsitas non causaretur ex re opinata. sicut non causatur ex intellectu opinante. quia eodem modo penitus se habere potest habere opinionem veram et falsam. sed si non causaretur veritas et falsitas ex re opinata opposeretur quod causaretur ex intellectu opinante. ergo sicut nunc veritas et falsitas opinionis causatur ex esse et non esse rei. ita stante hac hypothese veritas et falsitas opinionis causaretur ex opinari vel ex non opinari opinantis. ergo sicut nunc dicimus quare est vera opinio quia sic est. et quare falsa quia sic non est. ita tunc diceremus quare est vera quia sic intellectus opinatur et quare falsa quia sic non opinatur. quicquid ergo opinamur esset vey. et nulla opinio esse falsa.
¶ Deinde cum dicitur (Quonia autem idem) quia dixerat quod de eodem penitus est opinio vera et falsa declarat quod de

eodem et quomodo non de eodem fit opinio vera et falsa. nam ideo opinabile potest dici vel ipsum enunciabile vel ipsa res opinata de eodem enunciabili simul non potest esse opinio vera vel falsa. vel quod idem est idem enunciabile non potest simul esse vey et falsum. sed eodem opinabili. id est de eadem re opinata est ut sic et est ut non. nam de eadem re materialiter potest simul esse opinio vera et falsa. de eadem forma non. ideo ait quod (quonia autem idem dicitur multiplex est) quia (sicut contingit esse) su. de eodem opinionem veram et falsam (est autem sic non). id est quodammodo contingit et quodammodo non. et subdit quod (comensuratum esse diametrum coste vere opinari est inconueniens). quod dicitur quod istud enunciabile quod est diametrum est comensuratum coste non potest exprimeri vel significare opinionem veram et quod dictum est de isto enunciabili. intelligendum est de quolibet alio enunciabili. quod unum et idem enunciabile simul et semel non potest exprimeri vel significare opinionem veram et falsam. quia tunc esset eadem oratio simul vera et falsa. et subdit (sed secundum quod diametros est circa quod sunt opiniones). id est quantum ad ipsam rem opinatam est (idem). id est materialiter (et sic est eiusdem). id est materialiter opinio su. vera et falsa (sed quod aliquid erat esse unicum secundum rationem). id est quantum ad rationem diffinitiuam que dicit esse rei (non est idem). quod dicitur quod de eodem diametro materialiter non de eodem forma et secundum rationem potest esse opinio vera et falsa. **¶** Dubitaret forte aliquis. quod de eadem re materialiter et secundum rationem potest esse opinio vera et falsa. et quod idem enunciabile non contingit esse verum et falsum. Dicendum quod si quod opinatur diametrum esse comensurabile coste opinatur falsum. quod autem opinatur ipsi comensurabile opinatur verum. ideo est ergo diametrum materialiter de quo hic habet opinionem veram ille vero falsam. sed non est ideo diametrum forma et secundum rationem nec secundum rationem. nam huius opinionem veram comensurat diametrum secundum esse comensuratum et refertur diametrum in tale esse. huius vero falsam considerat ipsi secundum esse comensuratum et refertur ipsi in tale esse. idem est ergo diametrum materialiter de quo potest esse opinio vera et falsa. sed non est ideo forma vel non est idem secundum considerationem. vel non est idem secundum relationem nam comensuratio et comensuratio sunt diuerse perfectiones vel diuerse forme. unde non est idem forma diameter ter acceptus ut comensuratus et ut comensuratus. nec est eodem modo consideratus diameter sic et intellectus. nec est diameter eodem modo relatus. nec est idem secundum relationem si referatur in esse comensuratum et in esse incomensuratum quia si opinabile dicat rem opinatam de eodem opinabili. id est de eadem re opinata materialiter potest esse opinio vera et falsa. sed de eadem re opinata secundum considerationem. et de eadem re secundum relationem non erit simul vera et falsa opinio. Sic ergo dicendum est de opinabili putat opinabile intelligimus rem opinatam. sed si per opinabile intelligamus ipsi enunciabile sive ipsa propter quod perferamus opinionem nostram. quia non est eadem propter nec idem enunciabile quod dicit diametrum esse comensurabile et quod dicit ipsi esse incomensurabile. de eodem enunciabili non erit simul opinio vera et falsa. **¶** Deinde cum dicitur (Similiter autem scia) propter quod dixerat de opinione vera et falsa soluit quoniam esse opinio vera et falsa. non autem de eodem secundum considerationem. ita de eodem materialiter potest esse scia et opinio non autem de eodem secundum considerationem. ut si quis considerat homines esse vere aial et quod impossibile sit aliter se habere poterit habere scia. Si quis vero considerat quod homo non sit vere. id est ex necessitate animal et quod potest hoc aliter se habere poterit de hoc habere opinionem. de eodem ergo homine aliter et aliter considerato poterit esse scia et opinio. hoc est ergo quod dicitur (Sicut autem scia et opinio est eiusdem)

scilicet materialiter non eiusdem secundum considerationem. Et subdit
quod (hec enim quidem). i. scientia (est sic aialis quod non est contingere non esse aialis sed illa). i. opinio (quocumque est contingere) non esse aialis. q. d. quod scia de aliquo quod sit aialis est quod non contingat non esse aialis. Illa autem opinio de aliquo quod sit aialis est quod contingat. vel est (que est contingere) aliter se habere. Et subdit (ut si bec quidem). i. si scia (sit vere hoies). i. si sit de hoie quod vere sit aialis. et quod non contingat aliter se habere (illa vero). i. opinio (hoies quod dicit) sit (non autem vere hoies). i. non sit hoies quod sit vere aialis. i. de necessitate aialis quod non contingat aliter se habere. Et subdit (illud enim est quod habet). i. de eodem hoie male erit scia et opinio (hoc autem). i. idem homo materialiter est (sicut non idem) sed considerationes put de ipso habet esse scia et opinio. Et dubitaret forte aliquis. utrum de eodem materialiter possit esse scia et opinio. Dicendum quod etiam in mathematicis que maxime sunt scita et que maxime sunt certissima in primo gradu certitudinis. ut vult commentator supra secundo metaphysice. potest contingere quod idem sit simul scitum et opinatum. ut de triangulo quod habet tres potest quis habere scientiam si assentiat huic veritati eo quod nouit causam potest quis habere opinionem. si assentiat huic veritati propter auctoritatem euclidis. quia hoc dicit euclides vel propter aliquod aliud pbabile signum. hinc enim hoc modo cognitio de triangulo non habet scientiam sed opinionem. nam quod dicit euclides posset esse falsum et pbabile signum posset deficere. ergo sic sciens triangulum quod habet tres. quod hoc dicit euclides. vel quod de hoc habet aliquod pbabile signum. non habet de hoc scientiam. quod nescit hoc quod non possit aliter se habere. reliquit ergo quod habeat de hoc opinionem. de eodem ergo materialiter poterit esse scia et opinio. non tamen de eodem secundum considerationem. quod non est idem secundum considerationem referre aliquid in per se causam et in aliquod pbabile signum. vel non est idem secundum considerationem considerare aliquid ut non contingat aliter se habere. et considerare illud ut contingat aliter se habere. Et ulterius forte dubitaret aliquis. utrum si idem sit scitum et opinatum. idem est scia et opinio. Dicendum quod si idem penitus et per omnem modum est scitum et opinatum. idem est scia et opinio. nam idem penitus et per omnem modum non posset esse scitum et opinatum. nisi de ipso eodem secundum easdem considerationes scia et opinio aggenerarentur quo posito non differret scia ab opinione postquam omnino secundum easdem considerationes aggenerarentur ytraque. imo quod habitus differunt per actus. et actus per objecta. de eodem obiecto formaliter non possunt diuersi habitus esse. si ergo de eodem secundum eandem considerationem non possunt esse diuersi scie. multo magis de eodem secundum considerationem eandem non poterit esse scia et opinio. si ergo idem penitus et secundum eandem considerationem sumptum est scitum et opinatum idem est scia et opinio. non tamen oportet quod non plus differant scia et opinio quam scitum et opinatum. nam scia et opinio prout scia dicitur habitum aggeneratum ex rationibus necessariis. et prout opinio dicitur habitum aggeneratum ex pbabilibus. sunt duo habitus non solum secundum rationem vel secundum considerationem. sed etiam realiter differetes. scitum tamen et opinatum non oportet quod realiter differant. de eodem enim diametro realiter aliter et aliter considerato posset quod habere scientiam et opinionem. Et deinde cum dicit. (Manifestum autem) ostendit quomodo de eodem possit esse scia et opinio quantum ad scientiam et opinantem. Circa quod duo facit. quod primo ostendit quod in eodem non potest esse simul de eodem scia et opinio. et quod in alio potest. ibi (in alio quidem. n.) Dicit ergo quod (manifestum est autem ex his quod non contingit) eundem hominem (simul opinari et scire idem. habere. n. utique) idem homo (opinionem idem aliter se habendi et non aliter se habendi. quod vere non contingit) Et dubitaret forte aliquis. utrum idem homo possit idem simul scire et opinari. Et videtur quod sic. nam scia aggene-

rat per rationes necessarias. opinio per pbabiles. si ergo quod beat de aliquo opinionem per rationes pbabiles. si postea accipit de illo per rationes necessarias. non oportet quod obliuiscatur illas rationes pbabiles. simul ergo de eodem habebit rationes necessarias et pbabiles. ergo simul sciam et opinionem. Et in contrarium est pbis. quod tunc sequeret posse habere simul opinionem. i. extinctionem esse idem aliter se habendi. i. aliter se habere et non aliter se habere. quod duo sibi iuicem aduersantur et simul esse vera non contingit. Dicendum quod idem simul de eodem non potest simul sciam et opinionem habere. potest. n. simul de eodem simul habere rationes necessarias et pbabiles. sed rationes pbabiles sine necessariis faciunt opinionem. cum necessariis autem nec fidem nec opinionem nec aliquam credulitatem faciunt. nam hinc rationes necessarias de triangulo quod habet tres. si tamen hic habet aliquod signum pbabile nullam fidem nec aliquam credulitatem ulteriores in illo faceret. habens ergo rationem necessariam quod non potest aliter se habere nullam opinionem de illo habere potest per aliquod signum pbabile. per quod existimet quod illud possit aliter se habere. Et deinde cum dicit. (In alio quidem) ostendit quod in alio contingit resumens quod in eodem esse non possit. alius. n. et alius homo potest de eodem habere scientiam et opinionem. sed non idem homo. ideo ait (in alio quidem. n. vnum quod). i. tamen scientiam quam opinionem (contingit esse eiusdem sicut dictum est). i. contingit esse eiusdem materialiter (sed in eodem nihil sic potest esse. haberet enim). i. idem homo (opinionem simul. ut quod homo est quod vere est aialis). i. ex necessitate et essentialiter aialis (hoc enim erat non contingere esse non aialis). i. non contingere aliter se habere. et si idem habebit opinionem quod non vere aialis. i. quod homo non sit vere aialis (hoc enim est sic contingere). i. aliter se habere. cum ergo ista duo stare non possint simul quod aliquis credat de aliquo quod sit vere aialis. et quod non sit vere animal quod non possit aliter se habere. et quod possit aliter se habere vnum et idem eodem non poterit habere scientiam et opinionem. sed alius et alius poterit. Et dubitaret forte aliquis. utrum de quocumque est scia possit esse opinio. et e converso. Dicendum quod de quocumque est scia illud non est per se notum. quod si est per se notum de eo non est scia sed intellectus. quod autem non est per se notum. potest apud aliquem esse dubium. de quocumque ergo est scia et quicquid scitur per rationes necessarias potest apud aliquem esse dubium et cognoscere per rationes pbabiles de eodem ergo non erit intellectus et opinio. sed de quocumque est scia potest esse opinio. non tamen e converso utrum quod de quocumque sit opinio de illo possit esse scia. nam particularium nec est scia nec diffinitio potest tamen de eis esse opinio non ergo de quocumque secundum se est opinio potest esse scia cum de quocumque est opinio potest de eo esse scia aliquo modo vel in se vel in suo vel in eo inuenitur aliquod necessarium ut si est opinio de particularibus de eis erit scia in vel in se si est opinio de eis que contingunt aliter se habere de eis erit scia put in eis reperitur aliquid quod non conuenit aliter se habere. de ipsis. n. transmutationibus possunt fieri immutabiles rationes. unde naturalis pbis que est de corpore mobili. de ipso corpore mobili format immutabiles rationes et de casu et de fortuna potest esse scientia put in eis reperitur aliquod necessarium. nam talia esse causas per accidens non est per accidens sed necessarium. Et ulterius forte dubitaret aliquis utrum opinans posset credere se scire et sciens credere se opinari. Dicendum quod circa opinionem deceptio cadere non est inconueniens multi. n. opinantur et non habent nisi medium pbabile quod potest aliter se habere et tamen decipiuntur credentes se habere necessarium medium quod non possit aliter se habere vnum tales non habent scientiam credunt tamen habere scientiam. sed circa scientiam cadere deceptio est impossibile potest. n. contingere quod nesciens credat se scire sed quod sciens credat se nescire et decipiatur vel credat se opinari et

Posteriorum

ipote. nam nō est sciens nisi sciat resolvere vsq; ad p se nora. hoc aut sciēs statim videt q; ipote: est alr se hē. sic aut se hīs nō est pole q; opinef. Aduertēdum tñ q; hīs medium pbabile si credat hē necariū lz decipiat z non habeat sciam h; opinionē mātr lz non formātr. q; nō opinat vt opinans se opinari lz vt deceptus z vt extimans se scire. ¶ Deide cū dicit (Reliqua aut) pparat sciam ad alios habitus cognitiuos. Circa qd duo facit. q; pmo cōparat sciam ad alios habitus cognitiuos veros. scdo spāl̄r determinat de solertia q; spāl̄i mō respicit plecturatiōē medij. ibi (solertia qdē) Dicit ergo q; (reliqua aut). i. reliquos habitus cognitiuos (quō os distribuere). i. oisignere (in rōnem z intellectū z sciam z artē z prudētiam z sapiētiam) supple non spectat oia ista distiguere ad pntē speculationē nec ad hunc libzuz z subdit q; (hec qdē sunt pbyfice magl. illa aut sunt magis ethice p̄sideratiōis). q; d. q; aliqua istoz distiguere z uestigare spectat ad pbyficum. i. ad naturalē p̄ham aliqua vero p̄siderare spectat ad ethicam. i. ad moralē sciam. ¶ Notandū aut q; p̄missa opinione loquēdo de habitibus veris p̄ma diuissio est i rōem z intellectuz. est. n. intellectus cognitio p̄ncipioz ad q; nō est ratio. per rationē. n. habetur cognitio cōclusionū q; quadrupl̄r se bñt. q; vel sunt p̄actice vel speculative. Si sunt p̄actice hoc est dupl̄r. q; vel sunt circa agibilia z sic est p̄udentia q; est recta ratio agibiliū. vel sunt circa factibilia. z sic est ars q; est recta ratio factibiliū. Si aut sunt speculative. v̄l est p̄ causas altissimas. z tūc est sapiētia. v̄l p̄ causas nō altissimas z tunc est scia. Recta ergo ratio diuidit i quatuor sciam sapiētia p̄udentia z artē. artifices. n. manuales lz nō arguāt sillogistice. q; qd tamē faciūt se h; p̄ modum cōclusionis. cōcludunt enim in mēte sua sic debere sic facere. vel q; sic viderūt p̄tos artifices facere. vel ductu rōnis ducūtur vt sic agāt. cū ergo p̄hs distixit reliquos hitus i rōem z intellectū qñ postea noiāuit sciaz z artē z cū noiāuit i q; diuidit rō. ¶ Nōndū etiā q; ratio z intellectus possunt dicere potentias aīe z sic de eis p̄siderare spectat ad p̄yctum. vel possunt dicere habitus. nā ratio vt dictū est diuidit i quatuor habituz. z sic spectat ad libzū ethicoz. nā i sexto ethicoz seriose de oibus his qñq; habitibus determinat. quātr aut pōt se itromittere ethicus de talibus non est p̄ntis speculatiōis. Vel possumus dicere q; p̄hs p̄ rōem itel liḡt potentiā intellectiua de qua determinare spectat ad p̄yctum vt ad libzū de aīa. p̄ intellectū z sciam z itel liḡt qñq; habitus cognitiuos de qbus determinatur i sexto ethicoz. ¶ Deide cū dicit. Solertia qdē) determinat de solertia. Circa qd tria facit. q; pmo ait qd est solertia. 2° qd dixerat declarat p̄ exēpla. 3° reducit solertia ad ordinē sillogisticū. scdo ibi (vt sigs) tertia ibi (splēdidū esse) Dicit ergo q; (solertia est qdā subtilitas medij). i. qdā facilis p̄lecturatio medij. vt h; alia translatio (tpe nō p̄specto). i. nō habito tpe ad p̄cipiendū z ad deliberādū. tūc. n. d̄f̄ q; solers quādo quasi statim z subito videt mediū z causā quare alig d̄ sit. ¶ Deide cū dicit. (Ut sigs) qd dixerat declarat p̄ exēpla. z ponit tria exēpla. d. (Ut sigs videt q; luna splendorē h; p̄uersa ad solē). i. ex ea pte quā h; vsus solē (statiz itellexerit p̄pter qd fit hoc. q; p̄pter id qd illustrat a sole) q; n. videmus q; luna semp h; splendorē i illa pte q; est vsus solem z nō i alia debemus itelligere q; h; lumen a sole. ¶ Ponit aliud exēplū. d. (Aut) sup. vt sigs videns (diuisiuitatem). i. alitercātem. i. paupem (cū diuitem cognouit qm̄ accomodatū ē). i. statim p̄lecturatus est q; ille diues

alig accomodatū illi pauperi. ¶ Ponit aut tertium exēplū. d. (aut) su. sigs vidēs duos inimicos factos amicos statim su. cognouit p̄ qd hoc fit vt (p̄pter id quod sūt amici eiusdē vel inimici eiusdē) p̄tingit eni duos inimicos fieri amicos. vel q; amicanf vni z eidē. vel q; inimicantur vni z eidē vt cōfundant illū. Et subdit q; (ois causas medias videns cognouit z vltimas). i. solers. i. q; statiz videt mediū z cognoscit causas medias pōt cognoscere causas vltimas ad quas stat vltima resolutio vltra q; nō p̄tingit q̄rere p̄pter qd. tunc ergo est q; maxie solera qñ cognoscit causas medias. z scit eas resolvere in vltimas. ¶ Ultimo cū dicit (Splendidum eē) reducit solertia ad ordinē sillogisticū. d. (Splendidum eē ad soles) .i. hē splendorē versus solē. vel in ea pte que respicit solē (i quo a.). i. maior extremitas (lucere a sole). i. habere lumen a sole (.b.). i. medius terminus (luna. c.). i. minor extremitas. Et subdit q; (inest aut lune. b.). i. lucere a sole. nam p. b. intelligitur lucere a sole. hec est minor luna h; lucē a sole (ipfi eniz. b.). i. ipfi habenti lucē a sole (.a.). i. inest. a. (qd idē est q; eē splēdidū ad hoc). i. versus solē (a quo est huius splendor) hec est maior. v; q; habēs splendorē a sole splēdet ex ea pte q; est versus solē (quāre z ipsi c.). i. ipfi lune (a). i. i. splēdere. i. versus solē (p. b.). i. p̄ habens lumen a sole. fornet̄ ḡ sic sils. q; qd h; lumen a sole splēdet vsus soles. luna h; lumen a sole ergo splēdet versus solē. Et i hoc terminat̄ sn̄ia p̄mi libzū

¶ Pleniorē intelligentiā aut totius p̄mi libzū dicamus q; totus primus liber excepto p̄bemio h; q̄truo; ptes principales z. xx. capitula. nam d̄mōstratio q̄libet facit ad scire. nō tñ q̄libet facit ad potissime scire. vnde de demonstratione pōt q; tractare vel vt facit ad scire loquendo de scire absolute. vel vt facit ad scire potissime put vnum scire est potius q̄ aliud. quattuor ergo sunt ptes principales in p̄mo libro p̄ter p̄bemū. nāz in pte prima ostendit qd est scire z ex qbus z qualibus p̄tingit scire. In secunda pte agit ex qbus z qualibus nō p̄tingit scire. In tertia pte ga mentionez fecerat de p̄ncipijs p̄p̄rijs z cōibus cōparatū huius p̄ncipia ad ipas artes. In quarta pte agit de scire potissime. vel agitur de scire comparatiue p̄ quod potius contingat scire. secunda ps p̄ncipialis incipit ibi (si igitur est d̄m̄stratiua scia ex necarijs) tertia pars p̄ncipialis incipit ibi (dico at̄ p̄ncipia in vnoquoq; genere) q̄tra ibi (lz differit quia z p̄pter qd) p̄rima ps p̄ncipialis habet quinq; capitula. nā in p̄mo capitulo diffinit scire z cōparat scire ad d̄mōstrationem. In scdo. c. ostendit ex qbus cōtingit scire. q; ex notiozibus p̄tiozibus ex veris z imediatis. In tertio capitulo remonet quosdā errores circa scire. q; quidaz errabant dicentes q; nō cōtingit scire qdā vero ponentes oīum esse scientiā p̄ d̄mōstrationē. In quarto autē capitulo q; diffiniuerat scire z declarauerat ex quibus contigit scire. q; ex p̄tiozibus z notiozibus z remouerat errores circa scire. ideo declarat q̄lia sūt illa ex quibus contigit scire. nam nō sufficit scire ex qbus cōtingit scire. q; ex p̄tiozibus z notiozibus nisi sciatur qualia debent esse illa p̄tioz z notioz. quia debent esse de omni per se z fm̄ q; ipsum. z vniuersale. de quibus omnibus agitur i quarto capitulo. In quinto capitulo aut remouentur errores alig circa ipsum v̄l. vel circa ea q; dicta erant de fm̄ q; ipsum vel de v̄l. ¶ Secūda aut pars p̄ncipalis i qua agitur ex qbus z qualibus non cōtingit scire ostendit i qñq; capitula. nam i p̄mo capitulo agitur q; non cōtingit scire ex his que possunt alr se habere. In scdo

Liber

¶ non contingit scire ex his que sunt per accidens. In tertio ¶ non contingit scire ex extraneis. In quarto ¶ non contingit scire ex corruptibilibus siue ex his que non sunt semp. In quinto ¶ non contingit scire ex cõibus. ¶ Tercia pars pncipalis in qua agitur de principys habz quatuor capitula. nã i pmo capitulo distiguit ipsa pncipia i cõmunia z ppria. z ostendit q̄ sunt pncipia cõmunia z que ppria. In secundo ¶ parat artes z scientias ad subiectũ z passionem z ad ipsa pncipia cõia. In tertio cõparat artes ad pncipia ppria. In quarto circa artes doctrinales mouet questioneſ quasdã. ¶ Quarta aut ps i qua agitur de scire potissime. vel in qua agitur de scire cõparatiue vt eligat sibi qd sit scire potissime hz sex capitula nã in pmo capitulo determinat de demonstratione ppter qd z qz. vt eligat sibi demonstrationẽ ppter qd. q̄ magis facit potissime scire q̄ qz. In secũdo capitulo cõparat pma figura ad figuras alias. vt eligat sibi figurã pma q̄ magi facit potissime scire q̄ figure alie. In 3o agitur de sillogismo ignorantie ne deficiamus a potissime scire. In 4o de statu in p̄dicatis ne credamus q̄ sit iposibile potissime scire. In quinto ¶ parat demonstratiõis ad pncipalẽ. affirmatiua ad negatiua. ostensiuã ad eã q̄ eã ad iposẽ vt ostendat p quã d̄igat potius scire. In sexto z vltimo ¶ paratur vnũ scire ad aliud scire z ¶ parat scire ad alios habitus cognitiuos vt ostendat quod scire sit potius z vtz scire sit potius vel nõ potius q̄ alij habitus cognitiui. Sũt ergo in vniuerso. xx. capitula. secundũ capitulum incipit ibi (Si igitur est scire vt possumus) Tertium ibi. (In quibusdã ppter id). Quartũ ibi. (Quis autem est iposibile a se h̄re). quintũ ibi (oz aut nõ latere) sextũ ibi (si igitur est demonstratiua scia). z ibi terminat ps prima pncipalis z incipit secũda. septimũ ibi. (accidentiu aut nõ p se) octauũ ibi. (nõ igitur ex alio genere) nonũ ibi (manifestũ est aut q̄ si sint ppositões). decimũ ibi. (qm aut e manifestũ). vndecimũ ibi (Dico at pncipia in vnoquo qz ḡne). z ibi terminat secũda ps pncipalis z incipit tertia. duodecimũ ibi. (si aut pprie gde). tredecimũ ibi. (si aut iterrogatio sillogizãdi) decimũ quartũ ibi. (quoniã aut geometrice iterrogatões). decimũ quintũ ibi. (sed differt qz z ppter qd.) z ibi terminatur tertia pars pncipalis. z incipit q̄rta. decimũ sextũ ibi (figuraz aut magis) decimũ septimũ ibi. (igrãtia aut) decimũ octauũ ibi. (eã aut ois sillogismus) decimũ nonũ ibi (cũ sit demonstratio alia gde) viceſimũ z vltimũ ibi. (scia at certior) ¶ posset autẽ qui vellet adhuc capitula ista diuidere in minora capitula. sed de hoc nõ e nobis cure. talia enim prudentis lectoris iudicio relinquuntur. ¶ Et hec de primo posteriorũ dicta sufficiant.

Questiones sũt equales

numero his q̄ vere scimus zc.

¶ In hoc libro scõs videt differre a primo. qz i pmo agit ex q̄bus z ex quilibus est demfatio. z ex quibus z ex quilibus nõ est z cõparatur ibi demfatiões adiunicẽ. ¶ Docet ergo i pmo qualiter fiat demfatio. vel qd idẽ e docet de factõẽ z de generatõẽ demfatiõis. Sed vt d̄r in pmo p̄p̄ i illo. c. Quis aut idonei erimus. nõ solũ oz gnationẽ silloz p̄siderare. s̄ h̄re potetiã faciẽdi sillos. sic z i pposito dicemus q̄ nõ sufficit scire qualiter demfatio generet z qliter fiat. s̄ oz nos h̄re potetiã faciẽdi demfatiõẽ. hec aut potetiã p̄fert nobis cũ docemur inuenire pncipia z inuenire media ad demfatiõẽ. ¶ In pmo ergo libro determinauit

Secundus

nauit auctoz de gnatiõẽ demfatiõis. v. q̄liter demfatio fiat z qliter demfatiões facte cõparentur adiunicẽ. ¶ In h̄ aut 2o libro agit de iudicõẽ medij. Mediu aut i demfatiõẽ pot dici oẽ illud p qd p̄cludit aliqd. Mediu ergo i demfatiõẽ z est mediu z est pncipiũ z cã. Mediu gde est. qz e illud p qd deuenimus i cognitionẽ p̄clonõis. Pncipiũ aut z cã est. qz est cã iferẽdi vel eẽndi p̄clonõẽ. Scõs h̄ ergo possumus distiguere duplex pncipiũ. v. duplex mediu i demfatiõẽ. vnũ cõe qd nõ igredit demfatiõẽ nisi fm̄ vtutẽ. z huius mediu siue huius pncipiũ est dignitas. aliud ppriũ qd igredit fm̄ subaz. z huius pncipiũ siue mediu est diffinitio. Nã i demfatiõẽ potissima sp̄ mediu est diffinitio aliqua. z iõ h̄bit ifra q̄ rõ. i. diffinitio pncipij est mediu i demfatiõẽ. dignitas ergo tanq̄ pncipiũ cõe. z diffinitio tanq̄ pncipiũ ppriũ sunt illa pncipia p q̄ pmi termini tanq̄ p qdã media deuenimus i cognitiõẽ p̄clonũ. Nolẽs ergo phus nos facere idoneos ad posse faciliter demfate istruit nos i hoc 2o z circa diffinitõẽ tanq̄ circa pncipiũ ppriũ. z circa dignitates tanq̄ circa pncipia cõia. Totus ergo iste scõs liber diuidit i ptes duas. qz i pmo agit de qd gde est. siue de diffinitõẽ. siue de pncipio pprio. z agitur de dignitatibus. i. pncipys cõibus. i. de pncipys. aut qliter sũt cognita. ¶ In tota pma pte itẽdit talẽ rõẽ. de quocũqz sũt oẽs qões z oẽs dubitatões z a quocũqz depẽdet oia scibilia z ois scia. de illo videndũ est qliter circa ip̄se hz demfatiõẽ. s̄ qd gde est: est h̄. ergo zc. duo ergo facit in pma parte. quia primo declarat q̄ oẽs qões z oẽs dubitatões sũt de qd gde est. z q̄ oia scibilia z ois scia depẽdet a qd gde est. z ex hoc inuestigat z determinat qualr demfatio se habeat ad qd gde est. ibi. quod aut z qd gde est demfatiõẽ. ¶ In pma pte itẽdit talẽ rõẽ. Qões sũt equales numero scibilibus s̄ oẽs qões sũt de qd gde est. ergo tota scia dependet a qd gde est. ¶ Tũc ergo vterius arguẽdũ est q̄ cũ demfatio sit sillos faciens scire. tota scia depẽdet a qd gde est. tria ergo facit i pma parte. qz pmo pponit hãc veritatem. v. q̄ qões scibilibus sũt numero equales. z enumerat qões z exegitur de eis. z reducit oẽs qões ad qd gde est. 3o epilogat circa determinata. secunda ibi (q̄rimus autẽ) tertia ibi (quod quidem igitur omnia) Dicit ergo q̄ (Questiones sũt equales numero his q̄ vere scimus). i. qões sũt equales numero scibilibus ¶ Dubitaret forte aligz vtruz oia scibilia sũt q̄stiones Dicẽdũ q̄ questio est dubitabilis ppositio. oẽ aut vere scibile est dubitabile. Nã scia differt ab intellectu. quia intellectus est hitus pncipiozũ que sũt per se nota circa que nõ cadit dubitatio. s̄ sũt. q. locus ianue in domo quẽ nullus ignorat. s̄ scia est habitus cõclonõũ q̄s fm̄ q̄ huius iposẽ est esse p se notas. qz si eẽnt p se note ad eas nõ eẽt ratio. z p cõscquẽs nõ eẽnt questiones. Distiguendo igitur itelligibile a scibile dicemus q̄ nullum itelligibile est questio. s̄ quodlibet tale est p se notum. quodlibet aut scibile est qd. qz quodlibet scibile est dubitabile cum non sit per se notum. quodlibet aut dubitabile est questio. ergo quodlibet scibile est questio. ¶ Vterius forte dubitaret vtrum quilibet questio sit qdã scibile. videtur q̄ non. qz dubitamus z querimus non solum de scibilibus z necessarijs. sed de opinabilibus z contingentibus aliter se habere. Rursus non solũ dubitaremus de his que cognoscuntur per causas que sũt vere scibilia. sed de his que cognoscuntur p signa q̄ fm̄ q̄ huius sũt opinabilia. non ergo omnis q̄stio est quid vere scibile. ¶ Amplius non solus dubitamus de

Posteriorum

his que sunt per se que sunt vere scibilia. sed de his que sunt per accidens. ¶ Ad hoc dicendum est qd scibile potest accipi tripl̄ quantū ad p̄ns spectat. v̄z. pp̄rie. large; et magis large. Prope aut̄ sūt scibilia quecūq; sic sūt cōclusa qd sunt necessaria et per se. habitus enim cōclusio nū necessariū et per se dicitur pp̄rie scia. ¶ 2° mō pōt accipi scibile large p̄ omni habitu conclusionis. vel p̄ cognitōe cuiuscūq; non p̄ se noti. vt dicat̄ intellectus rez p̄ se notaz. dicat̄ aut̄ scia cognitio quarūcūq; rez nō p̄ se notaz. siue illa p̄ se sint. siue p̄ accidēs. siue sint necessaria. siue possint aliter se habere. siue cognitio illa habeat p̄ signa siue p̄ cās. ¶ 3° pōt accipi scia magis large p̄ oi cognitōe cuiuslibz rei. siue sit p̄ se nota. siue nō. s̄z d̄ b̄z mō nihil ad p̄ns. ¶ Accipiēdo ḡ sciaz 2° mō. vt solū excludit cognitōe p̄ se notoz tunc certū ē qd soluz oē sic scibile est dubitabile. et omne dubitabile est sic scibile. qz qd nō est p̄ se notum est dubitabile. et ecōuerso. ¶ Scdm̄ hoc ergo exponet̄ l̄ra p̄bi ita qd ly vere scimus nō excludat nisi cognitōes p̄ se notoz. vt sit sensus. que stiones sūt equales numero his que vere scimus. i. his quecūq; nō sunt p̄ se nota. S̄z si accipiat̄ scia pp̄rie. tunc possumus dupliciter oñdere quōd questiones sunt equales numero his que vere scimus. primo vt accipiantur questiones non vniuersaliter. s̄z in rebus que sūt per se. vt sit sensus qd questiones in rebus que sunt p̄ se de qbus spectat ad demonstratorem determinare sunt equales numero his que vere scimus. Nā ea que sunt p̄ se qdam sunt intellecta. et ista sunt p̄ se nota. et non sunt dubitabilia. qdam aut̄ sunt vere scita. et omnia ista quia non sunt per se nota sunt dubitabilia. i. rebus ergo que sunt per se. qz solum de talibus intendit demonstrator questiones sunt equales numero his que vere scimus. In talibus. n. quot sūt scibilia tot sūt dubitabilia. et ecōuerso. fm̄ hoc p̄z solutio ad argumenta. ¶ Nam conclusiones que sunt per accidens et que contingunt aliter se habere et que solum per signa habent concludi nō sunt per se. in his ergo que sunt per se non habet dubium dictū p̄bi. ¶ Potest aut̄ et hoc aliter solui. qz semper imperfectū ad p̄fectum h̄z reduci. ¶ per accidens ergo debet reduci ad p̄ se. quod est p̄ signum ad qd est p̄ causam. qd potest aliter se habere ad quod non potest aliter se habere. conclusiones ergo per accidens et per signa et que possunt aliter se habere dependent a vere scibilibus q̄ sunt per se et per causam et que nō possunt aliter se habere. Omnis ergo questio est qdam scibile. vel est reducibilis ad scibile. p̄zior tamen solutio melior est. ¶ Alterius forte dubitaret aliqs. qz p̄bs incept̄ hunc libzū 2^m a scientia et a scibilibus. Dicendum qd licet instrumētū habet cognosci et diffiniri per suum finē. cognito. n. sine instrumētū statiz scimus quale debeat esse illud instrumētū. et q̄l̄r circa instrū illud debeat nos h̄re. vt cognito sine ferre q̄ ē secare dura statiz scimus q̄lis debeat eē certa ferra. qz d̄z esse ferrea et dētata. et statiz scimus q̄l̄r debeat nos h̄re circa ferrā. qz nō eodē mō scindet ferra et gladius. qz dentatum et non dentatum non eodē modo scindunt sic cognito scire. qz est finis demonstratio et qualiter nos debeat nos habere ad demonstratōe. cognito. n. qd totū n̄m scire depēdet a cognitione medij. siue qd idē ē a cognitōe eius qd qd ē. statiz apparet qd nō possumus plene determinare de demonstratōe q̄ est organū ordinatū ad generādū sciam nisi cōparemus eā ad qd qd est. Volēs ergo p̄bs cōparare demonstratōe ad qd qd est incept̄ hunc 2^m libzū

a scibili vel a scia. ostēdens qd omnia scibilia depēdent a quod quid est. et qz sic est nesciremus quomō demonstratio faciat scire nisi cōparemus eā ad qd quid est. ¶ Alterius forte dubitaret aliqs. qre hunc libzū nō incipit simpliciter a scire vel a scibilibus. sed incept̄ ipsum a qōnibus. ¶ Ad quod dicendum est qd questio est qdā motus admirationis. qui enim querit admiratur. et qui admiratur desiderat scire. ideo dicunt quidam qd incept̄ a questionibus hunc libzū. vt per admirari trahat nos ad desiderū scientiā. ¶ Possumus tamen aliter respondere et melius. qd in hoc 2° agitur de inuentione medij. Qui autem venatur medij et vult ipsum inuenire nondum scit. sed dubitat et querit vias quomodo deueniat ad scientiam. Demonstratio ergo incipit a dubio. et terminatur ad scientiam. Demonstratio ergo est media iter dubitatōez et sciam. p̄ns ḡ dubitamus et q̄rimus medij iūcto at̄ me. ordiamus s̄p̄z i demratōez p̄ quā agguatur i nobis scia. Dubitatio ḡ ē motus ani q̄ motus mediāte demratōe tāq̄ mediāte organo aptus natus ē fieri et terminari ad sciaz. Dubitatio ḡ p̄cedit sciaz. ē ḡ intētio p̄bi qd in his q̄ sunt p̄ se. quicūq; dubitat vult scire. nā in talibus q̄ sūt p̄ se qdēs s̄t eōles numero scibilibus. dubitās ḡ si vult scire oz qd sciat p̄ demratōez. cū ḡ oēs demratōes et ois scia depēdet a cognitōe medij et a cognitōe qd qd ē. nullus poterit motū sue dubitatōis finire p̄ demratōe et puenire ad sciaz. nisi sciat q̄l̄r demratō se hēat ad qd qd est. bene ergo p̄bs hūc 2^m libzū incept̄ a qōibus et a scibilibus. vt ostendat qd tā questiones q̄ scibilia depēdet a qd qd ē. et vt ex p̄b̄ alterius hēat qd oz demratōez appare ad qd qd ē. cū oēs demratōes q̄ demratōe teriat. et ois scia quā demratōe agguatur depēdet a qd qd est. p̄ns at̄ incept̄ a qōibus q̄ a scibilibus. qz i inueniēdo medij de q̄ agit i p̄z. p̄ dubitamus et postea scimus. vtile ē ḡ q̄ rere et dubitare. s̄z vtilius ē scire. tota t̄n vtilitas tā dubitatōis q̄ scie a quod qd est depēdet. p̄pter quod demonstratio ad quod qd est p̄panda est. ¶ Alterius qz dicimus qd dubitare est vtile. Dubitaret forte aliqs vtz de singulis sit vtile dubitare. Ad hoc dicendū qd hec dubitatio nō pōt eē de eis d̄ qbus n̄ possumus dubitare. vt si qs q̄reret vtrū eēt vtile dubitare de p̄ se not̄. ip̄o scō qd est nulla. qz ip̄o est p̄ se. et p̄pe de talibus dubitare. De his ḡ q̄ sufficiēter p̄phēdimus ad sēlū nō possumus dubitare nisi careremus aliq̄ sēsu. v̄l id de q̄ dubitarem̄ nūq̄ fuis̄z i sensu. vt figs dubitaret niuē eē albā. vel careret visu. vel nūq̄ vidis̄z niuē. Loq̄ndo ḡ de his de qbus possumus dubitare dicemus qd dubitare idē ē qd certū eē. sic ḡ duplex ē certitudo. ita duplex pōt eē dubitatio. ē. n. certitudo duplex vt cōiter distinguit̄ qz qdā est adhesiōis vt cū qs ita firmiter credit et ita firmiter adheret qd nullo mō dubitat qn sic sit. Alia ē certitudo specularis cū qs ita clare videt et specular̄ aliqd qd certū ē sic eē. Lū ḡ q̄rit vtz vtile sit dubitare de singulis. si sit qd de dubitatōe adhesiōis. et de hac dubitatōe n̄ loq̄t̄ p̄bs. Alit̄ qdā sūt qbus debemus ita firmiter adherere qd nō lz nobis de illis dubitare. et sūt ea q̄ sūt fidei. s̄z si loq̄mur de dubitatōe specularis. sic dubitās n̄ h̄z oimodā igrantiā de p̄ de q̄ dubitat̄. qz si oimodā igrantiā hēret. nullatenus dubitaret. sic nec rusticus dubitat vtz oya meter sit simeter coste de q̄ h̄z oimodā igrantiā. vtilius ḡ eēt de re plenā cognitōez h̄re. nō t̄n est vtile dubitare. i. aliquale cognitōez habere. anteq̄ ḡ sciamus et anteq̄ pueniamus ad sciam vtile ē de quolibet dubitare. et de quolibet aliquale p̄cognitōez habere. vt sic dubitando admiremur. et admirando possumus i sciam deuenire.

Liber

Secundus

Deinde cuius dicit. (Querimus autem) Enumerat hō qōnes. Circa quod duo facit. qz pmo enumerat qōnes. 2° oēs qōes enumeratas reducit ad qd quid ē. ibi (querimus autem.) Circa p̄mū tria facit. quia p̄mo enumerat hō qōnes dicendo eas eē q̄tuor. 2° exequit de qualibet illaz. 3° epilogat circa determinata. scda ibi (cū querit eni vtz) tertia ibi (que quidē igit querimus.) ¶ Dicit ḡ (Querimus autē q̄tuor) .i. q̄tuor sūt dubitabilia. v3. (qz est. ppter quid est. si est. 7 quid est.) ¶ Notādū autē qd id de quo querit. v̄l est simplex. vel est quid ppositus. si est simplex. de eo erit duplex qd. Una vtz sit. 7 hanc appellat si est. alia quid sit. 7 hanc appellat quid est. Alia est qō nō de simplici nec de re. vt significat aliquid fm se. s3 de pposito put dē esse aliquid i aliquo. 7 d̄ hoc nō pōt ibi esse nisi duplex qd. Una vtz hoc sit i illo 7 hanc appellat. qz est. i. qz est. vel qz est in illo. Alia qd est ppter quid est. i. ppter quid sit i illo. nam cū scimus esse aliquid in aliquo. querimus quid sit i illo. 7 hanc appellat ppter qd est. q̄tuor ḡ sunt qōnes. due simplices. si est. 7 quid est. 7 due cōposite. qz est 7 ppter quid est. ¶ Notādū autē qd qd simplex differt a qōne pposita. qz qd simplex querit eē simplex. vt si quererem de hoie. vel de q̄l3 alio. si est hoc esset querere simplr de esse eius vtrū haberet esse. Sed qd pposita non querit esse simplex sed querit esse aliquid siue eē fm partes. q̄rit eni vtz hoc sit hoc. vtrū homo sit albus. vel vtz luna eclipsēt. hoc nō est q̄rere simplr vtz luna sit. s3 vtz luna sit tale qd qd patiatur eclipsim. ¶ Deinde cū dicit. (Cū qdem eni3) exequitur de q̄libet qōne. circa qd duo facit. qz p̄mo exequitur de qōnibus ppositis 7 ponentibus i numerz que sunt qōes fm hoc. 7 fm aliquid. siue fm partes cuius sunt. qz est. 7 ppter qd est. 2° exequitur de qōnibus simplicibus d̄ si ē. 7 quid est. ibi. (quedā autē alio mō) Circa p̄mū duo facit. qz p̄mo exequitur de qōne. qz est. 2° de ppter qd est. ibi. (cū autē) Dicit ḡ (Cum quidā eni3) supra (querimus vtz hoc. an sit hoc) 7 vtz hoc p̄dicatū isit tali subiecto. querimus (ponentes i numerū) .i. facimus qōnes cōpositā. (vt) sup. si queramus (vtrū sol deficiat. aut nō querimus ipm. qz) .i. facimus qōnes ppositas. querimus. n. vtrū defectus isit soli (signū autē huius. Nō inuenientes .n. qd deficit pausamus) .i. cessat talis qd. v̄l cessat talis motus dubitationis. Et subdit. qz (si i principio) id est aī qōne factā (sciremus qz deficeret) su. sol (non q̄rimus vtrū) su. deficiat. ḡ cū querimus vtrū sol deficiat signū est qz p̄ hāc qōne volumus scire hāc vitatē. qz sol deficiat. qz si sciremus solē deficere solz nō queremus. 7 post q̄ hoc scimus ga deficiat pausamus. i. desinimus hoc q̄rere. ḡ talis qd d3 vocari quia. ¶ Deinde cū dicit (Cū autē) Determinat de qōne ppter qd. dices (cū at scimus ipm qz ipm ppter quid querimus. vt scietes quia deficit luna. 7 qz mouet terra) sup. ad cētz. v̄l ad mediū q̄rimus (ppter qd deficit) su. luna (7 ppter qd mouet terra) su. ad mediū. 7 subdit qz (hec qdem igit sic) sup. q̄ranf. vel sic intelligant queri. qz. s. sunt qōnes ppositae. ¶ Deinde cū dicit. (Quedā autē) Exequitur de qōnibus simplicibus Circa quod duo facit. qz p̄mo exequitur de si est. 2° de qd est. ibi. (cognoscetes autē) Dicit ḡ qz (qdā at q̄rimus alio modo) .i. simplr nō per qōnem ppositā 7 ponentē i numerū (vt) sup. cū querimus (si est. aut nō est) cēthaurus. aut deus) 7 subdit (hoc autē si est. aut non est. dico) .i. appello (simplr s3 nō) sup. appello eē simplr (si est albus. aut si nō est albus) Si. n. q̄ro vtrum centaurus sit quero de esse centauri simpliciter. s3 cū q̄ritur vtrū sit albus vel nō. nō ē q̄stio de eē eius simplr. s3 de eē tali.

¶ Notādū autē qd forte p cēthauz itelligit aliq̄d figmētū. sic hyrcocertus 7 chymera q̄das figmēta nomināt. talia. n. h̄nt minimū de eē. tales ḡ qōnes si res est. v̄l nō ē possunt fieri de nō entibus simplr vt figmētis. 7 etiaz possunt tales q̄stiones fieri de habentibus maximū eē. vt de icorruptibilibus. iō p̄bus volens exēplificare de qōne si est exēplificauit de centhauro 7 de deo. qz at tal qd. v3. si est posset fieri de his q̄ h̄nt mediū mō eē. vt de hoie 7 de leone. 7 de alyz corruptibilibus. que nec sunt figmēta. nec h̄nt maximū eē. nulli d3 eē dubiū. ¶ Deinde cū dicit. (Cognoscetes autē) Exequit de qd est. dices (Cognoscetes autē qz est) .i. si est. (q̄rimus qd est. vt) sup. scientes si deus est. aut si hō est. q̄rimus (qd est dua. aut qd ē hō) ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū de figmētū possit fieri hec qd. v3. qd ē. Dicendū qz qd est. vno mō est p̄cognitio. alio mō est qd. Nā qd est qd d̄ p̄ nomen est p̄cognitio. nā figmēta nominuz debent p̄supponi i q̄l3 scia. Ad talia. n. nō ē rō. eo qz sūt ad placitū. Qōnes ḡ d̄ q̄bus hic p̄hs dicit. nō sunt qōes de qd nois. qz talia nō sūt v̄l scita. nec sūt v̄l cōclusa i aliq̄ scia. s3 sūt qōnes de qd rei. s3 qd nois sit entū 7 nō entū. qz ipsa figmēta p̄nt h̄re qd nois. tñ qd rei nō est nisi entū. Cognitio. n. qd aliqd est loq̄ndo de qd rei p̄supponit qōne si est. Figmētuz aut talis qd eē nō pōt. signāter aut p̄hs exēplificādo de qōne si ē exēplificauit de cēthauro p̄ qd non possumus itelligere aliquod figmentū. qz talis pōt eē qd ē figmētuz. s3 exēplificādo de qōe qd ē. nō exēplificauit nisi de entibus. vt de deo. qz tal qd vt hic de qōne agit. nō nisi entū eē pōt. possumus at p̄ deū itelligere celū. vel ad l̄raz ipz deū. s3 p̄p̄ deo nō p̄petat diffiniri. qz ei nō p̄petit finiri nec h̄re finē nec terminū. s3 h̄ nō obstat qn d̄ eo pos sit q̄ri qd ē. Nā sic pōt q̄ri si est de eo qd nō h3 eē. ita pōt q̄ri quid est de eo qd nō h3 diffinitionē. Nā nunq̄ q̄stio p̄supponit id quod q̄ritur. Questio ḡ si est qz querit d̄ eē nō p̄supponit eē rē. s3 pōt fieri de figmēto. sic etiā q̄stio quid est. loquēdo de qd rei. s3 p̄supponat rem eē. qz nō pōt eē nisi entium. nō tñ p̄supponit id quod q̄rit. Pōt ḡ fieri talis questio de nō h̄ntibus diffinitionē. Vel possumus dicere qz accipitur hic quid est large. fm quem modū de ipso r̄ndemus ad qd. vt si quereretur a nobis quid est deus. diceremus qz ē id quo maius cogitari nō potest. ¶ Deinde cū dicit (Que qdē igitur) epilogat circa determinata dices (Que qdē igit q̄rimus. 7 que inuenientes scimus hec 7 tot sunt) .v3. q̄tuor. duo simplicia. 7 duo cōposita. Dicit autē qz que querimus hec inuenientes scimus. qz questiones sunt equales numero scibilibus. De scibilibus eni p̄mo dubitamus. 7 tunc q̄rimus inueniendo ea scimus. Dicit etiā qz hec 7 tot sunt. qz ipse nō solū docuit nos de questionibus quot sunt numero sed etiam que sunt fm eētiam. quia omnis questio v̄l est questio de si est. vel de quid est. vel de quia est. v̄l de ppter quid est. ¶ Deinde cum dicit (Querimus autē) enumeratis questionibus reducit oēs hō q̄stiones ad qōnem vnam. v3. ad questionē de medio. Circa qd duo facit. nā cū sint quatuor qōnes p̄mo reducit has quatuor ad duas. v3. ad si est mediū. 7 ad quid est mediū 2° reducit has duas ad vnam ibi (Causa quidem eni3) Circa primum tria facit. quia p̄mo facit quod dictum est. secundo quia mentionem fecerat de esse in parte 7 de esse simpliciter. exponit se quid appellat vtrūqz. 3° concludit cōclusionē intentam. v3. oēm qōnem eē duplicem. qz p̄ omnem qōnem querit si ē mediū. vel quid ē mediū. scda ibi. (dico autē) tertia ibi. (cōtingit itaqz)

Posteriorum

Dicit ergo (querimus autē cū querimus. qz ē) q̄tus ad q̄onem compositam. (aut si est simplex) quantum ad q̄onem simplices (vtz sit mediū ipsius. aut nō). q. d. q̄ be due q̄ones. qz est i cōpositis. r si est i simplicibus non faciunt nisi vnā q̄ōez. v3. vtz sit mediū. vel si est mediū Et subdit q̄ (cū at cognoscētes) scimus (aut qz est). si mediū (aut si est) sup. mediū (aut in parte. aut simplr) Itērum querimus ppter qd est q̄tum ad q̄ones ppositas (aut qd est) q̄tum ad simplices (r tunc querimus qd sit mediū). q. d. q̄ be due alie q̄ones. v3. ppter qd est i ppositis. r qd est in simplicibus. nō faciūt nisi vnā q̄ōez videlicz. quid sit medium. tunc ergo est supplēda ratio. quia si est r quia est. non faciunt nisi vnā questionem v3. si est mediū. r quid r ppter quid est. nō faciunt nisi vnā aliā. v3. qd est mediū. omnes he q̄tuor questiones nō sunt nisi due. v3. si est medium. r quid est medium.

¶ Notādū autē q̄ hoc qd dicit. cognoscentes autē aut qz est. aut si est. aut i pte. aut simplr pōt duplr legi. pmo vt referant singula singulis: vt in parte referat ad qz est. r simplr referat ad si est. vt sit sensus cognoscentes autē qz est. quod idem est. q̄ aut i parte. aut cognoscentes si est. quod idē est q̄ aut simplr. tunc i parte q̄rimus ppter qd r simplr quid. quid sit aut i parte. r quid simplr. ita rim dicit. ¶ Pōt aliter legi. vt q̄ p eodē accipiāt. qz ē. r si est. Nam cū supius dixit cognoscentes. qz est. querimus qd est. p qz est. itellexit si est. tunc q̄rit sic sensus. qz cum cognoscimus de aliquo qz est. vel si est. r hoc vel i pte q̄tum ad q̄ones cōpositas. vel simplr q̄rū ad simplices. tunc hec sciendo sciemus si est mediū. r q̄rimus vterius qd i simplicibus. r ppter qd i cōpositis. vt sciamus quid sit illud mediū. ¶ Dubitaret forte aliqs quō si est. r qz est. querūt si mediū est. r quid r ppter qd q̄rūt qd est mediū. Dicendū q̄ si est. r qz ē. nō differūt vt patuit. nisi qz si est. q̄rit ēē simplr vt si ē luna. aut hō. s3 qz ē q̄rit ēē i parte qz querit aliqd de aliquo. vt querit passionez de subiecto. vel aliquod aliud p̄dicatū. Nō. n. qd. qz est. querit vtz hō sit simplr. s3 vtz sit risibilis vl vtrum sit aliqd aliud. r sicut differūt si est. r qz est. qz quod vna querit i simplicibus. alia querit in ppositis. sic differūt qd ē. r ppter quid ē. qz quid querit qd est i simplicibus r ppter qd. querit i ppositis. ¶ Hoc viso dicamus q̄ nulla qd de q̄ hic agit querit de pncipys vel de causis s3 se s3 querit de cātis vel d pncipiatis. Nam pncipia nō sūt v̄e scita. imo sunt itellecta. Questiones q̄ sunt equales numero bis q̄ v̄e scimus. nō sūt de pncipys fm se. vel si sunt de pncipys hoc ē i ordine ad pncipiata fm se. Ergo solū querimus de cātis. r de pncipiatis. Esse autē cātoruz siue illa cāta pferant mō simplici. siue mō pposito ē ex suis causis. Dubitare q̄ de aliquo cāto an sit. ē dubitare an habeat cām sui eē. ex quo enī supponit tam d simplici q̄ de pposito quod ē qd causatū. qz alr nō eēt quid dubitabile. cū eē cātū nō sit nisi ex cā. dubitare an cātū sit est dubitare an sit cā. r p̄ns an sit mediū. qz causa ē mediū ad iferendū suū cātū. q̄ siue queras. qz ē vt in cōpositis. siue si ē. vt i simplicibus semp queris si est causa vel si est mediū. ¶ Rursus quādo scimus cātū h̄re cās. tūc querimus quid sit illa cā. qz querēdo i simplicibus quid sit illud cātum. i ppositis hoc querēdo querimus ppter qd sit tale cātum. Nam scire cām q̄re aliqd simplr sit. hoc ē scire suā qd̄itatē p quā simplr est. sic etiā in compositis querere propter quid hoc isit illi. hoc est q̄rere quid sit causa talis inherente. Ergo sicut si est in simplicibus. r qz ē in ppositis querunt si cā est. vel si est medium. ita quid est in simplicibus. r propter quid in

cōpositis querunt quid sit illa causa r quid sit illud medium. Omnis ergo qd ē de medio. vl de causa in ordine ad cāta. nam de causis r pncipys fm se nō pōt eē qd. qz talia fm se sunt p se nota. r talia fm se nō sunt scibilia s3 intelligibilia. s3 pncipia fm q̄ h̄s sint p se nota. tū nō ē p se notū quō oia p̄tinent i pncipys. iō ois qd ē de ip̄s causis r de ip̄s pncipys. r i ordine ad cāta r ad pncipiata. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ois qd ē de cā in ordine ad cāta. vel de pncipys i ordine ad pncipiata. siue d medio in ordine ad p̄clones. Dicendū q̄ cū cātū pbat per suā cām. vel cū p̄clo aliq̄ dem̄atur p aliqua pncipia vl p aliquod mediū. querimus de illis pncipys r de illo medio. vtrū possint demonstrari vel nō. qz si possint demonstrari nō erunt pncipia simplr. qz h̄nt alia p̄ora pncipia. Pncipia autē simplr sunt indēm̄abilia. r talia o3 q̄ sint p se nota vel q̄si per se nota. de talibus q̄ fm se nō est qd. qz nō sunt dubitabilia. s3 nō sit qd de ip̄s mediis vel de ip̄s pncipys fm se. qd tū ē de ip̄s fm ordinē. ad cāta r ad pncipiata. ¶ Vt magl p̄prie loq̄mur ois q̄ stio de ip̄s pncipys r de ip̄s causis. put ad ea ordinatur pncipiata r cāta. vel ois qd ē de ip̄s medys put ad ea ordinant p̄clones. ¶ Dicemus q̄ q̄ i nobis duplex ē motus. Unus dubitatis. r iste incipit ab effectu r itēdit i cās. Itē q̄ motus nihil aliud q̄rit nisi inuenire cās. r iō ois qd d̄r eē de ip̄s cā vel de ip̄o medio. Alius ē motus certitudinis. r iste incipit a cā r tēdit in effectu. Dabentes. n. effectu dubitamus r querimus cām. Cū aut iam habemus cām p eam iam certificatā. r p ipsam fm certitudinē tendimus in effectu. ¶ Deinde cū dicit (Dico autē) exponit se qd appellauit simplr. r quid in parte dices (Dico autē qz est aut si ē i parte. aut simplr. in parte qd ē vt vtrū deficit luna aut auget. Si. n. ē aliqd aut nō ē aliqd huius querimus) q. d. q̄ sic q̄rendo nō q̄rimus si luna si simplr s3 si sit aliqd tale. vel nō sit aliqd tale. vtrūta si aliquid ē augmētabile. vl aliquid defectibile vel nō ē aliquid hōz. Et subdit q̄ (simplr autē ē) sup. qd (si ē aut nō ē luna aut nox). i. aut si ē vel nō ē. Cū. n. querimus de luna. vl de nocte. si ē vel nō ē. querimus de eē eoz simplr. ¶ Deinde cū dicit (Cōtingit itaqz) pcludit cōclōnē itentā. v3. q̄ oēs he q̄tuor q̄ones nō sūt nisi due v3. si sit medium. r qd est mediū. iō dīc q̄ (Cōtingit itaqz) in oibus h̄s q̄onibus). i. in oibus his quatuor q̄onibus (q̄rere) sup. duo (aut si ē.) mediū (aut qd est mediū.)

Quia qd ē enī r c. ¶ Post q̄ phus oēs has q̄tuor q̄ones reduxit ad duas. v3. ad si ē mediū r ad qd ē mediū. In parte ista reducit oēs q̄ones ad qd ē vnā p̄opter quod scienduz. q̄ omnes quatuor questiones non possunt reduci ad vnā. hoc ē ppter differentiam que est inter eas. Nam si non essent questiones differentes omnes q̄ones essent vna questio. Si ergo dubium ē de vnitāte. hoc ē propter differentiam que ē inter eas. Possimus autē dicere quō iter h̄s q̄ones ē triplex oria. Una oria ē. put qz ē pparat ad quid ē. Alia est. put qz ē pparat ad q̄onē si ē. Tertia oria. put quid ē pparat ad ppter qd ē. Posset autē r assignari quarta oria r quinta r sexta. sed de hoc in q̄onibus dices. Ad p̄ns aut phus v̄lens p̄bare oēs has q̄ones eē vnā q̄onē. qz quelibet qd qd quācūqz q̄onē pparata vnā r eandē q̄onē dicit. tria facit. qz primo ostendit q̄ ē vna qd qz ē r quid ē. 2. q̄ ē vna si ē r qz ē. 3. q̄ ē vna quid est r propter quid ē. ¶ Quod idēz est intērio eius ē ostendere q̄ oēs he q̄ones sunt vna qd r q̄ h̄s vnitāte nō tollit ex eo q̄ qz ē differt a qd ē. nec ex eo q̄ qz ē differt a si ē. nec ex eo q̄ qd ē differt a ppter qd

scōa ibi (cā. n. ipsius) tertia ibi. (i omnibus enī hīs.) Dicitur ḡp (cā. qdē. n. mediū est). q. d. q. i demonstratōibus idem est mediū r. cā. Et subdit q. (in oibus). s. qōnibus (hoc qrit). i. mediū r. cā. ḡ oēs qōnes sunt vna qō. Et q. oēs hīs qōnes sūt vna questio hoc ostēdit. r. p̄me ex eo q. sūt eadē qō. qz r. qd. Unde subdit. vt (vtrū deficit). i. qō illa q. qrit. vtrum luna deficiat. ē (vtrū sit mediū aliquod. aut nō. postea hoc scientes qz est). i. mediū (qd igitur sit hoc). i. quid igit sit mediū (qrimus) ḡ tam qō qz est. ḡ qstio qd est possunt. dici vna qō. qz vtraqz ē qō medij. s. alr r. alr. ¶ Deinde cum dicit. (Causa. n. ipsius.) ostendit q. oēs hē qōnes sunt vna qstio. qz idem qrit. qz ē. r. si est. Circa quod duo facit. qz p̄mo facit quod dictū est. z. qz mentionē fecerat de eē simplr. r. de eē fm qd. exemplificat de vtraqz ibi. (Dicit ḡp mediū ē. n. causa ipsius eē nō hoc. aut hoc. s. subz sim plr. aut non simplr. s. aliqd eorum q. sunt p. se. aut fm acciōs). q. d. q. siue q̄ratur eē simplr cuiusmodi q̄ratur de subō. quod nō est eē hoc. aut hoc. s. est eē simplr. siue q̄ratur eē non simplr. s. eē aliqd. i. fm qd. cuiusmodi est eē eoz q. sunt p. se. vel p acciōs. semp i omnibus talibus causa q. q̄ratur est ipsum mediū. ḡ oēs tales qōnes sūt vna qō. i. qō medij. ¶ Notandum aut q. de subō pōt q. r. aliqd simplr. r. nō simplr. vt de luna pōt q. r. aliqd sim plr. vt cum non q̄ratur vtrum hoc sit. aut non sit hoc. vt vtrum sit eclipsata. aut non s. vtrum sit simplr. r. tunc ē qō si est. aut etiam de subō. vt de luna pōt q. r. non sim plr. vt cum q̄ratur de ea aliqd eoz q. sunt ei p. se vel p acciōs. r. tunc est qō qz est. Siue ḡ q̄ratur de luna q̄tuz ad eē simplr. siue q̄tuz ad eē aliquid. semp q̄ratur causa r. mediū huius esse. ḡ qō qz est. r. si est. est vna qō. v3. qō cause. vel medij. ¶ Dubitaret forte aliqs quomō demōstratio possit vti hīs q. sunt p acciōs. Dicendum q. sicut i eē p. se habz suam causam. ita i eē nō p. se habz suaz causam. Nam si affirmatio est causa affirmationis. r. negatio est causa negatōis. vt si h̄re p. se angulū est causa p. se h̄re tres. r. nō h̄re p. se angulum est causa nō p. se h̄re tres. ¶ Dicemus. n. q. s. idem sit triangulus r. p̄ncipium figurarum. nam triangulus est p̄ncipium oium figurarum rectilinearū. qz i ipsum resoluunt oēs figure tales. Hoc tñ non obstante q. idē sit p̄ncipium figurarū. r. triangulus. attñ triangulus habz tres i eo q. triangulus. non in eo q. p̄ncipium ita q. accidit p̄mo figurarū h̄re tres. Nā triangulus hz angulū extrinsecū fm q. ipz r. p. se. nō fm q. p̄ncipiū figurarū. Ex hoc ḡ posset fieri demōstratio. r. q. triangulus hz tres p. se. r. q. p̄ncipiū figurarū p acciōs. Estet. n. p̄ma demōstratio talis. q. qd p. se habz angulū extrinsecū p. se hz tres. triangulus est h̄. ḡ r. Secunda aut demōstratio eēt talis. cuiūq. accidit h̄re angulum extrinsecum. accidit h̄re tres. p̄ncipium figurarū est h̄. ḡ r. Ex quo p. se sicut scia est de corruptibilibus. r. de mobilibus. put de eis fiunt icorruptibiles et immobiles rōnes. ita scia demonstratiua pōt vti hīs q. sunt p acciōs. put i talibus inuenitur aliqd p. se. Nam sicut est p. se. q. id quod p. se hz angulum extrinsecum. q. p. se hz tres. ita est p. se quod cui accidit h̄re talem angulū. q. ei accidit h̄re tres. Causa ḡ h̄re p acciōs tres est causa habere per accidens angulum. Siue ergo queratur d̄ re quantum ad esse simpliciter. siue non quantum ad eē simplr. sed prout habz eē sub aliqua passione. siue illa passio insit p. se. siue p accidens. semper in omnibus talibus queritur mediū r. causa. r. omnes tales qstiones sunt vna qstio. ¶ Deinde cū dicit (Dico aut simplr) qz fecerat mentionē de eē simplr. r. de eē aliqd. siue de eē qd. siue fm q. expo

nit quid sit vtrūqz dicēs (Dico aut simplr subz vt lunā aut terrā. aut triangulū). i. tunc q̄ratur de subiecto q̄tū ad eē simplr. cui q̄ratur de luna fm se vel de terra vel d̄ triangulo. Et subdit (quid aut est). i. tunc q̄rimus de aliquo quid. i. fm qd r. fm partē cum q̄rimus (defectum) q̄rum ad lunam. nō vtrū sit simplr. s. vtrūqz deficiat. vt non deficiat (r. equalitate vel inequalitate) q̄tū ad triangulū. vt cū nō querimus de triangulo vtrū sit simplr s. vtrum habeat duobus rectis equalibus vel nō equalibus (r. si in medio sit aut nō) quantum ad terrā vtrū veniat ei ista passio. i. vel eē in medio vel non. ¶ Deinde cū dicit. (In oibus enī) ostendit q. oēs hē qstiones sunt vna qō. qz idē qrit qd r. ppter qd. Circa quod tria facit. qz p̄mo hanc veritatē d̄cludit ex habitis. z. ad hanc veritatē p bandā adducit rōnes novas. 3. d̄cludit cōclusionē itē tam. i. q. oēs hē qōnes sunt vna qstio. v3. medij. scōa ibi (Amplius quidem ē defectus) tertia ibi (Quod quid ē igit) Dicit ḡ (In oibus. n. his). i. i oibus hīs qstionibus. In oibus. n. his in qbus qrimus vel de subiecto quātuz ad eē simplr. vel q̄tū ad eē quid. (manifestū est q. idē sit quod qd est r. ppter qd est. ¶ Notandū aut q. ex habitis pōt patere q. idē sit q̄rere qd r. ppter qd. qz vtraqz est questio medij. vtrūqz. n. qrit qd sit mediū. Dicemus enī q. sicut se hz si ē ad quia est. qz vtraqz ē qstio medij. r. vtraqz querit si ē mediū. sic se hz qd ē ad ppter qd est. qz vtraqz ē qstio medij. vtraqz enī qrit qd sit mediū. Si ḡ ex habitis manifestū sit q. idē qrit qz est. r. si est. ex habitis manifestū eē d̄z q. idē qrit qd r. ppter quid. ¶ Notandū aut q. p̄ h̄s hic videt cōtradicerē hīs que inferius dicit. Dicitur. n. infra q. d. r. ppter quid nō idē dicit. S3 qd est demōstratōis cōclusio vt ibi dicit. ppter qd aut demōstratōis p̄ncipiū. s. quō h̄c trouerit soluitur in lectione illa. Itē aut speculantiū ē. dicit. vbi de hoc specialis mouebit qstio. Cui ḡ cure est nunc hanc cōtrouersā scire soluere. qstionē de hoc ibi motaz legēdo percurrat. ¶ Dubitaret forte aliquis. qz videt p̄ h̄s insufficientē p̄bare q. qōnes omnes sunt vna questio. v3. qstio medij. nam cum quatuor sint questiones p̄nt sex modis cōbinari. ip̄e aut non exequitur nisi de tribus cōbinatōibus. Ostendit. n. s. q. idem querit quid est r. qz est. qz vtraqz qrit mediū. z. executus est de aliq. cōbinatōe q. idem querit si est subiectum simpliciter r. quia est ali quid eoz que sunt non simplr. vt q. idem querit quia est. r. si est. quia vtraqz querit vtrum sit mediū. 3. executus est de cōbinatōe tertia. ita q. idem querit quid ē. r. ppter quid est. Ad huc ergo deberet exequi de tribus alijs cōbinatōibus. v3. q. idem qrit. qz est. r. ppter qd est. r. si est. r. quid est r. si est. r. ppter quid est. Dicendūz q. h̄e tres cōbinatōes de qbus auctor non facit mentionē cōphenduntur r. manifestātur p alias cōbinatōnes de quibus facit mentionēz. Nam probatuz fuit in prima cōbinatōe q. idem q̄rebat quia est. r. qd est. r. in tertia q. idem querit quid. r. ppter quid. Relinquit ḡ cōbinatio a philosopho illa tacita q. idem. i. q̄re. quia z. ppter quid. Nam si idem querit quia r. quid. idem q̄rit quid. r. ppter quid. ḡ p̄mo ad vltimum idem q̄rit quia. r. ppter quid. ¶ Rursus qm̄ quia est ad ppter qd est. se habz sicut si est. ad quid est. si idem q̄rit quia est r. ppter quid est idem querit si est r. quid est. ¶ Alterius si idem q̄rit si est et qd. cū idem q̄rat qd r. ppter qd. q̄nō est q. idē q̄rat si est r. ppter quid est. Omnes ḡ qōnes idem q̄runt cōbinando eas oibus modis. quas cōbinatōnes s. non omnes ponat philosophus fm se. pcr eas tamen quas ponit alie leuiter vt patet possunt haberi.

Posteriorum

¶ **U**terius forte dubitaret aliquis. vtrū si est et quid ē. queratur de passione. Dicendū qd si est. et qd est ppe qd runtur de subiecto. et si qrantur de passione hoc non est proprie de passione prout passio ē. s; put aliquid quod est passio et accidens vnius est subiectum alterius. vt triangulus qui potest esse accidens ligni. vel cupri est subm de habere tres. de triangulo g vt est qdā ens. fm se pōt queri si ē simplr. vt est qdā ens exis sub aliqua passioe pōt queri qz est sub passione illa. Sic etiā qd est pprie qritur de ipso subiecto. ita qd si est. et quid est. ppe sūt qōnes subiecti. qz est et ppter qd est pprie sunt qōes passionis. Attamen omnes be qōnes qtuor extendunt tam ad passionē qz ad subm. Nam de passione de q sci mus qz est vrbz esse i aliquo subiecto possumus scire si ē vt est qdā res s; se. siue vt est res alicuius pdicamenti Et de eadez passioe de q scimus pp qd ē. put scimus cās iherentie eius i subo. possumus scire qd est vt est qdā ens fm se. imo illa eadē diffinitio que dicit ppter quid passionis. put passio est i subiecto. dicit quid passionis. put est passio tanqz quoddā ens diffinitū. vt si diffinire tur qd est eclipsis diceretur qd est puatio luminis i luna obiectu terre. et si qrat pp quid luna eclipsat. hoc idē rñ det. Et sicut omnes be qtuor qōnes extendunt ad pas siones et ad accns. ita omnes pnt extendi ad subās. vt de aial. vt est quoddā ens. in se pōt qri si est. et quid est. et vt pdicatur de alio pōt sciri qz est. vt qz ista est vera. hō est aial. vt qz aial est i hoie. et sciendo qz est aial i hoie. pote rimus inuestigare ppter quid est. ita qd illud idēz quod est qd aialis fm se. erit ppter qd eius. vt hz eē i aliquo. vt si qreret qd ē aial fm se dret qd est substātia aniata sensibilis. et si qreret ppter qd est aial i aliquo. hoc idēz rñ det. Nam iō ē aial in hoie. qz est in eo subā animata sensibilis. semp g rō pmi termini. i. rō pdicati ē mediuz in demōstratōe. Ad pbandū. n. aial eē in hoie. nō acci pte. ppria diffinitio hois. s; diffi. aialis. Nā eē i aliquo ē pditio pdicati non pditio subiecti. et demōstratio q pbat aliqd eē i aliquo accipiet p medio pprie loqndo diffini tōez pdicati. nō diffinitōem subiecti. **¶** Dicemus autēz pprio mō qz vtz aliquo mō diffi. subiecti ingreditur demōstratōe. et quō se habeat ad demōstratōez i seqnti bus apparebit cū disputabimus de medio demōstratōis. Ad pns autē scire sufficiat qd illud quod ē qd passiois. vt cuius pdicati. vt ē qdāz ens fm se ē ppter qd eius. vt hz eē i aliquo. **¶** Proprie g loqndo qōnes simplices sunt subāz. qz pprie substātia ē ens fm se. vñ de ea ppe qrit si est. et pprie subā habz qditatē simplicē. vñ de ea ppe qrit quid est. Attamen si ē. et qd est q sunt ppe qōes sub stātie. extendunt ad accns. vt hz rōnē subiecti. extendūt etiā nō solū ad accns. vt hz rōnē subiecti. s; etiā vt habz rōem pdicati. Nā ipm accns qd ē pdicatu. dato q nullū eēt subm. s; nō posset itelligi sine subiecto. significat tñ vt est aliqd in se. vt si diceret. albedo est. et significat vt ē aliqd i alio. vt si diceret. corpus est albū. Ut at signifi cat albedo. vt aliqd fm se. sicut extendunt ad eā qōnes simplices si est. et qd. s; vt significat vt aliqd i aliquo sic sūt de ea qōnes pposite. qz est. et ppter qd ē. Et sicut si ē et qd est sunt pprie qōnes substātie. extendūt tñ ad pas sionē. sic qz est. et pprie quid ē. sūt pprie qōnes passiois. extendunt tñ ad ipsā substātia. Nam si accns positū in subiecto. s; ex hoc nō sit substātia. habz tñ quēdam mō dū substātie. ex eo quod substātia ipi hō. vt si diceret albedo ē. et ex hoc extendunt ad accns qōnes simplices sicut subā posita i pdicamēto habz quēdam modū accns i vt si diceret. hō est aial. bic aial nō significat. vt aliqd p se

exis. s; vt aliquid in boie. pprie g loqndo ipsius substā tie. nō est demōstratio. attñ ad ipsam substātia extendunt qōnes cōposite. et ipsa subā vt est aliqd in aliquo. pōt au quo mō demōstrari de illo. **¶** Uterius forte dubitaret aliqd. quō accipiant be qōnes. Dicendū qd be qōnes nō differūt fm substātia et mām. Nam de qcunqz pōt cludi aliquid de aliquo. possunt oēs be qōnes qri. vñ mālitet et subiectiue. omnes qstiones sunt eedem. quia omnes de eadem re possunt qri. Differunt tñ rōe et consideratōe. Nā vt res aliqua considerat fm se sic qrant de ea qōnes simplices. si ē et qd est. s; put est i alio. put qōnes pposite qz est et ppter qd est. sic etiā ipm subm. sicut est aliqd fm se qrant de eo qōnes simplices. put est aliqd sub alio q stiones pposite. Dicemus g vt cōiter ponit qd est. pōt ee z^m adiacēs et tertiu adiacēs. Si est z^m adiacens sic indi cat eē simplr. vt si diceret triangulus est. vel luna ē qstū ad subiectū. vel etiā qstū ad passionē. vt si diceret. defe ctus est. vt eq̄litas ē. et fm hō formatur qōnes simplices Sicut. n. qremus si luna ē. et scito si ē queremus quid ē sic etiā possemus querere si defectus ē. et scito si ē posse mus querere qd est. Aliqñ at ē significat vt tertiu adia cens. et sic nō dicit eē simplr s; eē illud quod ponit in pdicamēto. vt si diceret luna ē defectibilis. ly est. nō dicit eē ipitus lune simplr. s; dicit esse aliqd qd hz sub tali passione. et fm hoc fiunt questiones cōposite. v; qz ē. vt vtruz sit verū qd defectus sit i luna. vel quia luna sit sub defectu. et scito qz ē inuestigabimus ppter qd ē. ita qd illū idē qd est ipius defectus vt significat fm se ē ppter qd eius vt significat vt aliqd i aliquo. illud idem quod rñ det ad qd ē defectus cū est ponit z^m adiacens rñ de bi ad ppter quid luna est defectibilis. **¶** Aduertendū tñ qd nō est alia cā qre defectus sit i luna. et qre luna sit sub defectu. Diximus. n. in precedēti qōne qd diffinitio passionis. siue diffi. pdicati ē mediū i demōstratōe. qz de mōstratio demōstrat eē aliqd in aliquo. et ista ē cōditio pdicati nō subiecti. Ne g cauillet cauillator. et dicat qd si cut demōstratio demōstrat eē aliqd in aliquo qd ē cōditio pdicati. ita demōstrat aliqd eē sub aliquo qd est pditio subiecti. ex quo videtur seq qd si arguebat qd diffinitio pdicati eēt mediū vt vñ. pōt et argui qd diffi. subiecti sit tale mediū. S; hoc nihil arguit. qz vt diximus nō ē aliq alia cā. qre subm sit sub passione. et qre passio sit i subie cto et illa cā hz accipi. vt est passione. non vt est subiecti et inde est qd est p se. et fm qd ipm. et talia denotantia cāl itatē qre subm sit sub passione. vt qre passio sit i subo. vt pbabatur i pmo pōz i illo capitulo. Reduplicatiue at sunt cōditiones pdicati non subiecti. imaginabimur qd subm accipiet. vt aliqd p se. et vt fūdamentū alioz. Ea at qd pbatur de subo hēbūt cās sui i eē. et qre sint i subo. et illa cā erit i demōstratōe mediū. qd erit ppter qd passionis qd si aliquis volēs defendere positionē dicat qd ipz sub iectū hz cām sui eē. et illa cā est cā passionis. et p illā cām poterit demōstrari passio. dato qd bec concedetur qd p talē cām potest fieri demōstratio illa cā nō igrederetur demōstratōe vt ē causa subiecti fm se. qz tūc demōstra tio eēt de aliquo absoluto. s; si igredietur demōstratōez hoc erit put ē cā subiecti in ordine ad passionē. Quicqd autē est causa subiecti in ordine ad passionē. vt qd idem est quicqd est cā qre subiectū sit sub passione. vt quare passio sit in subiecto. de necessitate ē cā passionis. nō autē est de necessitate cā subiecti. Habere enim anguluz ex trinsecū nullā cālitate hz respectu trianguli. s; soluz qd triangulus sit sub habere tres. et interpositio terre nullā cālitate hz respectu lune s; se. s; respectu lune vt

Liber

Secundus

ē sub eclipsi. Si g̃bitudo necessaria. ṽt est necessaria. ē attendenda i demōstratōe. q̃ illud q̃d ē cā quare subm̃ sit sub passione necessaria est cā passionis. Non autem necessaria est cā subiecti dato q̃ idem esset causa subiecti et passionis. et per illud fieret demonstratio illud nō ingrederetur demonstratiōem. vt est cā subiecti. dato q̃ idem esset cā subiecti. s̃z cā inherētie passionis. g̃ propter qd passionis semp est mediū i demōstratōe. Et qz idēz ē ppter qd et qd. diffinitio passionis est medium in demōstratōe. s̃z d̃ hac mā ad huc i ferius disputabimus. Nā i lectōe illa. Est at̃ quozūdā q̃dez altera cā. disputa- bimus de medio demōstratōis. vbi ostendimus ostēsiue et ad ipōssibile q̃ diffi? subiecti i demōstratōe potissima mediū eē nō possit. Ad presens aut̃ scire sufficiat q̃ ille q̃tuor q̃ōnes de eadez re fieri possunt s̃m q̃ alr et alr accipit. idēo nō differunt he q̃ōnes mālr et subiectiue. sed formāl. et s̃m cōsideratōem. ¶ Ulterius forte dubitatz aliqs quōd he due q̃ōnes reducūt ad duas. et quōd ad vna. Dicendum q̃ he q̃ōnes potissime accipiende sunt. put passio iest subiecto. qz de hoc est demonstratio. et de hoc est vere scia. Doc ergo mō q̃ōnes erunt cōles numero bis que vere scimus. Constat aut̃ q̃ passio et q̃dls accis nō est ens. nisi qz est entis. put pbari h̃z i 7? et 4? metha. Illa g̃ eadem cā p quā passio significat. vt ens s̃z se. illa eadē erit cā p quā significat passio. vt ens i alio. Nō est enī alia cā quare defectus sit. et q̃re defectus sit in luna. Omnes g̃ q̃ōnes querūt hanc cām. et hoc mediū. et hoc mō oēs q̃ōnes sunt vna q̃d. et sunt oēs q̃ōnes due q̃ōnes. qz ista cā pōt queri duplr. vtz est. et qd ē. Rursus oēs he q̃ōnes sunt quatuor. qz vtz est de defectu pōt q̃ri duplr. Uno mō simplr. vt cū est. ponit̃ z^m adiacens. vt si que- rat̃ vtrū defectus sit. et hec vocatur si ē. Alio mō s̃m ap- pōnes. vt si ponat̃ est. tertiu adiacens vt si querat̃ vtrū defectus sit i luna. et hec vocatur qz ē. Sic ē qd ē mediū pōt queri duplr. vt simplr. vt si q̃ratur qd est defectus. vel cōposito. vt si q̃ratur ppter qd defectus est in luna. g̃ omnes he q̃ōnes sunt q̃tuor. put diuersificānt p vtz ē mediū. et qd ē mediū. et p simplex et cōpositū. et sūt due put diuersificānt solū p vtrū ē mediū. et qd est mediūz nō habita cōsideratōe de simplici. et de cōposito. et sunt oēs vna q̃stio. put oēs sunt de cā et de medio inherētie passionis ad subm̃. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis cū hec dicant̃ eē q̃tuor q̃ōnes. et ē in libro thopicor̃ as- signent̃ q̃tuor. quōd he q̃ōes differūt ab illis. Dicendūz q̃ diuisio questionum in libro thopicor̃. est secundum subiectū et materiam. hic aut̃ s̃m cōsideratōez et formā. Nā ipsa cōsideratio ē qd formale i scia. pōt aut̃ de eadē re māliter determinari in pluribus sciētys. nō at̃ de ea dē re formāl et s̃m cōsiderationē. Accipiamus g̃ hoc p veritate q̃ ipsa cōsideratio sit qd formale in talibus. s̃z hoc g̃ dicemus q̃ diuisio q̃ōnū hic tradita est s̃m dzias formales nō māles. nā de eadē re vt patuit aliter et alr cōsiderata p̃nt oēs he q̃ōes q̃ri. s̃z diuisio scā in libro thopicoz̃ ē p dzias māles. Nō eim eadē res ē p̃ziū vel ac- cidens. vel genus vel accidens. vel diffinitio et accis. Illa n. q̃tuor p̃dicata. ṽz. genus et accidēs. diffinitio et p̃ziū māliter et realr dzit. Est enī aliqd i diffinitōe de q̃ nō p̃dicat̃ genus et qd nō ē realr et eēntialr ipm̃ genus. si cut ps nō est eēntialr et realr ipm̃ totū. vt dzia. ppter qd p̃z q̃ alr diuidunt̃ q̃ōnes siue p̃blemata in libro thopi- cor̃. et alr hic. Ulterius forte dubitaret aliquis quōd ille q̃ōnes reducunt̃ ad istas. Dicendū q̃ oēs ille q̃ōnes sūt multe materialr. s̃z n̄ sūt nisi vna q̃d formāl cū g̃ q̃tuor. sūt ille. et q̃tuor. iste. oio opposito mō se habent iste et ille

qz iste oēs sunt vnū mālr qz oēs sūt de eodē. s̃. de cā et de medio. Si aut̃ sunt plēs. vt si sūt q̃tuor hoc erit formāl et s̃m cōsideratōez. put eadē res alr et alr cōsiderata ad idē mediū pōt q̃druplr cōparari. vt de eodē defectu. et respectu eiusdē iterpōnis terre pōt queri si h̃z mediūz. et qd est tale mediū et si verū sit. qz ist. et ppter qd in sit. Omnes g̃ he q̃ōnes sunt vna q̃d mālr. et oēs questionēz libri thopicor̃ sunt vna q̃d formāl. qz sunt solus q̃d qz. Oia enī p̃blemata tradita i li? thopicor̃ Aristorelis nō p̃nt reduci nec ad si est. nec ad qd est. nec ad ppter qd sit solū ad qz p se. et p̃mo. et imediate. Nāz illa p̃blemata oia arguūt. put est. ponitur eē tertiu adiacens. vt si hoc est genus huius. vel diffinitio huius. Nūq̃ aut̃ ponitur eē tertiu adiacēs q̃ sit q̃d simplex. s̃z ip̃ erit q̃d ponens i numerū nō q̃re hoc sit sed q̃re hoc sit i hoc. Cū g̃ q̃ōes simplices sint. si est. et qd ē. q̃ōnes libri thop. ab istis dua bus q̃ōibus sunt absolutē. ¶ Rursus cū dyaleticis nō p̃cedat nisi p̃ q̃dam cōia. et cū fillus thopicus nō sit per cām. nec faciat scire sed opinari q̃ōes nō erūt. ppter qd qz nō erunt p cām. oia g̃ erūt qz. Probabit̃. n. ibi p̃ q̃idā cōsideratōes logicas et cōes. qz hoc p̃dicatū est genus ad suas spēs. vt qz hec ē diffi? huius vt qz s̃ est p̃p̃um. siue qz hoc est accis. oēs g̃ ille q̃ōes formāl sūt vna q̃d. s̃z. mālr aut̃ sunt q̃ōnes plures. ¶ Deinde cū dicit. (Simpli- us qd ē.) adducit nouas rōes ad ostēdendū q̃ idē sūt qz. et ppter qd. Circa q̃ tria facit. qz p̃ d̃clarat hoc p̃ exēplū nāle. vt p̃ defectū lune. et p̃ exēplū musice. vt p̃ armoniā 3? p̃ signūz nāle declarat et ostēdit q̃ oēs q̃ōnes sunt vna q̃d. sc̃ba ibi. (qd est armōia) tertia ibi. (q̃ aut̃ sit medū.) Dicit g̃ (amplius at̃ manifeste) sup. apper p̃ exēplūz qz ides sit qd. et ppter qd. qz si queratur (qd ē defectus) sup. respōdebif q̃ sit (p̃uatio luminis a luna a terre obie- ctu). i. ab iterpositōe terre (et) si querif (ppter qd est de- fectus. aut ppter qd luna deficit) sup. respōdebif idem videlz. (propter defectum luminis interposita terra.) ¶ Deinde cū dicit (Quid est armonia) ostēdit ides p̃ exē plū musicū. nā idem est. qd est armonia. et ppter qd est armonia. nā si q̃rat̃ (qd est armonia). i. cōsonātia. r̃nde bif q̃ est (rō numeroz̃ i acuto et graui) et si q̃rat̃ (ppter quid cōsonat acutū et graue) r̃ndebif idem. ṽz. (ppter id q̃ acutū et graue h̃nt rōnez numeroz̃). i. h̃nt p̃portio nē numeralez ad inuicē. g̃ qd est armonia. et ppter quid est armonia nō q̃rūt nisi vnū et idē mediū. vna et eandē cām. ṽz. rōnē numeroz̃ vel p̃portōem numeralem s̃m acutū et graue. et nō solū ppter qd est ides quod qd est. s̃z etiā qz est. q̃rit de eodem de quo q̃rit qd. 3ō subdit q̃ q̃- rentes (vtrū sit numerus rō). i. p̃portio (ipozū). i. acuti et grauis (accipiētes qz est). s̃. huius rō (Quid ē g̃ rō illa) si. q̃rimus. q. d. q̃ q̃i scimus qz est mediū. vtputa q̃i sci- mus qz est rō q̃rimus qd sit mediū et quid sit illa rō. g̃ de eodē medio q̃runt et qz et ppter quid. ¶ Dubitaret forte aliqs quōd armonia siue cōsonātia sit rō numeroz̃. i. pro- portio numeralis s̃m acutū et graue. Dicendū q̃ nō est cōsonātia eiusdē ad seipm̃. nec esset cōsonātia inter aliq̃ si semp illa starent in eodē tono. Ex hoc at̃ sumif cōsonā- tia. qz supioza cōsonāt inferioribus. sicut dyapason q̃ est octaua cōsonat cū tono. et dyapenta q̃ est q̃nta cōsonat cū eodem. in cōsonātia g̃ semp sūt aliq̃ue note supiozes et aliq̃ue inferiores. Vox at̃ q̃sto supioz tanto magi acu- ta. q̃sto inferior t̃sto grauior. S̃z ita diffinit̃ acutū q̃ in paucō tpe mouet mltū. et diffinit̃ sic graue. qd mltō tpe mouet paz. Multū at̃ et paucū siue paz sūt dzie nūi. si g̃ cōsonantia est rō. siue p̃por? s̃m acutū et graue. Et acu- tū et graue sibi iuicē p̃portionant̃ s̃m mouere multū et

Posteriorum

panchi. et multū et partū sūt dīse numerales. oꝝ ꝑ ꝑsonā
tia sit q̄dam rō. siue q̄dam ꝑꝑortio numeralis repta in
acuto et graui. ¶ Ut possumus aliter dīse q̄ musica ē de
numero relato ad sonū. Nam ꝑm hoc attendit musica
ꝑm ꝑi varijs ictibus. et i varijs repulsiōibus cāntibus
sonū hꝫ eē aliqua ꝑsonātia. Sonus ḡ vt referē ad musi
cā nō hꝫ rōem cōtinui. sꝫ magis hꝫ rōnē numeri. qꝫ opꝫ
sonū illū de quo se intromittit musica. siue sit i chōrdis
siue i fistulis. siue in vocibus cātū eē ex multis repul
sionibus. Sonus ḡ ille nō erit ꝑtinuus. Cōsonātia ḡ nō
ē passio ꝑtinui. sꝫ ē passio numeri. ḡ cū sit q̄dā rō et q̄dam
ꝑꝑortio. erit ꝑꝑortio nūeralis. put numerus repit i so
nis. sꝫ numerus q̄ repit in sonis. nō ē nisi ꝑm acutū et gra
ue. put vnus sonus ē altior et acutior alio. Cōsonātia ḡ
erit rō numeralis ꝑm acutū et graue. et qꝫ sic ē. oēs qōes
facte de cōsonātia querūt huius rōnē. vt si q̄rat si ē con
sonātia. hoc est querere si ē talis rō. Si autē q̄rat vtrum
vꝫ sit ꝑ cōsonātia sit i aliquibus sonis. erit idēz q̄rere
ꝑ vtrū talis rō sit. sicut i sonis illis. si ē. qd ē cōsonātia. et
ꝑꝑter qd est. hoc idēz q̄rūt omnes qōnes. Oēs ḡ qōnes
sunt de qd qd ē. siue de medio. ¶ Deide cū dicit. (Quod
āt sit medij.) ostidit ꝑ signū sēibile q̄ oēs qōnes sint ea
deꝫ qō. vꝫ. qd medij. Circa qd tria facit. qꝫ ꝑmo facit qd
dictū est. et remouet quandā cauillatōez. et ostēdit oēs
qōnes eē eandē qōnē. et veritatē hꝫ in his q̄ sunt simplr
et in his q̄ nō sunt simplr. scda ibi. (ex eo. n.) ter tia ibi. (B
aut est.) Dicit ḡ (q̄ aut ē) sup. oēs qōnes sint eadē qd. et
(q̄ sint q̄stio eiusdē medij. ostendit) qꝫ q̄n ē mediū sen
sibile (si nō sentimus). i. si nō videmus illud mediū. tūc
(queremus de illo medio (vt defectū) lune q̄n nō vide
mus quando luna deficit. tūc querimus (si ē) talis defe
ctus. et si luna deficit. sꝫ si videmus quō luna deficit. non
queremus de defectu eius. Jō subdit. q̄ (si eēmus. ergo
sup lunā) q̄n. i. luna deficit. ita q̄ manifeste videremus
q̄n se iterponit terra (nō vtiqꝫ q̄reremus nꝫ si ē) talis de
fectus (neqꝫ ꝑꝑter qd sit. neqꝫ) su. qd sit. sꝫ sicut mediū
est vtiqꝫ. qꝫ si est. et qd est. et ꝑꝑter qd ē. et totū. vel simul.
(manifestū eēt vtrūqꝫ). i. vtrāqꝫ qd. et an sit. et qd sit. et et
ꝑꝑter qd sit totū notūz eēt q̄ nō eēt. nisi oēs iste qōnes
ꝑtinerent ad mediū. ¶ Deinde cū dicit. (Ex eo enī.) re
mouet quandā cauillatōez. Possit enim qꝫ dicere q̄ si
eēmus sup lunā quādo eclipsat nesciremus ipsā eclipsa
ri. qꝫ sensus nō est nisi ꝑticularis. scia aut est vltis. Ad B
reponderēdū q̄ sꝫ sensus sit ꝑticularis. ex ipso tñ ꝑti
culari facto i sensu. fier vlt i nostro intellectu. iō ait (Aut
ex eo enī quod sentimus factū ē nobis scire vlt.) Et sub
dit q̄ (sensus qd ē. n. ē ex eo q̄ nūc obycit). i. q̄ nūc iter
ponit terra (et manifestū est) su. ꝑ sensū (q̄ nūc defit)
luna (sed ex his vtiqꝫ) sup. factis in sensu (factū est vlt)
sup. i intellectu. et qꝫ sic ē. q̄ quando videmus medium
nihil querimus. omnes qōnes idē querūt. Jō subdit q̄
(sicut igit diximus q̄ quid est. et ꝑꝑter qd est scire idēz)
et etiā si est. oia. n. ista idem q̄runt qꝫ oia q̄rūt de medio.
¶ Deinde cum dicit. (Doc autem ē.) ostendit q̄ hoc. vꝫ
q̄ omnis questio querat idēz. et q̄ omnis questio sit de
medio veritatē hꝫ tam in his que sunt simpliciter q̄ in
alijs. iō ait (Doc quidē) vꝫ. oēs qōnes idē q̄rūt. et etiā
q̄ nō sit qd nisi de medio (aut ē simplr. et nō ē eoz q̄ sūt
aligd. aut) aligd (eoz que insunt) q. d. q̄ hoc veritatem
hꝫ i his que nō sunt aliqd. sꝫ sunt simplr. vt cū ē questio
de eē simplr. vt cū est ponit eē ꝑm adiacens q̄ i his que
nō sunt simplr. sꝫ insunt aliqd (vt quoniā) anguli triāguli
sūt (duo recti. aut qm est magl aut) qm (est minus.) Si
eiz quereret vꝫ anguli tranguuli sunt duo recti. vel sint

plus. vel sint minus q̄ duo recti. nō eēt qd de eē simplr
sꝫ de eē hoc. nō. n. ex hoc quereret vꝫ triangulus sit. sꝫ
vꝫ sit hoc. i. habens talē passionē. In oibus ḡ his qōn
ibus. siue querat de eē simplr. siue nō. semp est B vꝫ q̄
ois qd ē de medio. ¶ Deinde cū dicit. (Aut igit qd ē. cō
cludit cōclusionē itentam dicens (q̄ qd ē igitur omnia
que querunt sit q̄stio medij). i. q̄ oēs qōnes sunt de qd
qd est. et de medio (manifestū est) sup. per iam dicta.

q. Quomodo aut quod qd est.

¶ Postqꝫ ꝑhs ꝑbauit. q̄ oēs questiones sint de
quod qd est. siue de medio. et totū scire nꝫm ꝑꝑedet ab
ipso qd qd est. siue a medio. cū qōes nostre determinēt
ꝑ demrātionē. et cū scire nꝫm sit ꝑ demōstrationē. ideo
parte ista declarat quō qd qd ē se habeat ad demrātionē.
Circa quod duo facit ꝑm q̄ circa hoc duplr ꝑcedit. Nā
ꝑmo ꝑcedit q̄si arguendo et opponendo. et q. ꝑ qdā cōia.
et ꝑcedit ꝑ magis ꝑꝑa et magis veritatē determinādo
ibi. (iteꝫ aut speculādū ē). Circa ꝑmū tria facit. qꝫ ꝑmo
ꝑmittit q̄tuor q̄ i arguendo et opponēdo hꝫ determinā
re circa quod qd est. et ostendit a quo illoꝝ q̄tuor sit i
ꝑiēdū. et exegitur de vnoquoꝫ illoꝝ q̄tuor. secūda ibi.
(ꝑncipium aut) tercia ibi. (dubitabit aut alijs) Dicit ḡ
(Quō aut qd qd ē demratur) q. d. q̄ illud ē vnūm circa
quod ꝑponimus arguere. vꝫ. vtrūz qd qd ē demratur.
(et qꝫ sit modus itroductōis) q. d. q̄ istud ē aliud qd vo
lumus arguendo declarare. q̄ si qd qd ē nō demrāret.
quē possumus introducere in ipm. et quō ipꝫ possumus
venari. et q̄liter deueniremus i cognitionē eius. vtrū vti
sillogistica. vt vꝫ. i. possit B fieri ꝑ sillogisimū redupli
catiuū. vel ꝑ diuisiuū. vel ꝑ qualr (Et quid est diffinitio)
ecce terciū circa quod ꝑponit arguere. vꝫ. qd sit qd ē
siue qd sit diffinitio. vtrū. i. sit idēz quod demrāratio
(Et quoz) ecce q̄rtū. vꝫ. quoz sit diffinitio. vꝫ. i. eozū
quoz est demrātio. Et subdit (dicemus de ipsis ꝑmum
opponētes) q. d. q̄ de ipsis q̄ posita sūt. ꝑmo exegit argu
endo et opponēdo. ¶ Deide cū dicit. (ꝑncipiū āt.) declar
at a q̄ illoꝝ q̄tuor ē iꝑiēdū. dices q̄ (ꝑncipiū āt futu
rozū) i. dicēdorū (sit qd vꝫ sit magl ꝑꝑuz) i. magl ꝑueni
ens (rōibus hit) i. seq̄ntibus. Illa. n. dñr eē adiuicem
habita q̄ se hñt ꝑiter. ¶ Notādū āt q̄ i cognitōe nꝫa vꝫ
q̄ obiectū sit ꝑncipale. Qui ḡ vult determinare d̄ diffini
tōe et de demrātoe ꝑncipiū a quo ē iꝑiēdū ē iꝑꝫ diffi
nibile et ipm demrābile. Jō ꝑmo iꝑiēdū est a questio
ne quarta. vꝫ. quoz est diffinitio. siue que sunt diffini
bilia. vtrū. i. eadem sint diffinibilia et demōstrabilia. et
exegitur de tercio. vꝫ. qd sit diffinitio. vtrū sit idē quod
demrātio. et exequitur de secūdo. vꝫ. quid sit modus in
troductōis. et qd sit modus venādi diffinitōez vtrū via
sillogistica reduplicatiua. vel diuisiua. vel q̄liter. q̄to
exegitur de ꝑmo. vꝫ. vtrū quod qd ē demrāret. secūda
ibi (Manifestū ē vtiqꝫ diffinitio) tercia ibi (ꝑꝑius aut
quod quid ē) q̄ta ibi (q̄liter igit diffiniens) Circa ꝑm
mū duo facit. qꝫ ꝑ ꝑꝑat diffinibilia ad demōstrabilia. et
epilogat circa determināta. ibi (manifestū itaqꝫ) Diffi
nibilia aut ad demrāabilia possum triplr ꝑparari. ꝑmo
vꝫ ꝫ omnia demōstrabilia sint diffinibilia. vel qd idēz
est vtrū oiuꝫ quoz est demrātio sit diffinitio. scda ꝑꝑa
tio pōt esse q̄tū ad ꝑuerfā huius. vꝫ. oia diffinibilia sint

Liber

Secundus

demōstrabilia. tertia s̄paratō pōt eē p̄ticulari. vt p̄ vni
n̄s alicuius eiusdem possit esse simul demōratio r̄ diffi
Tria ḡ fac. qz p̄mo p̄bat q̄ nō oīa demōstrabilia sunt dif
finibilia. 2° p̄bat p̄uerfā q̄ nō oīa diffinibilia sūt demō
strabilia. 3° declarat q̄ nullius eiusdeꝝ s̄l̄ est diffinitio
r̄ demōratio. sc̄da ibi. (q̄ aut̄) tertia ibi. (s̄ vtrū si nō oīs)
Circa p̄mū tria facit. qz p̄mo ostendit de oībus demon
strabilibus ḡnāl̄. q̄ nō oīa demōstrabilia sūt diffinibilia
2° ostendit hoc de demōstrabilibus p̄ p̄mā figuram spāl̄
q̄ nō oīa talia sūt diffinibilia. 3° epilogat circa determi
nata. sc̄da ibi (postea neq̄) tertia ibi (quonia ḡdem
igitur.) Dicit ergo (Dubitabit aut̄ quis. vt p̄ sit.) i. con
tingat (scire idem. r̄ s̄m idē p̄ diffinitōez. r̄ scire p̄ demō
stratōez aut̄ ip̄sibile). v3. q̄ sit idē diffinibile r̄ demō
strabile. r̄ p̄mo exequitur q̄ nō est idē scire p̄ diffinitōez
r̄ demōstratōez. qz nō est idē eē diffinibile r̄ demōstrabile
q̄ntum ad demōstrationē generāl̄. qz nō oīa demōstra
bilia sunt diffinibilia. 3° ait q̄ (diffinitio ḡdem enī. q̄
ḡd est. videt̄ scire). i. videtur facere scire (q̄ ḡd est autē
oē est v̄le p̄dicatiuū) Diffinitio enī p̄dicat̄ v̄l̄ r̄ affirma
tiue de suo diffinito (S̄illi aut̄ alij sunt p̄uatiui. alij ḡdē
nō v̄les sicut̄ i secūda figura. sunt ḡdez oēs p̄uatiui. In
tertia aut̄) figura sunt ḡdem omnes (nō v̄les). i. p̄ticular
res. Formet̄ ḡst̄ rō. diffinibilia. vel ea q̄z est diffinitio
sunt oīa v̄l̄ia affirmatiua. s̄z nō oīa demōstrabilia. nec
oīa sillogicabilia sūt v̄l̄ia affirmatiua. qz ḡdā sūt p̄uatiua
ḡdā p̄ticularia. ḡnō oīa talia sunt diffinibilia. ¶ Dubi
taret forte aliq̄s. qz cū hic agat de sil̄is demōstratiuis.
Videt̄ q̄ nulli sunt tales p̄ticularēs. qz cū p̄ticularium
nō sit scia. eoz nō erit demōstratio. Dicendū q̄ scia p̄ se
est v̄lium. pōt aut̄ eē p̄ticulariū. i. quātum v̄l̄ia possūt
ad p̄ticularia applicari. vt medicus p̄ sciam quā h̄z ḡ
v̄l̄i curat hunc egrū p̄ticularē applicando suā sciaz v̄lez
ad hunc p̄ticularē. sic r̄ demōstratōez p̄ se r̄ directe sūt
de v̄libus. p̄nt aut̄ esse de p̄ticularibus. put̄ illa v̄niuer
salia possunt ad p̄ticularia applicari. Dicemus enim q̄
demōratio ē quoddā organū ipsius intellectus ducēs ip̄z
i sciam. Sicut ḡ se h̄nt v̄le r̄ p̄ticularē ad intellectū. sic
suo mō poterūt se ita h̄re ad demōstratōez. Constat aut̄
q̄ p̄ se. r̄ directe v̄le est obiectus intellectus. ḡ p̄ se r̄ p̄mo
intellectus itelligit v̄le. pōt t̄n̄ itelligere p̄ticularē p̄refle
xiōne applicando se sensui. sic directe r̄ p̄ se demōstrat̄
v̄le. pōt t̄n̄ illa demōstratio v̄l̄is applicari ad aliquod
p̄ticularē. ¶ Deide cuz dicit. (Postea neq̄.) ostendit hoc
spāl̄iter de p̄ma figura. q̄ nō oīa q̄ sunt demōstrabilia
sunt diffinibilia. Circa quod quatuor facit s̄m q̄ q̄tuor
rōnes adduc̄ ad p̄positū. sc̄da ibi (sciet enī) tertia ibi
(sufficit autē fides.) q̄rta ibi (amplius si diffinitio) Dic̄
ḡ q̄ (postea neq̄ eoz oīum q̄ sunt i p̄ma figura est diffi
vt q̄ oīs triangulus h̄z tres angulos (equales duobus
rectis) hoc est aut̄ demōstrabile p̄ p̄mā figurā. r̄ t̄n̄ nō ē
diffinibile. Et subdit q̄ (huius rō est). v3. q̄ demōstra
bile p̄ p̄mā figurā non est diffinibile. (qm̄ demōstratiue
scire est demōstratōem habere. quare si est demōstratō
i talibus) que sciunt̄ p̄ demōstratōem (māifestū ē q̄ nō
erit diffinitio ip̄sorus.) v̄is ḡ huius rōnis i hoc consistit.
demōstrabilia sciunt̄ p̄ demōstratōem. ḡ talius non est
diffinitio. ¶ Dubitaret forte aliq̄s v̄nde legitur hec cō
sequentia. q̄ si v̄l̄ia affirmatiua q̄ demōstrantur p̄ p̄mā
figuram. sciunt̄ p̄ demōstratōem q̄ talium nō sit diffi
Dicēdū q̄ ea quoz est diffi. nō sciunt̄ p̄ demōstratōez.
Nihil ḡ quod scitur p̄ demōstratōem h̄z diffinitōem
qz ḡcḡd scitur per demōstratōem. nō pōt sciri nisi habi
ta demōstratōe eius. Si ergo aliq̄ demōstrabile eēt

diffinibile. tunc demōstrabile posset sciri per diffini
tōez. r̄ si poss̄ sciri p̄ diffinitōez. posset ḡ sciri sine demō
stratōe. quod est iconueniens. Vel potest hoc al̄r decla
rari. et i idem redit. Nam v̄nius scibilis vt dicitur i fra
v̄nus est potissimus modus sciendi. Si ergo demōstra
bile potissime scitur p̄ demōstratōem. nullum demon
strabile erit diffinibile. qz diffinibile potissime scitur p̄
diffinitōem. ipsa ḡv̄l̄ia affirmatiua qz sūt apta nata sciri
per demōstratōem. n̄s est q̄ non habeat̄ diffinitōez.
¶ Aduertēdū aut̄ q̄ rō q̄re demōstrabile nō ē diffinibi
le ē qz oē demōstrabile ē ḡd p̄plexū. diffinitio aut̄ nō ē cō
plexoz. s̄z simpliciu. hoīs. n. albi nō est diffinitio vt p̄o
bat̄ in 7° meta. demōratur. n. pa? de subiecto. hoc at̄ totū
s̄l̄ passio r̄ subm̄ diffinitionē nō h̄z. diffinitio. n. ē sermo
declaratiuus alicuius n̄e v̄leētie. Qd ḡ nō dicit v̄nā
eēntiā nec v̄nā n̄z diffinitōe caret. Substātia ḡqz h̄z
eēntiā v̄nā p̄ se ex̄ntē h̄z diffinitionē simplicē. Accēs at̄
qz dicit eēntiā v̄nā depēdētē h̄z diffinitionē p̄ addita
mēta. Cōplexū at̄ qz nō dicit eēntiā v̄nam diffinitōe ca
ret. ¶ Deinde cū dicit (Sciet enī) adducit̄ secūda rōnē
dicēs (Sciet. n. aliq̄s) su. affirmatiuū (s̄m diffinitionē.
nō h̄ns t̄n̄ demōstrationē) qz (nihil. n. phibet habere) ista
duo (nō simul) ē ḡ v̄is rōnis huius q̄ si nō necē ē de ḡl̄i
bet v̄l̄i affirmatiuo habere s̄l̄ diffinitionē r̄ demōstra
tionē. nō q̄dlibz tale demōstrabile esset diffinibile. ¶ Du
bitaret forte aliq̄s v̄nde seq̄r̄ hec p̄na. q̄ si nō est necē ḡ
talibus v̄libus affirmatis s̄l̄ habere diffinitionē r̄ de
mōstrationē q̄ h̄z demōstrabile nō sit diffinibile. Dicēdū
q̄ hec p̄na h̄z verificari s̄ mō. qz si eēt diffinitio oīuz ta
liū demōstrabiliū p̄ p̄mā figurā. tūc esset p̄ se q̄ demon
strabile affirmatiue ess̄z diffinibile. r̄ si p̄ se demōstrabile
esset diffinibile. n̄s esset q̄ demōratio eēt diffinitio. r̄ si
demōstratio eēt diffinitio de nullo tali possemus habe
re diffinitionē de quo nō haberemus demōstratōez. Si
ḡnō necē est habere s̄l̄ diffinitōez r̄ demōstratōem diffi
nō esset demōratio. r̄ p̄ n̄s diffinibile nō eēt demōstrabile
si ḡ diffinitio nō respicit ea q̄ sunt p̄ accēs o3 q̄ habitu
do demōstrabilis r̄ diffinibilis nisi demōratio eēt diffini
v̄n̄ faciēda ē v̄is i textu p̄hi. Vtrū idē s̄m idem p̄tingat
scire p̄ demōstrationē r̄ p̄ diffinitōem. vel idēz s̄m idēz sit
diffinibile r̄ demōstrabile. nā nō ē iconueniēs idē s̄m aliud
r̄ aliud sit demōstrabile r̄ diffinibile. nā idēz aliq̄d simpl̄r
r̄ s̄m se sumptū est diffinibile. p̄plexū alteri r̄ faciens p̄
pōnez cū ip̄o est demōstrabile. s̄z si idēz s̄m idēz siue v̄l̄r i
oībus demōstratōibus siue i p̄ma figura t̄n̄ esset diffinibi
le r̄ demōstrabile. vel ḡnāl̄r h̄z contigeret q̄ demōratio eēt
idē q̄ diffinitio. vel saltem i p̄ma figura s̄ veritatez ha
beret. cū ḡ hoc falsū sit. qz possumus habere diffinitōez
alicuius nō habendo demōstratōem. non oē demōstrabile ē
per p̄mā figurā est diffinibile. imo nullū tale est diffini
bile. ¶ Deide cū dicit (Suffic̄ autēz fides) adduc̄ ad hoc
tertiā rōem d. (Suffic̄ at̄ fides) ad hoc ostendendū (ex
ductōe. nam aliq̄n̄ diffinientes. nihil. n. cognoscimus.
neq̄ eoz que sunt per se neq̄ eoz que sunt per accēs)
nō est ḡoē demōstrabile diffinibile. imo loquēdo eodē mō
r̄ p̄ se nullū demōstrabile est diffinibile. qz si idēz s̄m idēz eēt
demōstrabile r̄ diffinibile nō possemus de illo h̄ere diffōnez
nisi sciremus ea q̄ ei s̄sūt r̄ q̄ p̄nt̄ p̄bati de ip̄o p̄ demō
stratōez. s̄z iducendo i multū videmus q̄ multoti en̄z dif
finiendo aliq̄d nihil scimus de his q̄ s̄sūt ei. r̄ nō solū ni
hil scimus de eis que s̄sunt ei p̄ se r̄ q̄ p̄nt̄ de eo p̄cludi p̄
demōstratōem. sed etiā nō est necesse nos scire ea q̄ s̄sūt
ei per accidens. non ergo eodem mō p̄paratur aliq̄d ad

Posteriorum

diffinitioes et ad demonstrationem. nec idem est idem est diffinibile et demonstrabile. **C** Deinde cum dicit. (Amplius si diffinitio adducit ad hoc quartam rationem. d. (Amplius si diffinitio est quaedam cognitio substantie) habet autem quod demonstrantur (manifestum est quod non sunt substantie) ergo super non erit diffinitio eorum quorum est demonstratio. **N**otandum autem quod diffinitio per se et primo est substantiarum. ut sumuntur secundum se et simpliciter demonstrationes autem non sunt habent. quia non sunt substantiarum secundum se et simpliciter. sed magis sunt per se passionum ut sunt in substantiis. non ergo eorum erit diffinitio quorum est demonstratio. **D**einde cum dicit. (Quoniam quidem igitur) epilogat circa determinata. d. (Quoniam quidem igitur non est diffinitio omnis cuius est demonstratio manifestus est. **N**otandum autem quod philosophus dicitur his rationibus imo omnes si bene inspiciantur concludunt utrumque. videlicet quod non sit diffinitio quorum est demonstratio. nec conuerso. **D**einde cum dicit. (Quid est autem) adducit rationes ad conuersam partem. videlicet quod non sit demonstratio omnis cuius est diffinitio. circa quod duo facit secundum quod duas rationes adducit. scilicet ibi. (amplius principia) dicit ergo (Quid est autem cuius est diffinitio. nunquid est omnis cuius est demonstratio). quod d. nunquid omne diffinibile est demonstrabile. aut non est. **E**t subdit quod (vna quidem est ratio est et de hoc eadem) cum superioribus. quod (vnius enim in quantum vnius vna est scilicet quare si scire demonstrabile est demonstratione habere. accideret quoddam impossibile) si ponatur diffinibile demonstrabile (diffinitioem. n. habes sine demonstratione sciet.). quod d. quod si diffinibile esset demonstrabile. cum possumus habere diffinitioem antequam habeamus demonstrationem. sequeretur hoc inconueniens quod illud quod ponitur esse simul diffinibile et demonstrabile possemus scire per diffinitioem antequam haberemus de ipso demonstrationem. posset ergo sciri aliquid demonstrabile antequam haberetur de eo demonstratio. quod est inconueniens. **N**otandum autem quod vis huius rationis. ut supra patuit habita fuit in parte illa. postea neque. **D**ubitaris forte aliquis quomodo possit hoc contingere quod de aliquo possumus habere diffinitioem non habendo de ipso demonstrationem. Dicendum quod cognitio simpliciter preedit cognitionem compositam. et cognitio absoluti preedit cognitionem respectiuam. Igitur cum diffinitio sit rei secundum se. demonstratio autem sit rei in ordine ad aliud. diffinitio preedit demonstrationem. **P**ossumus. n. esse quod diffinitio et demonstratio omnino sunt modus oppositum. Nam diffinitio proprie est substantiarum. Si autem est accidentium. hoc est per accidens significans per modum substantie. Nam non est proprie diffinitio nisi eorum que sunt per se in genere. Accidentia non sunt per se in genere. nisi ut significant per modum abstractiois. Iustum. n. non est in genere sed iusticia. sed accidentia in abstractione significata sumuntur per modum substantie et tanquam per se existentia. imo et si diffiniuntur concreta. ut si diffiniatur simulum. non diffinitur quantum ad id quod implicat Nam hoc albi non est diffinitio. et substantiam et accens acceptum totum simul diffinitioem non habet. Cum ergo accens in concretione implicet substantiam. si quantum ad id quod implicat habet diffinitioem tunc hoc albi esset diffinitio. ergo accens solum diffinitioem habet quantum ad id quod significat. **S**ed accidens sic acceptum est quaedam res per se in predicamento. sic. n. acceptum induit quendam modum substantie. quod quod nec est per se et essentialiter in suo predicamento non habet respectum accidentale sed essentialiter. Diffinitio ergo per se et primo est substantiarum. Si autem est accidentium magis proprie est abstractorum quam concretorum ergo non est accidentium. nisi ut significantur per modum substantie. Nam accidentia in abstractione supra iauit quendam modum substantie. et accidentia concreta ut habet diffinitionem quendam modum substantie induunt. sic ergo se habet diffi-

nitio. sed demonstratio habet modum oppositum. nam per se demonstratio est accensum. Si autem est substantiarum hoc non est secundum se sed ut subest accensibus. **E**x hoc ergo apparet intentio philosophi in ratione illa. quod diffinitio est quedam cognitio substantie. et quod demonstrationes non sunt habent. quia ut dictum est diffinitio vel est substantia vel si est accensum hoc est ut induunt quendam modum substantie. **D**emonstrationes autem non sunt habent. imo se habent modo opposito. quod vel sunt accensum. vel ut dicebamus si sunt substantiarum hoc est ut subest accensibus. **E**x hoc etiam patet quod in hac questione est questum. nam prius est cognoscere substantiam secundum se quod facit diffinitio. quam cognoscere eam in ordine ad aliud. quod facit demonstratio. **S**i ergo esset demonstratio omnis cuius est diffinitio cum sit per se et principium diffinitio ipsius substantie. et quod contingit de substantia prius habere diffinitioem et cognoscere eam secundum se quam habere demonstrationem et cognoscere eam in ordine ad accensum **D**ac ergo ipostasi stante quod sit demonstratio cuius est diffinitio poterimus cognoscere substantiam per diffinitioem antequam habeamus de ea demonstrationem. et quod suba ponit esse demonstrabile eo quod est diffinibile contingit nos cognoscere aliud demonstrabile non habendo de ipso demonstrationem. quod est impossibile. **D**einde cum dicit (Amplius principia) adducit ad hoc idem secundam rationem dicens (Amplius principia demonstrationis sunt diffinitiones. quorum). id est principiorum (non esse demonstrationes demonstratum esse prius) in primo. n. libro probatum sunt principia esse idem demonstrabilia. **E**t subdit quod (aut erant principia demonstrabilia). id est demonstrabilia. ut habet alia translatio (et principiorum principia. et hoc in infinitum adhibet. aut prius diffinitioes erunt indemonstrabiles) quod d. quod si principia sunt demonstrabilia erit processus in infinitum. et quod hoc est impossibile omnesque primae diffinitioes sint indemonstrabiles. et si primae diffinitioes sunt idem demonstrabiles omnesque prima diffinita sint demonstrabilia. **N**on ergo quodlibet diffinibile est demonstrabile. nec omnis cuius est diffinitio est demonstratio. **D**einde cum dicit. (Sed utrum) ostendit quod nullius eiusdem cuius est diffinitio erit demonstratio. **C**irca quod quatuor facit secundum quod quatuor rationes adducit ad oppositum. secunda ibi (Amplius omnes) tertia ibi (Amplius alterum) quarta ibi (Alterius autem altera). dicit ergo (Sed utrum si non omnis eiusdem est demonstratio et diffinitio. sed cuiusdam eiusdem). id est si alicuius eiusdem ut habet alia translatio sit diffinitio et demonstratio (aut impossibile) sit diffinitioem et demonstratioem esse eiusdem. **E**t subdit quod (non est demonstratio. cuius est diffinitio) et reddit causas dicti dicens. quod (diffinitio quidem est ipsius quod quod est). id est ipsius quod dicitur (et substantie). id est entie. est. n. diffinitio primo expressiuus quod dicitur et entie (sed demonstratioem videtur esse suppositie). id est supponetes. ut habet alia translatio. (accipietes) supponendo. id est (quod quod est ut mathematice) supponetes. id est accipiunt supponedo (quod est vnitas et quod est ipar. et alie) scilicet (similiter) accipiunt aliquid de quibus supponunt quod quod est. ut geometria supponit quod sit circulus et quod rectum. et multa alia que non demonstrat quod sit. sed supponedo accipit. **T**unc ergo est suppleta ratio quod cum diffinitio delectat quod res sit. demonstratio hoc non declarat sed supponit. nullius eiusdem erit diffinitio et demonstratio. nam diffinitio est quedam declaratio quod dicitur. demonstratio autem non est declaratio quod dicitur. sed supponit quod dicitur esse. **N**otandum autem quod non est demonstratio eius quod supponit. sed eius quod probat. **C**um ergo quod quod est a demonstratione supponatur. ergo ipsius quod quod est non erit demonstratio. **C**um ergo ipsius sit diffinitio non erit eiusdem demonstratio et diffinitio. **D**einde cum dicit (Amplius omnes) adducit secundam rationem. d. (Amplius omnes demonstratio demonstrat aliquid de aliquo. aut quod est) si sit demonstratio affirmatiua. (aut quod non est) si sit demonstratio negatiua (In diffinitione autem nihil alterum de altero predicatur neque aial de bipede)

predicat (neq; hoc). s. bipes (de aial) vt sic fit diffinitio hois. aial bipes. i. hac diffinitioe genus r orie no co iungunt tanq; altez de altero predicans. s. taq; altez: altez p trahes. r subdit q; (neq; etiã de plano) supple figura pdicat nec supple ecouerso. vñ subdit q; (non est planu figura. nec figura planu). q. d. q; i hac diffinitioe trianguli q; tria. i. gulus est figura plana r c. planu no est. i. no dicit figura. nec figura planu. qz no iugit vnũ al teri tanq; de eo predicã s; vt ipsũ cõtrahens. ¶ Notã/ dũ aut q; de oria non predicatur genus. vt pbatur in 3° metaphyce. nisi put oria iplicat species. de eo eni quod significat oria non predicatur genus. non eni significat aliud aiatũ q; aia. sic nec significat aliud albũ q; albedo. Albũ eni r albedo no õnt q; rũ ad rẽ significatã s; q; rũ ad modũ significandi. sic et aiatũ r aia q; rũ ad rẽ signifi catã no differunt. Si ergo de eo quod significat aiatum pdicat aia. ipsa anima eẽ aial. qd est icõueniens. de oria ergo no pdicat genus. r multo magis de gñe no pdicat oria. De plano ergo vt est oria figure. vel de plano vt e iugitũ cũ figura. r facit diffinitioẽ trianguli no pdicat vt figura. nec ecouerso. ¶ Deide cũ dicit. (Amplius altez) adducit tertiã rõez dices q; (alterũ est demõstra re). i. manifestare r declarare (qd qd est. r qz est) Et sub dit q; (diffinitio qdem igit. õndit). i. manifestat r decla rat (qd qd est. s; demfatio) õndit r declarat q; (hoc e in hoc) si sit demõstratio affirmatiua (aut no est). i. aut õndit q; no est hoc in hoc si sit demõstratio negatiua. q. d q; no est eiusdẽ diffinitio r demfatio. qz diffinitio decla rat qditatẽ simplicẽ. Est ergo diffinitio ipsius rei icõple te. demõstratio aut est rei pplexe. demõstrat. n. p demõ strationẽ aliqd cõplexũ. vt aliqua ppositio affirmatiua vt qz est hoc in hoc. vel aliqua negatiua. vt quia non est. ¶ Deinde cũ dicit (Alterius aut) adducit quartã rõnez d. q; (alterius aut rei est altera demõstratio). i. altera manifestatio v; declaratio (nisi sit tanq; quedã ps toti us) Et subdit (hoc aut dico. qz ostensũ est de yfochele q; bz angulos eqles duobus rectis. sed ostensũ est de oi tri angulo) Et subdit q; (hoc. n. est ps). s. yfocheles (hoc aut totum). s. triangulus. r subdit q; (hec autem adinucem non sic se habent) non eni est alterum alterius pars. Est ergo vis rationis huius q; diuerfox diuersa est declara tio. nisi vnum sit ps alterius: Lũ ergo (qz est r quid est) sint diuersa (r vnum non sit pars alterius) non per ides declarabit qz est. r qd est. s; qd est declaratur p diffiniti onẽ. ergo p diffinitoẽz no declarabit qz est. qz tunc p idẽ declararentur duo diuersa. sic etiã qz demõstratio de clarat qz est. non declarabit demõstratio qd est. Semp ergo demõstratio r diffinitio declarãt aliud r aliud. no ergo erit eiusdẽz hoc r illud. ¶ Dubitaret forte aliquis qz videt hoc eẽ falsũ q; quod qd est. r qz est sint sic diuer sa q; vnũ non sit ps alterius. Nã qd est significat p sim plicẽ terminũ. qz est significat per ppositioẽm. Sic ergo se habebit qd est ad qz est. sicut terminus ad ppositioẽz s; terminus est ps. ppositioẽs. ergo qd est. est ps de qz est Dicendũ q; non loq; hic p h; de pte integrali sed de pte subiectiua. Si. n. aliqua duo sic se habet adinucẽ q; vnũ sit ps subiectiua alterius. sicut yfocheles est ps subiecti ua trianguli. qz est spẽs eius. cũ demfatur aliqd de toto vñ. demfatur illud de qlibet pte subiectiua. Nã qd p batur oitriangulo cõpetere pbatur cõpetere yfocheli r cuilibet spẽi triãguli no. tñ ita se bz de pte integrali. no. n. o; q; passio ppetens toti integrali ppetat pti eius. hñ. n. tres quod demõstratur de triangulo no competit linee que est ps integralis eius: nec põt talis passio de linea de

mãri. Lũ ergo q; qd est no sit ps subiectiua qz est. s; eo de mō nec p idẽ declarabit vtrũq; bz ergo se ista ratio quarta ad tertiã rōnẽ tanq; supplens rōnẽ tertiã. r tan q; remouens cauillationẽ ab ea. Dixerat enim rō tertiã q; qz est r qd est sunt altera r non declarant p idẽz. Pos set ergo q; cauillare q; qz est. r quid est sic sunt altera q; vnũ est ps alterius. iō hoc remouetur in rōẽ q̄rta. ¶ De inde cũ dicit (Manifestũ itaq;) epilogat circa determi nata dicens. q; (manifestus itaq; e. q; neq; sit diffinitio ois cuius e demõstratio. Neq;) etiã vtz e. q; (cuius ois e demõstratio q; huius ois sit diffinitio. q; manifestũ e etiã ex dictis q; (oĩno nullius eiusdẽ). i. de nullo codẽ (õrgit habere vtraq;). s. diffinitionẽ r demfatioẽz. Epi logat. n. tria s; q; tria pbauerat. Probauerat. n. q; non oẽ demfabile e diffinibile. r q; no oẽ diffinibile e demõ strabile r pbauerat tertiũ. q; de nullo eodẽ habetur si mul demõstratio r diffinitio. ¶ Tunc seqtur pars illa (Manifestũ itaq;) in qua declarat tertiã qõez. decla rata e. n. q̄stio q̄rta. v; quoz sit diffinitio. r vtrũ sit eoz quoz e demfatio. iō hic incipit declarare qõnez tertiã v; qd e diffinitio. v; vtz sit idẽ q; demfatio sed breui ter se expedit de ista qõne tertiã. qz hec tota r depedet ex q̄rta. Si. n. declaratũ e quoz e diffinitio. r qz no est ipfox demfabiliũ. satis põt haberi qd sit diffinitio. qz no est idẽ q; demfatio. Si. n. nullũ diffinibile e demfa bile. nec ecouerso nulla diffinitio erit demõstratio. nec ecouerso. Jō ait (Manifestũ est itaq; q; diffinitio r de mfatio no idẽ erũt. nec e altez i altero). i. nec diffinitio erit demfatio. nec vnũ e pars alterius. Nō est. n. altez i altero tanq; pars i toto. Et subdit q; (r nãq; subiecta sũt se hñt) Lũ ergo subm demfatioẽs. i. demfabile. r subm diffinitioẽs. i. diffinibile. nec sint idem nec vnũ sit pars alterius. qz qd e. r qz e nec sũt idẽ nec alterũ est ps alterius. o; q; diffinitio r demfatio nec sũt idẽ. nec alte rũ alterius pars. Et subdit q; (hec qdem vsq; huc oppo sita sũt). i. p modũ oppositioẽs. r p modũ argumentatio nis ocã sũt. Nõndũ at tria esse declarata supius. v; q; no omne demfabile est diffinibile. Nam si ß esset tũc demfabile esset ps ipsius diffinibilis. demfatũ est etiã q; no omne diffinibile est demfabile. qz si ß esset. tunc diffinibile esset ps ipsius demfabilis. demfatũ est etiã q; nullũ vnũ r idem est simul demõstrabile r diffini bile. ergo ostensũ est q; demõstrabile r diffinibile que sunt subiecta demõstratioẽs r diffinitioẽs sic se habent q; nec sunt idẽ. nec est altez in altero sicut pars in toto. q; demfatio r diffinitio sic se habebũt q; no erũt idem. nec erit altez i altero sic ps i toto. ¶ Nõndũ etiã q; id õf esse subm alicui circa qd vñat illud. vt ferrũ õf suby ci arti fabzili. qz circa ipz vñat talis ars. sic etiã qz circa diffinibile vñat diffinitio. r circa demõstrabile demõ stratio diffinibile r demõstrabile õfir esse subiecta dif finitioẽ r demõstratioẽ ¶ Nõndũ aut q; pcedere mō ar gumentatiuo r oppositiuo dicit aliq; qñ no plene de terminat vñtatẽ. modicũ at est scire de diffinitioẽ qz sit si scimus qz no e eozũ quozũ e demõstratio. r modicũ e scire de diffinitioẽ qd sit ex eo q; scimus q; no e de mōstratio. nec ps demõstratioẽs. Et qz hec sũt mō decla rata de qõibus illis. v; quozũ e diffinitio. r qd e diffini tio. iō p h; ait q; hec vsq; huc opposita sũt. i. mō opposi tiuo r argumẽtatiuo dicta. no aut sunt dicta tanq; ple ne declarãtia vñtatẽ s; tanq; qdã argumẽta ad quãdã particulã vñtatis. ¶ Nõndũ etiã q; cũ dicit diffinitio r demõstratio nec sunt idem. nec vnũ est pars alterius. itelligendũ est de pte subiectiua. no de pte integrali. Nã

Posteriozum

diffinitio est pars integralis demfatiois cū sit demfationis medium vel pncipiū. non tamen est pars subiectiua de stratōis. qz n̄ ē d̄m̄fatio neqz d̄ ea p̄dicat̄ demōstratio.

Plus aut̄ quod quid est.

¶ Postq̄ phus executus est de q̄one q̄rta. v3. q̄ sit diffinitio. 7 tertia. v3. qd̄ sit diffinitio. Dic̄t dice b̄r̄ exeḡtur de q̄one sc̄da. v3. q̄ ē modus introductōis diffinitōis. vtz̄ it̄roducat̄. s. via sillogistica. Circa quod duo facit. qz p̄mo p̄tinuat se ad q̄d̄z sc̄dam 7 ad q̄d̄m p̄mā. 2. exeḡtur de q̄d̄e sc̄da ibi (sillus qd̄e) Dicit̄ ergo (3p̄sius aut̄ q̄ qd̄ est vtz̄ sit sillus). i. vtz̄ via sillogistica it̄roducat̄. qd̄ q̄rebat qd̄ sc̄da (aut̄ ip̄sius (est demfatio) qd̄ q̄rebat qd̄ p̄ma (aut̄ nō ē) demfatio ip̄sius qd̄ qd̄ est (sicut rō) superius h̄bita (supponit) Supponebat. n. qd̄ā rō superius qd̄ qd̄ ē i demfatioe supponit. nō aut̄ p̄ demfatione p̄bat. 7 qz sic est q̄r̄ supple. hec se h̄nt. exeḡt̄ arguēdo 7 opponēdo 7 adducēdo argumēta. q̄ nec via sillogistica p̄t̄ it̄roduci. vel oñdi q̄ qd̄ ē qd̄ q̄rebat qd̄ sc̄da. Nec p̄t̄ etiā qd̄ qd̄ ē demfari. nec haberi p̄ demōstrationē qd̄ q̄rebat qd̄ p̄ma. ¶ Notandū aut̄ q̄ qd̄ sc̄da ē vtz̄ via sillogistica possit it̄roduci diffinitio. Questio aut̄ p̄ma ē sp̄alr̄ vtz̄ diffinitio demfct̄. Cū ergo sillus sit cōior q̄ demfatio. qz ois demfatio ē sillus. 7 nō ecōuerfo. qd̄ sc̄da est gn̄alior q̄ p̄ma. Cū ergo ait vtz̄ ip̄sius qd̄ qd̄ est sit sillus aut̄ demōstratio. duplr̄ p̄t̄ exponi. vno mō q̄ p̄tinuat se ad q̄d̄ez sc̄dam tr̄n. q̄ logtur gn̄alr̄ de sillo. siue sit demfatio. siue non. Alio mō p̄t̄ exponi q̄ p̄tinuet se ad vtrāqz q̄d̄ez ad p̄mā 7 sc̄dāz. vt̄ in l̄ra ta. ctū ē. ¶ Deinde cuz̄ dicit̄. (Sillus qd̄e) exeḡtur de q̄one sc̄da oñdens q̄ p̄ sillum nō p̄t̄ it̄roduci. i. oñdi diffinitio ¶ Propter quod sciēdū q̄ sillus simplr̄ 7 absolute sumptus nō p̄t̄ oñdere diffinitionē. Si ergo diffinitio p̄t̄ oñdi p̄ sillum. o3 q̄ accipiat̄ nō sillus gl̄bet. s3 sillus d̄bitus 7 ordinatus ad talē m̄āz. Videt̄. n. triplex sillus h̄re magnā apparētā q̄ possit nos it̄roducere i diffinitionē. 7 q̄ p̄t̄ cludere h̄ac eē diffinitionē huius diffinitio. Unus est sillus reduplicatiuus. Nā si a. cū hac reduplicatōe i eo qd̄ qd̄ est. 7 cū hac reduplicatōe p̄uersis p̄dicat̄ de. b. 7. b. cū eisdē reduplicatōibus p̄dicat̄ de. c. 7. c. p̄ns ē q̄. a. cū eisdē reduplicatōibus p̄dicat̄ de. c. Si ḡ fiat talis sillus. a. i. eo qd̄ qd̄ ē. 7 p̄uersim p̄dicat̄ de. b. 7. b. i eo quod qd̄ p̄uersim p̄dicatur de c. concludetur q̄ a. in eo quod qd̄ 7 cōuersim p̄dicatur de c. s3 id quod p̄uersis 7 i eo quod qd̄ p̄dicat̄ de aliquo est diffinitio eius. ergo p̄clusū ē q̄. a. sit diffinitio ip̄sius. c. ¶ Per talē ergo sillus reduplicatiuus videt̄ q̄ possit cludi q̄ hec sit diffinitio huius diffinitio. Sc̄ds sillus q̄ etiā videtur hoc cōcludere est sillus diuisiuus q̄ quō fiat i seq̄ntibus apparebit. Tertius sillus q̄ videtur etiā h̄ posse facere ē sillus diffinitiuus cuiusmodi ē sillus accipiens diffinitōez diffinitōis. Volēs ergo phs p̄bare q̄ nullo mō p̄ sillum p̄t̄ cōcludi quod qd̄ ē. nec p̄bari q̄ hec sit diffinitio huius. tria facit. qz p̄mo oñdit q̄ h̄ nō p̄t̄ fieri p̄ sillum reduplicatiuus. 2. q̄ nō p̄ sillum diuisiuus. 3. q̄ nō p̄ sillum diffinitiuū. sc̄da ibi (at̄ v̄o neqz p̄ diuisione) tertia ibi (s3 vtz̄ sit demfabile) Circa p̄mum tria facit. qz p̄mo oñdit cuius cōditōis sit sillus. 2. declarat q̄ cōditōes regr̄t̄ur ad diffinitionem. 3. ex his que dixerat p̄bat intentum v3. q̄ qd̄ est. in eo qd̄ qd̄ est non possit per sillus reduplicatiuus cōcludi. secunda ibi. (s3 q̄ qd̄ est.) tertia ibi (si. n. ip̄s. c.) Dicit̄ ergo (Sillus qd̄e. vel sillus aut̄ demōstrat̄ aliqd̄ de aliquo per mediū). q. d. q̄ hec est d̄ditio sillogismi accipe aliqd̄ mediū. 7 p̄ illud mediū demōstrare ali-

qd̄. i. aliquā maiorē extremitatē de aliquo. i. de minorē. ¶ Deinde cū dicit̄ (S3 q̄ qd̄ est) ostendit que sunt cōditiones diffinitionis 7 ostendit q̄ due sunt. dicens (Sed qd̄ qd̄ est p̄p̄riū qd̄ est). i. hec est vna d̄ditio ip̄sius qd̄ qd̄ est. i. ip̄sius diffinitōis q̄ sit qd̄ p̄p̄riū (7 in eo quod qd̄ est p̄dicat̄). i. hec est secunda conditio ip̄sius quod qd̄ est. i. ip̄sius diffinitionis q̄ p̄dicetur in eo quod qd̄. Et subdit̄ (hec aut̄). i. diffinitio que dicit̄ quod qd̄ est (necesse est p̄uerti). i. necesse est q̄ sit p̄uertibilis cuz̄ suo diffinito. hec videt̄ esse tertia cōditio. s3 hoc est facere cū p̄ma. idēz est. n. esse p̄p̄riū 7 eē cōuertibile. i. p̄dicari cōuertibiliter ¶ Dubitaret forte aliqs̄ vtrū sit idēz esse p̄p̄riū. 7 esse p̄uertibile. 7 videt̄ q̄ non. qz vltima d̄ia p̄uertit̄ cū sua specie. Si. n. animal̄ h̄is pedes bene diuideret̄ p̄ suas diff̄erentias tot̄ essent d̄ie animalis habētis pedes quot̄ eēt animalia h̄ntia pedes. vel quot̄ essent sp̄s cōtente sub tali genere. 7 tamen d̄ia non est qd̄ p̄p̄riū. ¶ p̄terea posset aliquod accidens p̄uerti cū suo subo. 7 tamen differt̄ p̄ p̄riū 7 acc̄ns. Dicendū q̄ loquendo de p̄p̄riū quod p̄uerti oī 7 soli 7 semp̄ possumus distinguere triplex p̄p̄riū v3. diffinitōez d̄iaz p̄p̄riā. 7 p̄ se passionem. Diffinitio eni est qd̄ p̄p̄riū dicēs totū essentialiter p̄ modū totius d̄ia p̄p̄riā est qd̄ p̄p̄riū nō significās totū. s3 p̄dicās de toto essentialiter p̄ modū partis vt̄ p̄ modūz forme. Dic̄tur. n. d̄ia p̄dicari essentialr̄. qz l3 habeat quendā modū qualē. qz p̄dicatur denominatiue fm̄ rē. tr̄n dicit̄ qd̄. ¶ Per se aut̄ passio est qd̄ p̄p̄riū nō dicens essentialr̄ rei. s3 emanās ex p̄p̄rys p̄ncipys rei. Accidēs iseparabile nullo mō est quoddā p̄p̄riū. qz nec dicit̄ p̄p̄riā essentialr̄ rei. nec emanat̄ ex p̄p̄rys p̄ncipys rei. qz nō emanat̄. ex p̄ncipys speciei q̄ sūt p̄p̄riā p̄ncipia rei. s3 emanat̄ ex p̄ncipys id̄iuidui. Qd̄ v̄o obycit̄ q̄ tale acc̄ns iseparabile p̄t̄ esse cōuertibile. dicit̄ d̄z q̄ hoc erit p̄ acc̄ns q̄ tale acc̄ns conuertatur. Non enīz est hoc per se q̄ aliqd̄ nō dicens p̄p̄riā essentialr̄ rei vel non fluens ex p̄p̄rys p̄ncipys essentialr̄ rei conuertatur cum ipsa re. quicquid ergo est per se conuertibile cum re est proprium ip̄sius rei. Sed p̄p̄riū dicit̄ multiplr̄. vel qz est p̄p̄a diffinitio. vel qz est p̄p̄riā d̄ia. v̄l qz est p̄p̄a passio. esse ḡ p̄p̄riū 7 esse per se cōuertibile. v̄nā 7 eadē cōditionez dicit̄. Hoc ḡ quod conuertatur q̄ necesse est hoc cōuerti nō est tertia cōditio differens a cōditōibus alijs. S3 est qd̄ ex p̄p̄siuū 7 manifestatiuū p̄me cōditionis. Si. n. diffinitio est qd̄ p̄p̄riū ip̄sius diffinitio 7 cōuertatur cū ip̄so. ¶ Deinde cum dicit̄. (Si. n. ip̄s. c.) ex his q̄ dixerat p̄bat intentū videt̄ q̄ p̄ sillum reduplicatiuus nō p̄t̄ p̄bari quod qd̄ est i eo qd̄ qd̄ est. Circa qd̄ duo facit. qz p̄mo facit qd̄ dem̄ est. q̄ nō possit hoc fieri ducendo ad incōueniens volentes hoc facere. i. volentes hoc mō q̄ qd̄ est p̄ sillus cōcludere. 2. quod dixerat declarat in terminis ibi (7 omnino si est mōstrare) Circa p̄mum quatuor facit. qz p̄mo ostendit qd̄ regratur i sillogismo reduplicatiuo ex p̄ma conditioe diffinitōis. v3. qz diffinitio est aliquid proprium 7 p̄dicatur cōuersim. 2. declarat qd̄ regratur i tali sillo ex cōditōe secūda. videlicet q̄ diffinitio p̄dicatur in eo qd̄ qd̄ est. 3. p̄bat q̄ nō obseruatis illis cōditōibus sillus nō poterit cludere quod qd̄ est i eo quod quid est. 4. 7 vltimo ex his q̄ dixerat ducit ad incōueniens volentes cōcludere quod quid est i eo quod quid est p̄ sillus reduplicatiuus. asserens h̄ nō posset fieri sine petitiōe p̄ncipys secūda ibi (At̄ v̄o sita.) tertia ibi (Si vero aliquis) q̄rta ibi (si igr̄ qd̄ qd̄ est) Dicit̄ ḡ (Si. n. ip̄s. c.) i. si ip̄s diffinito (est p̄p̄riū a). i. diffinitio (manifestū est q̄ ip̄s. b.). i. 7 ip̄s diffinito sup. erit qd̄ p̄p̄riū (7 hoc). i. ip̄s. b. siue ip̄s. b.

mediū (c.) .i. ipi diffinito. su. erit quid mediū (quare oia sunt adiuicem) .i. oia sūt adiuicē cōuertibilia. 7 oia sūt p̄pa. q. d. ex hac cōditiōe p̄ma ipius diffinitōis. videlz q̄ diffinitio est qd̄ pp̄ziū. 7 qd̄ cōuertibile cū ipso diffinito mediū acceptuz ad p̄banduz diffinitōez de diffinito oz esse qd̄ pp̄ziū 7 qd̄ cōuertibile cū vtroq̄ extremitatibz. Si ergo a. i. maior extremitas q̄ ponit esse diffinitio. oz p̄bari de. c. i. de minori extremitate q̄ ponitur esse ipsū diffinitū p̄ mediū quod est b. oz ipsū b. siue. ip̄s mediū esse qd̄ pp̄ziū. 7 qd̄ cōuertibile cū a. 7 cū. c. i. cum diffinitōe 7 diffinito. oia ergo erūt adiuicē cōuertibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū sequat̄ hec p̄na q̄ si mediū est pp̄ziū. 7 cōuertit̄ cū vtrac̄q̄ extremitate. q̄ oia cōuertātur. Dicēdū q̄ cōuertit̄ cū aliquo nihil est aliud q̄ esse equale illi. ¶ Ne. n. se adiuicē nō excedūt illa sūt cōuertibilia 7 equalia. Sz cōstat q̄ que vni 7 eidē sunt equalia iter se sūt equalia. Cū ergo idē sit eē cōuertibile. 7 equale q̄ vni 7 eidē sūt cōuertibilia. iter se sūt cōuertibilia. Si ergo mediū est pp̄ziū 7 cōuertit̄ cū vtrac̄q̄ extremitate. necesse ē vtrac̄q̄ extremitatē adiuicē cōuertit̄. oia ergo erūt adiuicem cōuertibilia. ¶ Uterius forte dubitaret aliqs. qz nō videtur adhuc tenere p̄na p̄bi. sed videt̄ ecōtrario de h̄re. Nō. n. p̄hs supponendo q̄ mediū cōuertat̄ cū vtrac̄q̄ extremitate. arguit̄ ex hoc q̄ extremitates cōuertant̄. sz ecōtrario supponendo q̄ extremitates cōuertāt̄ 7 hēant se adiuicē. sicut pp̄ziū ad id cuius est pp̄ziū. arguit̄ q̄ oporteat mediū cōuertit̄ et q̄ oia sūt adiuicē cōuertibilia. iō forte dubitaret aliquis vnde sequitur hec cōsequētia. Dicendū q̄ diffinitio cuz p̄dicatur de diffinito vniuersal̄ 7 affirmatiue. non pōt demonstrari de eo nisi p̄ primā figurā. In sola aut̄ primā figura pōt cōcludi vniuersalis affirmatiua. In p̄ma aut̄ figura quicunq̄ extremitates cōuertuntur iter se. necesse ē cōuertit̄ mediū cū vtrac̄q̄ extremitate. 7 necesse est tūc oia eē cōuertibilia. vt si a. p̄bat̄ de. c. p̄ mediū b. in p̄ma figura. 7 a. 7 c. sunt cōuertibilia. necesse est b. cōuertit̄ cū vtrac̄q̄ eoz. In sillogismo. n. vli affirmatiuo. si extremitates cōuertuntur necesse est oia cōuertibilia eē. Nā qd̄ est iter cōuertibilia oz q̄ sit cōuertibile. qz quicquid subycitur vli vni cōuertibiliū. subycitur vli 7 alteri. sic etiā 7 qcqd̄ p̄dicatur de vno cōuertibiliū p̄dicatur de altero. Cū ergo medlum i p̄ma figura sit sillogismus affirmatiuus vli cuiusmodi oz eē fillus cōcludens diffinitōez. mediū subycitur vniuersal̄ maiori extremitati. 7 p̄dicat̄ vniuersaliter de minori. si extremitates sūt cōuertibiles oz q̄ mediū sit tale q̄ possit vniuersal̄ subyci 7 vniuersaliter p̄dicari de qualibet extremitate. Sed qd̄ subycit̄ vniuersaliter 7 p̄dicat̄ de aliquo est cōuertibile cū illo. Erit ergo mediū cōuertibile cū qualibet extremitate. p̄pter quod oia erunt cōuertibilia. Ex hac ergo cōditōe. qz diffinitio p̄dicat̄ vt pp̄ziū. 7 vt qd̄ cōuertibile cū diffinito. sequitur q̄ non possit cōcludi diffinitio vniuersaliter de suo diffinito. nisi mediū etiā accipiat̄ pp̄ziū 7 cōuertibile. 7 nisi oia sint cōuertibilia. ¶ Deide cū dicit̄ (At vō si a.) oñdit̄ qd̄ requirat̄ in sillo reduplicatio ex secūda cōditōe diffinitōis. v3 q̄ diffinitō p̄dicat̄ i eo qd̄ quid. nā sic qz diffinitio p̄dicat̄ vt p̄p̄ziū 7 cōuersim non pōt hoc modo cōcludi de diffinito. nisi mediū cōuertatur cū vtrac̄q̄ extremitate. 7 nisi oia sint cōuertibilia. sic qz diffinitio p̄dicat̄ in eo qd̄ qd̄ nō poterit cōcludi de diffinito. v3. i eo quod qd̄. nisi i vtrac̄q̄ extremitate. siue in vtrac̄q̄ p̄missaz accipiat̄ hec reduplicatio in eo quod qd̄. Jō ait̄ (at vero si a.) .i. maior extremitas (in eo quod qd̄ est in oī b.) .i. in oī medio (7 b. vli)

.i. mediū (of in eo qd̄ est de omni. c.) .i. de omni minori extremitate (necesse est) igit̄ hoc qd̄ (7 a. i. eo qd̄ qd̄ est de. c. dici). q. d. q̄ nō pōt. a. i. maior extremitas. siue diffinitō cōcludi de. c. i. de minori extremitate siue de diffinito i eo quod qd̄ est. nisi accipiat̄ i vtrac̄q̄ p̄missaz hec reduplicatio i eo qd̄ qd̄ est. ¶ Deide cū dicit̄. (Si vero aliqs nō sic) oñdit̄ q̄ nō obseruatis his cōditōibus 7 nō accepta tali reduplicatiōe i vtrac̄q̄ p̄missaz q̄ nō fiet cōclusio eo quod qd̄. iō ait̄ q̄ (si vero aliqs nō accipit sic reduplicatiōe) maiorē extremitatē de medio. vel nō sic reduplicans maiorē p̄positionē (nō necesse est. a. p̄dicari de. c. i eo qd̄ qd̄ ē) Et subdit̄ q̄ (neq̄ de q̄bus. c. qd̄. b. i eo qd̄ qd̄ ē). i. si nō accipit. b. c. i. minorē i eo qd̄ qd̄ ē. supple nō erit cōclusio in eo quod qd̄ est. Ad hoc ergo q̄ sit conclusio in eo quod quid est. oportet vtrac̄q̄ p̄missarū eē i eo qd̄ qd̄. Jō subdit̄ q̄ (ip̄s aut̄ quod qd̄ est hēbit vtrac̄q̄) sup. p̄missaz. 7 sequitur i lra (erit itaq̄. b. de. c. i eo quod qd̄ ē). q. d. si oz eē cōclusio i eo quod qd̄ est. nō solū maior. vt a. b. sz etiā minor. s. b. c. erit i eo quod qd̄ est. ¶ Notādū aut̄ q̄ aliud ē cōcludere qd̄ 7 aliud ē cōcludere quid i eo quod qd̄. vel quod idē est. aliud ē cōcludere diffinitio nē. 7 aliud ē cōcludere diffinitio nē i eo quod diffinitio: pōt. n. cōtingere q̄ cōcludat̄ aliqua diffinitio de aliquo nō tñ cōcludet̄ vt diffinitio eius. siue in eo q̄ diffinitio. nisi i vtrac̄q̄ p̄missaz recipiat̄ hec reduplicatio exp̄sse. v3. i eo quod qd̄. vel i eo q̄ diffinitio. vt si aīal bipes est diffinitio hoīs. 7 fiat talis fillus oīs hō est aīal bipes. oē risibile est homo. ergo omne risibile est aīal bipes. hoc aīal bipes quod positum est eē quedam diffinitio cōcludit̄ de risibili. sz nō i eo q̄ diffinitio. nō ē. n. eius diffinitio. qz i p̄missis nō sūt accepta hec reduplicatio i eo q̄ diffinitio. 7 si fuisset accepta fuisset falsa. imo dato q̄ aīal bipes eēt diffinitio risibilis. nō posset cōcludi de eo tanq̄ diffinitio eius. nisi i vtrac̄q̄ p̄missaz. vt dicebatur accipetur exp̄resse hec reduplicatio. Sic ḡ fiat talis fillus. a. p̄dicatur de oī. b. i eo q̄ diffinitio. 7. b. de oī. c. in eo q̄ diffinitio. ergo. a. de oī. c. i eo q̄ diffinitio. ¶ Notādū etia q̄ i eo quod qd̄ pōt sumi vel large. vel pp̄zie. Large qd̄ eē p̄dicatū subale p̄dicatur i eo quod quid 7 si accipiēdo i eo quod quid. nō sufficit hec reduplicatio sola ad cōcludēdū diffinitōez de diffinito. qz nō eē p̄dicatū subale ē diffinitio. sic ḡ accipiēdo in eo qd̄ quid. oz sil cū hac cōditōe addere cōditionē aliā. v3. cōuersim. Nā quicquid p̄dicatur cōuersim. 7 i eo quod quid ē diffinitio. genus. n. sz p̄dicatur i eo quod quid nō p̄dicatur cōuersim. dzia aut̄ 7 si pōt p̄dicari cōuersim. nō p̄dicatur i eo quod quid. Sola ḡ diffinitio h3 has duas cōditōes. 2º mō pōt accipi i eo quod quid quod dicit̄ totā quiditatē rei. 7 sic sola diffinitio p̄dicatur i eo quod quid de spē Alia aut̄ p̄dicata subālia cuiusmodi sūt genus p̄ se. vel dzia p̄ se. dñr nō dicere totā quiditatē. qz nō dñt eā per modū totius. Inde est ḡ q̄ p̄hs sup̄ ad cōcludēdū diffinitōez de diffinito sustentatus ē sup̄ duabus reduplicatiōibus. v3. sup̄ eo quod qd̄ est. 7 sup̄ pp̄s siue sup̄ cōuersim. qz si accipiat̄ quod quid large nō sufficit ad cōcludēdū diffinitio nē. nisi sup̄ addatur ibi cōuersim Dic aut̄ vltus ē sustentari solū sup̄ quod quid ē. qz si accipiat̄ quod quid ē. vt dicit̄ totā quiditatē. 7 vt dicit̄ ipsā diffinitōem sufficit hec sola reduplicatio. Sufficit. n. q̄ a. p̄dicatur de. b. i eo quod quid est. siue i eo q̄ diffinitio. 7. b. de. c. i eo quod quid. i. i eo q̄ diffinitio. ad hoc q̄ a. cōcludatur p̄dicari de. c. i eo q̄ diffinitio. ¶ Deide cū dicit̄ (Si igit̄ quod quid est) ex his que dixerat dicit̄ ad icōueniens volentes cōcludere quod quid est i

177

Posteriorum

eo quod quid est per sillogismum reduplicatiuum dicē-
 si ergo qd qd est. i. diffinitio. supple fm qd huius d3 conclu-
 di de diffinito (2 qd qd erat eē vtraq; hnt). q. d. qd non
 pōt pcludi qd qd est. i. diffinitio fm qd huius. nisi vtra-
 q; pmissa; habeat hanc reduplicatōez qd qd erat esse.
 In vtraq; ergo pmissa; accipiet hec reduplicatio i eo
 qd qd. siue i eo qd diffinitio. 7 q; sic est (i medio erit pū
 qd qd erat esse). i. supponit qd d3 pbari. ipm. n. mediū
 pū sūptū erat ipm qd qd est. pbari qd qd est per qd
 qd est. 7 sic erit idē p idem petitiō pncipy. ¶ Dubitaret
 forte aliq; vtz reduplicatio possit esse ipsius medy. 7
 videt qd sic p phm bic dicentē qd qd est. i. reduplicatio
 erit i medio. i. erit ipsius medy. ¶ In contrariū est autē idē
 pbs i libro pōz. i. ca; reduplicatiuum aut. vbi vult qd re-
 duplicatio sit ipsius maioris extremitatis. non medy.
 Dicendū qd cū qris cuius sit reduplicatio. hoc dcm pōt
 hēre duplicē intellectū. vel cuius sit tanq; eius qd redu-
 plicat. vel cuius sit tanq; eius cuius sit cōditio. Primo
 mō reduplicatio est subiecti. qz semp reduplicatur ipz
 subm. Nā si dicatur qd iusticia sit bona. qm bonū ita qd
 reduplicetur ipz p̄dicatū. erit falsum 7 nō intelligibile.
 Reduplicatur ergo semp ipz subm. attñ reduplicatio
 est p̄ditio p̄dicati. Reduplicatio ergo nunq; est p̄ditio
 medy. put mediū ponitur i subiecto. qz nūq; est p̄ditio
 subiecti. s; p̄dicati. pōt tñ esse ipsius medy positi i sub-
 iecto. nō tanq; eius cuius est p̄ditio. s; tanq; eius qd re-
 plicatur. ¶ Uterius forte dubitaret aliq; qre redupli-
 catio sit ipsius subiecti tanq; eius qd reduplicatur. non
 tñ sit p̄ditio subiecti. s; p̄dicati. Dicendū qd reduplica-
 tio dicit quendā modū iherentie. dicit. n. iherentia p̄ci-
 faz. hoc. n. mō triāgulus h3 tres i eo qd triāgulus. qz hēre
 tres iest triāgulo p̄cise. qz cuiusq; iest hoc est p triāgulu
 De ipsa ergo iherentia posset esse duplex q̄stio. vna cui-
 us sit p̄ditio. 7 tūc est plana r̄ssio. certū est. n. qd est con-
 ditio p̄dicati p̄dicatū. n. iest. nō subm. Si ergo iherentia
 est cōditio p̄dicati. reduplicatio q̄ dicit q̄nda spālē mo-
 dū iherentie erit ēt cōditio p̄dicati. qz cuius cōditio est
 res eius cōditio ē. 7 modus rei. 7 sic loquēdo de redupli-
 catōe. vel de iherentia dī eē maioris extremitatē q̄ h3
 rōez p̄dicati. nō medy. qz respectu eius h3 rōem subie-
 cti. Alio mō pōt esse qd de ipsa iherentia. nō cuius sit cō-
 ditio. s; a quo dependet. 7 i quo habeat esse eius cā. 7 sic
 iherentia. vel reduplicatio q̄ dicit quendā modū iherē-
 tie est ipsius subiecti nō p̄dicati. s; n. ipz p̄dicatū iherē-
 at. cā tñ ipsius iherentie non est i p̄dicato. s; i subiecto.
 hēre. n. tres iest ipsi triāgulo. cā tñ ipsius iherētie nō est i
 ipso hēre tres s; i ipso triāgulo. Semp. n. i subiecto est q̄-
 rēda cā eoz q̄ sūt i subiecto. In illo. n. est q̄renda cā ali-
 cuius i quo h3 eē illud. Cū ergo ipz p̄dicatū iest ipsi sub-
 iecto nō subiectū p̄dicato. cā huius iherentie q̄rēda est
 i subiecto nō i p̄dicato. Semp. n. subm itelligitur tanq;
 fūdamētū. 7 alia tanq; adueniētia sibi. accipiēdo adue-
 niētia large. siue adueniāt accitatr. siue subalr. Causa
 aut aduenientie siue aduentus accipiēda est non i eo
 qd aduenit. s; i eo cui aduenit. Nō. n. q̄renda est cā i fe-
 bze qre isti aduenit. s; i febricitate. vt si sit talis cā re-
 pletio. nō erit ppe febris repleta. s; febricitas. nisi forte
 tale esset adueniens qd esset p se exns. sicut locatū ve-
 nit ad locū. tale. n. adueniens h3 i seipso cāz sui aduen-
 tus. S; id qd nō est p se exns. s; itelligitur eē i alio sicut
 p̄dicata sūt i subiecto. tunc i ipso subiecto q̄renda est cā
 talis iherentie. fm ergo hūc modū loqitur p̄bus i p̄ori-
 bus qd dicere iusticia; esse bonū qm bonū. est falsum 7
 nō intelligibile. Nā nō est q̄renda causa i ipso bono. qre

p̄dicetur de iusticia. sed i ipsa iusticia est q̄renda cā qre
 subyciatur bono. Illud vero qd reduplicatur de signat
 i se hēre cāz iherentie. 7 iō sp reduplicatur subm. vt triā-
 gulus h3 tres i eo qd triāgulus. S; reduplicatio h3 hēat
 cām i subo. 7 h3 reduplicetur subm est tñ cū sit qdā iher-
 entia cōditio p̄dicati. Ex quo est diligenter aduertē-
 dus qd si bñ ordinate fiat reduplicatio d3 reduplicari
 subm. sed d3 poni reduplicatio ex parte p̄dicati vt
 exēplo p̄legato triangulus se tenet ex parte subiecti
 s; hēre tres i eo qd triāgulus totū hoc se tenet ex parte
 p̄dicati. put ergo reduplicatur subm datur itelligi qd
 ipso sit reduplicatōis causa. s; prout reduplicatio se te-
 net ex parte p̄dicati. datur itelligi qd sit eius cōditio.
 ¶ Uterius forte dubitaret aliq; vtz aliq; possit redup-
 licari ipsū p̄dicatū. 7 videt qd non per textū p̄hi supra
 allegatū. v3. qd dicere iusticia; esse bonū qm bonū. est fal-
 sū. 7 nō est itelligibile. ¶ In contrariū est qz diximus qd dif-
 finitio in eo qd diffinitio p̄dicat. 7 quod qd est iest quod
 qd est p̄dicat. ergo ipz p̄dicatū. v3. quod qd est hic redup-
 licatur. 7 dī p̄dicari in eo qd qd est. Dicendū qd si illud
 quod reduplicatur. vt patuit dicit id in quo est cā redup-
 licationis nunq; reduplicabit p̄dicatū s; subm. qz vt
 dicebatur h3 p̄dicatū iest. cā tamen iherētie querēda
 est i subiecto. 7 quod dī qz quod qd est i eo quod qd est
 p̄dicat. 7 diffinitio in eo qd diffinitio p̄dicatur. dicit pōt
 qd i hac oratōe ipsa diffinitio q̄ dī esse p̄dicatū induit rō-
 nē subī. Nā sicut cum dicimus triāgulus. i eo qd trian-
 gulus h3 tres est sensus. qd ipsi triangulo tanq; subiecto
 cōpetit hec passio hēre tres fm se. sic cum dicimus diffi-
 p̄dicat i eo qd diffinitio est sensus. qd ipsi diffinitōi cōpe-
 tit hec pprietas q̄ est p̄dicari de diffinito fm se. S; hec
 solutio est ad hoies. ¶ Et iō dicendū est alr 7 melius qd
 nunq; p̄dicatū reduplicatur fm se. vnde nec est verum
 dicere qd hō est aial in eo qd aial. nec eē vtz dicere qd aial
 p̄dicat de hoie i eo qd aial. Idē est. n. dicere vñ qd aliud
 q̄ si diffinitio i eo qd diffinitio p̄dicet ipz p̄dicatū redup-
 licaret. Cū ergo dī qd diffi; p̄dicat de diffinito i eo qd
 diffinitio equiuocatur ibi i diffinitōe. Nam si non esset
 ibi equuocatio falsū esset quod dicit. Unde si accipiatur
 tal reduplicatio modo non equoco statī apparebit fal-
 sitas i dicto. vt si diceret aial bipes predicatur de hoie
 i eo qd aial bipes falsa eēt locutio. Non est eni querē-
 da causa quare aial bipes predicetur de hoie i aiali bi-
 pede sed i hoie. ē eni falsum 7 non itelligibile qd homo
 sit aial bipes i eo qd aial bipes. s; i eo qd hō. S; si dicat qd
 aial bipes p̄dicat de hoie i eo qd diffi; vā est locutio. q̄ cū
 dī qd diffinitio p̄dicat de diffinito i eo qd diffi; equuoca-
 tur ibi i diffinitōe. nā cum dī diffi; p̄dicatur. accipit
 ibi diffinitio p re ipsa que subī itentōi diffinitōis. nā
 sic verificat qd diffinitio p̄dicat de diffinito sicut qd ge-
 nus predicat de spē. genus eni non predicatur de spē qd
 spēs sit genus sed id quod subī itentōi gnīs. vt aial pre-
 dicatur de eo qd subycitur itentōi spēi. vt d hoie. sic nec
 diffinitū est diffinitio sed quod subī itentōi diffinitōis.
 vt aial bipes p̄dicat de eo quod subycit itentōi diffinitū
 vt de hoie. ergo cū dī qd diffinitio predicat de diffinito
 ibi diffinitio accipit p eo quod subycit itentōi diffini-
 tōis. sed postea cū subdī i eo qd diffinitio. ibi diffinitio
 accipit p itentōe diffinitōis. aial. n. qd subycit itentōi
 gnīs predicatur de hoie fm hanc itentōem. i. fm qd ge-
 nus. sic 7 diffi; i. id quod subycit itentōi diffinitōis fm
 itentōem diffinitōis p̄dicatur d diffinito. equuocatur q̄
 ibi i diffinitōe. nisi qd equuocet i p̄dicato nūq; reduplica-
 bitur p̄dicatū. ¶ Uterius forte dubitaret aliq; quare

si equoatur in reduplicato pot reduplicari predicatus. non autem cum non equoatur. Dicendum ut dicitur est predicatum iest. si non est causa sue ibereitiae. si ergo reduplicaretur predicatum illa reduplicatio non posset designare nisi duo. vel eam ibereitiae. vel specificatorem ibereitiae. si eam ibereitiae falsa esset locutio. quia causa ibereitiae est quenda in subiecto. non in predicato. Si autem designaret specificatorem ibereitiae. tunc non esset quod intelligibile. quia non est quod intelligibile quod idem eodem modo sumptum seipsum specificet. Tunc signatim forte locutio per se in poribus. cum ait quod dicere iustitiam esse bonum quoniam bonum. est falsum et non intelligibile. Nam si hec reduplicatio quoniam bonum significat causam ibereitiae. tunc est falsum quod dicitur. quia talis causa non est quenda in bono nec in predicato. si in subiecto. Si vero significet specificatorem ibereitiae. tunc non est quod intelligibile. Nam non est intelligibile quod idem eodem modo sumptum seipsum specificet. Causa ergo ibereitiae accipienda est in subiecto. Specificatio autem ibereitiae est additio predicati. ut si dicatur triangulus habet tres in eo quod triangulus. triangulus non specificat hic seipsum. sed hec reduplicatio est designatio ergo se in subiecto. et est specificatio ibereitiae predicati. predicatum ergo non equoatur sumptum non pot reduplicari. si equoatur sumptum pot. non quod nulla reduplicatio designet causam ibereitiae. sed specificatorem ibereitiae. vel specificationem modi predicandi. ut si quis dubitat qualiter animal bipes predicatur de boie. hoc specificabit sibi hec reduplicatio. quia predicatur in eo quod diffinitio ibereitiae. vel modum predicandi eius quod subicitur intentioni. accipiendo intentionem ibereitiae large ad omnem id quod est in alio. siue sit substantialiter siue accidentaliter. **¶** Alterius forte dubitaret aliquis. utrum possit concludi quod quod est in eo quod quod est. nisi in utraque premissa accipitur quod quod est in eo quod quod est. Dicendum quod nunquam pot diffinitio in eo quod diffinitio. concludi de diffinito. nisi accipiantur due diffinitioes proprie ipsius diffinitio. quarum una se habeat tanquam medium. Reliqua vero tanquam maior extremitas. nec hoc sufficit quod accipiantur sic due diffinitioes proprie. nisi etiam accipiantur cum hac reduplicatio in eo quod diffinitio. ut si de boie sint he due proprie diffinitioes animal bipes et animal perceptibile discipline. si fieret fillus sine reduplicatio concluderet diffinitio. sed non in eo quod diffinitio. ut si diceretur animal bipes est animal perceptibile. hoc est animal bipes. ergo est animal perceptibile concluditur hec diffinitio. boie de boie. sed non ut diffinitio. nec per istum fillum scimus quod animal perceptibile sit diffinitio. boie. sed si accipiantur iste due diffinitioes cum reduplicatio concluderet diffinitio boie de ipso tanquam diffinitio et per fillum referuabit nobis quod illa sit diffinitio boie. Nam si sic sillogizet animal bipes est animal perceptibile sed quod quod erat esse hoc est animal bipes sed quod quod gderat esse. Si ergo abe diffinitioes tanquam animal perceptibile sed quod medium accipiantur proprie. et ut proprie concludant diffinitioem de diffinito proprie. et ut proprie. Si vero accipiantur proprie. sed non cum hac reduplicatio quod sunt proprie concludent diffinitioes proprie. sed non ut proprie. si ex hoc non manifestabit nobis sillogistice quod illa diffinitio sit propria. **¶** Triplex ergo potest esse defectus in maiori extremitate. primo si non esset diffinitio. ut si diceret omne animal bipes est risibile. hoc est animal bipes. ergo etc. hic nullo modo concludit diffinitio de diffinito. 2° modo potest esse talis defectus si accipiet talis diffinitio non proprie. ut puta si acciperetur diffinitio animalia ut si diceret animal bipes est sensibile. hoc est animal bipes. ergo etc. hic concludit diffinitio de diffinito. sed quia non fuit accepta diffinitio propria non fuit accepta propria. 3° modo posset esse defectus si acciperet diffinitio propria. sed non cum hac reduplicatio ut proprie. et tunc ut patuit. sed possit concludi diffinitio propria. non tamen concludere

ref ut proprie. nec consideret per hoc fillum quod esset propria. **¶** Et sicut triplex potest esse defectus in maiori extremitate. ita triplex potest esse defectus in ipso medio. Nam ipsum medium potest accipi per se diffinitio. et per se sit diffinitio propria et tanquam propria. **¶** Aliter. non per tale medium non concluderet de diffinito diffinitio propria tanquam propria. **¶** Non ergo concluderet de diffinito quod quod est in eo quod quod est. nisi in utraque premissa accipiat quod quod est in eo quod quod est. probabitur ergo quod quod est per quod quod est in eo quod quod est. idem per idem. petitio principii. **¶** Deinde cum dicitur. (Et oino) quod dixerat declarat in terminis. Circa quod tria facit. quia primo declarat hoc in terminis exemplificatione de diffinitione boie. 2° dat arte manifeste cognoscendi quod in talibus petatur principium. 3° quod dixerat declarat per exemplum in diffinitionibus aie. et assignat deorum rationes ostendens hanc veritatem in omni diffinitione. si nulla diffinitio potest concludi de aliquo in eo quod quod est sine petitioe principii. secunda ibi (ostendens in duabus) tertia ibi (ut si aliquid diffiniatur) dicit ergo (Et oino si est). i. si conligat (nifare quod est hoc). i. diffinitionem boie de boie (sit. c.). i. minor extremitas (a vo). i. maior extremitas (quod quod est) boie (siue animal bipes. siue aliquid aliud). q. d. quod ista diffinitio boie sit animal bipes. vel aliquid. alia diffinitio eius. Et subdit quod (Si ergo sillogizatur) supple a. de. c. f. diffinitio boie de boie (necesse est a). i. diffinitionem boie (predicari de omni. b.). i. de omni medio supple in eo quod quod erat esse (huius autem erit alia ratio media). q. d. quod non poterit. a. i. diffinitio boie sillogizari d. c. i. de boie. nisi accipiat b. i. medium tale quod sit ratio et diffinitio ipsius boie. **¶** Unum concludit (quod hoc). i. tale medium acceptum est (quod quod est boie). probatur ergo quod quod est boie. per quod quod est boie. et sic petitio principii. **¶** Deinde cum dicitur (Quod in duabus) dat arte manifeste cognoscendi quod si in tali sillogizatione petatur principium (Quod autem in duabus) propositioibus. et premis et immediatis terminis considerare) supple quod dicitur. q. d. ut manifeste appareat quod in talibus petatur quod est in principio ostendens considerare. quod dicitur in duabus propositioibus. que sint premissae. i. diffinitio tunc et sint ex immediatis terminis. i. sint ex terminis propriis. Et subdit quod (maxime autem manifestum est quod dicitur). i. quod petitur principium. sic. i. accipiendo duas propositioes (sic). i. sicut diximus. v. g. premissas. i. diffinitivas et immediatas. sed terminos. i. diffinitioes proprias. et subdit quod demonstrantes quod igitur per conversionem. i. per terminos convertibiles. ut coiter ponit. vel aliter et melius quod per conversionem. i. per circulationem ostendendo per unam diffinitionem aliam et eorumque. ut ostendendo (quod est animalia. et quod est hoc. aut aliquid quodcumque. vel quodlibet eorum que sunt). i. entium (quod est ex principio repetunt). i. petant. q. d. quod si accipiamus duas propositioes premissas. i. diffinitivas et immediatas secundum terminos. i. duas diffinitioes proprias. maxime erit manifestum quod dicitur. i. quod sic petatur principium. ut si quod quod est animalia aut quod est hoc. aut quod est quodcumque aliud entium demonstrat per conversiones. i. per circulationem ostendendo diffinitionem per diffinitionem quod quod est. et quod quod est. quod ex principio est petet. i. statim apparebit quod petit quod est in principio. **¶** Notandum autem quod diffinitioes dicitur proprie premissae. quia ad eas statim resolo oium aliorum. **¶** Ipsas. n. dignitates resolvimus in diffinitioes. ut tunc cognoscimus principia et dignitates quando cognoscimus terminos. i. rationes terminorum. et diffinitioes. et tunc cognoscimus quod omne totum est maius sua parte. quando scimus quod est omne. et quid est pars. proprie ergo premissas appellat proprie diffinitivas immediatas at secundum terminos appellat diffinitioes proprias. q. d. quod si volumus concludere diffinitionem in eo quod diffinitio oportet premissas continere diffinitioes proprias. quod faciendo statim apparebit quod petit ibi quod est in principio. **¶** Deinde cum dicitur. (Ut si aliquid) quod dixerat declarat per exemplum

Posteriorum

In diffinitionibus alicuius assignat deorum rationes. Duo ergo facit. scilicet ibi (non. n. si sequitur) primo ergo quod dixerat declaratur in diffinitionibus alicuius ostendens quod si volumus concludere quod est aia et conversione. i. per circulationem ostendendo vna diffinitionem per aliam statim apparebit quod petitis ibi quod est in principio. id est ait (Ut si aliquid diffiniret aiam eadem eadem). i. eandem subiecti (eae causa viuendi) hec est vna diffinitio aie. aia est subiecti causa viuendi. et subdit (hoc autem). i. aiaz su. etiam diffiniat (numquam seipsam mouente) hec est alia diffinitio. quod aia est numerus seipsum mouens. si ergo aliquid per vnam diffinitionem velit probare aliam. ut per numquam seipsum mouentem velit de aia probare quod sit subiecti causa viuendi (necesse est. n.) si hoc velit facere (recipere) vel (petere aiaz quod verum est esse numquam seipsum mouente. et sic sicut idem). i. sicut diffinitiones in eo quod quod. probabit. n. esse subiecti causa viuendi diffinitionem aie in eo quod quod ponendo. i. supponendo numquam seipsam mouente esse ipsum aie sicut idem. i. sicut diffinitionem in eo quod quod. Probabit ergo de aia diffinitio in eo quod quod per idem. i. per diffinitiones in eo quod quod. Idem ergo per idem petitio principii. ¶ Notandum autem quod hec due diffinitiones super sunt secundum modum platonicum. volebat. n. plato quod cum aliquid est causa alterius secundum aliquid. quod ipsum sit causa subiecti secundum illud idem. quod ergo aia est causa corporis ut viuat aia subiecti secundum platonem erit huius causa propter quod subiecti erit causa viuendi. et sic hoc accepta est vna illarum diffinitionum. Rursum voluit plato quod non differt vnum quod inuertitur cum ente et vnum quod est principium numeri. vel ne sciuit distinguere hoc et illud. et ex hoc voluit quod deus quod erat simplicissimus. eest ipsa essentia vnitatis. omnis autem aliorum. quod erat composita. dixit esse numquam eorum subiectam. aia ergo sic erat subiecta subiecti est numerus. ¶ Rursum quod anima est causa que corpus moueat. ipsa seipsam mouebit. erit ergo ipsa aia secundum platonem numerus seipsum mouens. et secundum hoc accepta est alia diffinitio. ¶ Deinde cum dicit. (Non. n. sequitur) assignat rationes deorum. dixerat. n. quod ad ostendendum quod quod est in eo quod quod est. ostendit omnes primas. i. rationes diffinitiuas. et ille rationes diffinitiuas debent esse immediate secundum terminos. i. propter. tria ergo facit. quod primo ostendit quod ostendit rationes diffinitiuas. 2º declarat quod ostendit diffinitiones illas esse proprias. 3º et his quod dixerat concludit intentum. v. si hoc non fiat. non concludetur quod quod est in eo quod quod est. si autem hoc fiat. petitis principium scilicet ibi (nec si est. a.) tertia ibi (si quod est igitur non sic accipitur) dicit ergo (non. n. si sequitur vel sic concluditur. a. ad. b. et hoc). i. b. concluditur. (c. erit in ipso. c. a. quod quod erat esse. s. v. erit erat dicere quod erat solus) q. d. quod si accipiat. a. simpliciter eest in o. b. et b. i. o. c. solus concludetur quod. a. erit in o. c. s. non concluditur. quod. a. sit quod quod erat esse ipsum. c. Si ergo volumus concludere quod. a. sit quod quod erat esse ipsum. c. non sufficit accipere primas tanquam propositiones simplices. s. ostendit eas esse propositiones diffinitiuas in eo quod diffinitiuas. et ita declaratum est primum deum. v. quod non potest concludi quod quod est. nisi primas sint propositiones prime et diffinitiuas in eo quod diffinitiuas. ¶ Deinde cum dicit. (Nec si est. a.) declarat 2º deum. v. quod non sufficiat primas esse propositiones diffinitiuas. s. ostendit eas esse immediate secundum terminos. i. continere. diffinitiones proprias. ut si volo probare quod quod est de homine. non sufficit accipere diffinitionem animalis que est quoddam quod quod est. et predicatur de omni homine. sed ostendit accipere diffinitionem propriam hominis. ideo ait quod (Nec si est. a.) quod quod est supple alicuius alterius que hominis. ut puta animalis (et predicatur de omni. b.). i. de omni medio. ut puta quod predicatur vltimum de diffinitione propria. hominis enim non supple propter hoc concludetur. a. tanquam propria diffinitio hominis. ostendit. n. vtrumque acceptum et esse diffinitiuam et esse propriam. ideo subdit quod (namque et si animalis esse). i. diffinitio animalis (predicatur de esse hominis). i. de diffinitione supple vltimum (sic

et omni hominis animalis scimus) supple eest vltimum (s. non sicut quod vnum). i. non sic diffinitio. propter. ostendit quod vtrumque diffinitionem esse propriam si volumus concludere quod quod alicuius in eo quod quod. ¶ Deinde cum dicit (Si igitur non sic) concludit conclusionem intentam v. si non accipiant sic. i. non accipiant diffinitiones proprie secundum quod huius. non concludetur quod quod est secundum quod huius. si autem sic accipiantur proprie diffinitiones. petitis quod est in principio. non potest sillogizari quod quod est secundum quod huius per sillogizari reduplicatiuum sine petitione principii. ideo ait quod (si igitur non sic accipiat). i. si non accipiat diffinitiones proprias sic. i. sic huius (non sillogizatur quod. a. sit in. c. quod quod erat esse in substantia). i. tanquam diffinitio substantialis et propria (si vero accipiat sic). i. diffinitiones proprias (prius erit accipiens quod. b.). i. quod medium (est in. c. quod quod erat esse c.). i. petere quod est in principio. probabit. n. de c. quod quod est. supponendo primum medium aliquid quod sit ipsum c. quod quod est. id est subdit. (Quare nihil demeratur. accipit enim quod erat in principio). i. hoc faciendo non sillogizauit sed petuit quod est in principio. quod autem sit petitio principii. probando diffinitionem per diffinitionem videtur in quonibus illius lectiois. Sed vtrum sit demonstrare.

¶ Veronec per diuisione.

¶ Postquam probauit quod non potest concludi quod quod est per sillogizari reduplicatiuum. nisi petatur id quod est in principio. In parte ista videtur dicebatur ostendit quod non possit concludi quod quod est per sillogizari diuisiuum nisi etiam petatur quod est in principio. ¶ Sit autem hoc modo sillogizari diuisiuum concludens diffinitionem alicuius. ut puta diffinitionem hominis. supponemus. n. de homine aliquid quod sit notum. ut puta viuus. viuus autem diuidemus per animal. i. per seibile. et per animatum. i. per insensibile. fiet igitur talis sillogizari. o. e. viuus vel est animal vel est inanimatum. i. insensibile. homo est quod viuus. igitur vel est animal vel est inanimatum. i. insensibile. Ex hoc igitur sillogizari diuisiuum accipietur quod hoc sit animal. i. quod animatum. et dimittetur quod non sit animal. et quod sit quid inanimatum et quod insensibile. ¶ Alterius autem fiet alius sillogizari diuisiuus. quod omne animal autem est gressibile autem aquaticum. et isto modo proceditur donec habeatur diffinitio hominis. Est ergo sillogizari diuisiuus sillogizari utens diuisione ad aliquid. probandum sicut sillogizari reduplicatiuum est sillogizari utens reduplicatiue ad ostendendum propositum. vult igitur probare ostendere quod per tales sillogizari diuisiuum non possit concludi quod quod est. Circa quod. 2. facit. quod primo facit quod dictum est. adducens plura argumenta quod non potest per sillogizari diuisiuum probari quod quod est. 2º remouet solutionem quorundam volentium soluere ad argumenta illa ibi (Contigit autem soluere) Circa primum duo facit. Nam in sillogizari diuisiuo probare vel volente probare diffinitionem est duo considerare. v. ea que se tenent ex parte diuisionis per quam operatur probari diffinitiuum et ea que se tenent ex parte diffinitionis. primo ostendit quod per sillogizari diuisiuum non possit probari quod quod est per ea que se tenent ex parte diuisionis. secundo per ea que se tenent ex parte diffinitionis. ibi (Quod. n. prohibet) Circa primum duo facit secundum quod dupliciter probat intentum. nam primo probat hoc per diuisionem comparatur ad sillogizari. secundo per comparatur ad inductionem. ibi. (sed sic) Prima ratio formetur per id quod non sillogizatur aliquod propositum et quod non obseruatur sillogizatiue formam ad probandum propositum. per id. s. non contigit probare quod quod est. sed hoc est sillogizari diuisiuum. igitur et idem ait (Aliter neque via est sillogizari). i. ad sillogizandum suum. quod quod est (per diuisionem). i. per sillogizari diuisiuum (sic deum est in resolutione circa figuram). i. in libro posteriorum vbi agit de resolutione figurarum sillogizatiue. et subdit quod (nequaquam. n. necesse est illa esse). i. non necesse est esse conclusum propositum (cum hec sint). i. cum sint primas se. q. d. quod hec est forma sillogizatiue. quod necesse sit esse re concludi

ff. i. e. ppositū cōclusū. cū sint premisse. sillogismus autē
 diuisiuis nō facit hoc. ergo nullū ppositū pbat sillogi-
 stice. qđ si sic est. cōstat qđ nec diffō nūc poterit sillogisti-
 ce pbare. ¶ Dubitaret forte aliqđ qre silis diuisiuis nō
 pbat sillogistice aliquod ppositū. qđre non necesse est
 eē rē. cuius pbatio vel cuius dco itēdit ī tali sillo. Di-
 cen- tū qđ parū ante illud capitulū in libro pōz. quomō
 autē reducemus. vult pbs qđ silus diuisiuis nihil sillo-
 gistice pbat. Possumus autē ad hoc assignare triplices
 rōnē. pmo qđ in tali sillo sit acceptio ppositi non sillo-
 gistice. 2. qđ petitur quod est in pncipio. 3. qđ accipiat
 mediū cōius qđ sit maior extremitas. p̄ma via sic p̄z.
 nā si qđ vellet pbare p silz diuisiuis qđ hō esset rōnalis.
 argueret sic. oē aial vel est rōnale vel est irrōnale. hō
 est aial. ergo ē rōnalis v̄l est irrōnalis. nō est irrōnalis. ḡ
 est rōnalis. hoc. n. bñ concludit sillogistice. qđ hō vel sit
 rōnalis vel irrationis. s̄ hoc nō est cōcludere ppositus
 vel itentū. ppositū. n. est pbare qđ hō sit rōnalis. nō autē
 qđ sit hoc vel illud. Sunt igit̄ ibi duo p̄cessus. vnus sil-
 logisticus. alius nō sillogisticus. p̄cessus. n. sillogisticus
 est cū dicitur. oē aial vel est rōnale vel irrōnale. hō ē aial
 ergo rē. p̄cessus at nō sillogisticus est qđ v̄lterius argui-
 tur qđ hō nō est irrationalis. ergo est rōnalis. silus autē
 diuisiuis p̄mo p̄cessu sillogistico nō h̄z ppositū s̄ acci-
 pit suū ppositū in 2. p̄cessu qđ nō est sillogisticus. accipit
 ergo talis silus aliqđ sillogistice s̄ nō accipit sillogisti-
 ce suū ppositū nec suū itentū. si ergo talis silus nullum
 itentū r̄ nullū ppositū accipit sillogistice. planū est qđ
 p talē silus sillogistice non poterit accipi diffinitio. Ex
 hoc autē apparet itentio p̄bi. nā in tali sillo cū sint p̄mis-
 se nō ōz esse rē illā que intenditur. oportuit. n. vt patuit
 p̄ p̄missas eē rē aliqā s̄ n̄ illā que itendit. nā si vera est
 maior. qđ oē aial sit rōnale vel irrōnale. r̄ vera sit minor
 qđ ois hō sit aial. necesse est esse. v̄z. hoc qđ hō vel sit rōna-
 lis vel sit irrōnalis. s̄ hoc non est p̄positū nec itentus
 Quod autē hō sit rōnalis r̄ nō irrōnalis quod est p̄posi-
 tū r̄ itentū nō habet p̄ p̄missas. nec via sillogistica. In
 resolutione ergo circa figuras. i. in libro pōzū circa finem
 capituli de inuentione medij. vbi agitur de resolutione
 silloz ostensū est quod dcm̄ est. Secūda via ad pbādū
 hoc idem. sumitur ex eo qđ talis silus petit quod est in
 pncipio. arguit. n. vt patuit in exemplo p̄posito silus di-
 uisiuis. qđ hō vel sit rōnalis. vel sit irrōnalis. sed qđ hō
 sit rōnalis r̄ non irrōnalis qđ est pncipale itentū non p̄-
 bat. s̄ sine pbatione accipit. nō pbare aut. s̄ sine proba-
 tōe accipere pncipale itentū. est petere quod est in pnci-
 pio. Silus ergo diuisiuis nullū ppositū vel nullū iten-
 tū pbat sillogistice. qđ petit vel petendo r̄ supponendo
 accipit quod deberet pbare. Tertia via ad hoc idēz su-
 mit̄ ex eo qđ accipit mediuz terminū cōius qđ sit maior
 extremitas. vel qđ sit illud quod itendit pbare. itēdit
 enī pbare nō hoc totū. qđ hō sit rōnalis vel irrōnalis. s̄
 qđ sit rōnalis. ad hoc autē pbandū accipit p medio aial
 quod est cōius qđ rōnale. nunqđ aut p magis cōe vel per
 magis v̄l pōt probari de aliquo id quod est minus v̄l
 nunqđ. n. p subam pbabit aial de hoie. nec p̄riculariter
 nec v̄l. si. n. ad pbandū aial de hoie. accipiet p medio
 suba. si eēt silus ī p̄ma figura maiore ex̄te particulari.
 quo p̄posito nihil sequitur. ¶ Deinde cū dicit (Sed sicut
 neq̄) probat hoc idēz cōparando silūm diuisiuis ad
 inductionē. Circa qđ duo facit. qđ p̄mo facit quod dcm̄
 est. 2. quod dixerat declarat ī terminis. 3. circa ea que
 dixerat remouet cauillationē qđdā. scđa ibi (vt vtrum
 hō) tertia ibi (oīr aut̄ nihil). Dicit ergo qđ (s̄ sicut neq̄

iductōes d̄m̄ant) vt sic qđdā textus h̄z. sic neq̄ iductōes
 dem̄at quia non pbat s̄z petit. ita supple nec silsi diuisi-
 uis demōstrant. nec sillogicas diuisiue demōstrat nec
 pbat aliqđ s̄z petit. cuius rō ē. quia (non ōz d̄clonē iter
 rogare. nec) ōz d̄clonē (eē i d̄cedēdo) cōcessio. n. r̄nden-
 tis nō dat robur cōclusioni (s̄z nece est eē). i. cōclusionē
 (cū sint illa). i. cū sint p̄misse (r̄ si r̄ndēs nō iducat). i. ōz
 to qđ r̄ndēs nō d̄cedat eā. Forma ergo sillogistica est qđ
 cōcludat de necitate. Inductio autē nō concludit. ergo
 nō seruat formā sillogisticā. Tūc ergo ē supplēda rō. qđ
 cū silus diuisiuis ī hoc assimilaf iductōi. qđ ōz iterro-
 gare cōclusionē. ergo nō f̄uat formā sillogisticā. r̄ p cō-
 sequēs nō pbat sillogistice aliqđ ppositum. quare nec
 diffōnem pbabit sillogistici. ¶ Dubitaret forte aliqđ.
 v̄z silus diuisiuis assimilēf iductōi. quia sicut indu-
 ctio pncipium ex acceptōe partiū. vel ex acceptōe ali-
 quozū contētoz sub aliquo toto. Dicēdū qđ p̄m quodā
 silus diuisiuis ī hoc assimilaf iductōi. quia sicut indu-
 ctio nō cōcludit. nisi supposito qđ nihil aliud contineat̄
 sub eo de quo fit iductio qđ idiuidua accepta. vt si quis
 vellet pbare qđ ois hō currit. r̄ argueret. for. pla. r̄ talis
 r̄ talis currūt. ergo ois hō currit. nō sequitur cōclusio. nisi
 supposito qđ nihil cōtineat̄ sub hoie. nisi idiuidua accep-
 ta. ōz. n. qđ idiuidua accepta sufficiēter euacuēt hoies.
 sic vt d̄nt r̄ ī sillo diuisiuis nō sequitur cōclusio nisi suppo-
 sito qđ partes oēs accepte sufficiēter euacuēt totum. vt
 patuit ī exēplo p̄posito. nihil. n. possumus concludere
 de hoie p aial via diuisiua. nisi partes accepte sub aiali
 v̄tputa rōnale r̄ irrōnale sufficiēter euacuēt ip̄m aial.
 s̄ hoc videt̄ accipe quod est p̄ccis. nā ī iductōe. hoc
 est p se. qđ ōz supponere p̄tes sub toto eē sufficiēter acce-
 ptas. r̄ quia non est notū nobis qđ nō sunt alia particula-
 ria sub illo toto qđ particularia accepta. s̄z ī diuisione p̄
 est p̄ccis qđ nō sit notū partes euacuare totū. nā diuisi-
 o si bona sit ōz fieri p̄ opposita. opposita autē sufficien-
 ter diuidūt ip̄m totū. nā s̄ particularia nō habent op-
 positionē adiūicē. r̄ p̄m qđ particularia nō necē sit ea eē in
 aliquo numero determinato. p̄pter quod nō est nobis
 notū v̄trū in iductōe sint accepta oia p̄cularia vel nō
 r̄ qđ hoc nō est notū. oportuit ip̄z supponere. r̄ ex hoc pe-
 tit̄ ibi qđ ē ī p̄n. dicimus at qđ p̄cularia s̄z qđ p̄cularia
 sūt. nō sunt ī aliquo determinato numero. qđ ex aliqđ alia
 cā possent esse ī aliquo determinato numero. v̄tputa si
 cōstaret. ex tota mā sua. tūc nō eēt nisi vnū ī spē. s̄z hoc
 esset ex alia causa. nō aut eēt p̄m qđ particulare est r̄ po-
 tissime p̄m qđ particulare sensibile. oē. n. particulare h̄z
 formā ī mā. ois aut forma ī mā q̄tū est de se. est multi-
 plicabilis. nec h̄z determinatū numerū sue multiplica-
 tionis. si aut vt dicebat̄ multiplicat̄. hoc est ex alia cā.
 ¶ Ex ipsa ergo acceptōe partiū in iductōe petit̄ quod ē
 ī pncipio. qđ supponit̄ quod nō est notū. sed in diuisione
 nō sic. nā ī diuisione p se sūt determinate partes. r̄ sc̄if
 numerus partiū. nā partes debent eē opposite. r̄ nō sūt
 nisi due. v̄n ois diuisio vel est bimēbris vel est reduci-
 bilis ad bimēbrē. Ex acceptōe ergo partium nō petit̄ p
 se quod est ī sillo diuisiuis. qđ nō supponit̄ nisi quod est
 notū. notū est. n. qđ oē aial vel est rōnale vel irrōnale. r̄ oē
 aiatū vel est sensibile vel isensibile. qđ cū iste sint d̄ie
 opposite sufficiēter euacuāt suū totū p se. ḡ ex tali acce-
 ptōe n̄ ē ibi petitio. si at ē ibi petitio p̄ p̄ccis. vt si fie-
 ret diuisio n̄ p̄ opposita. p̄pter qđ nō eēt notū talia eu-
 cuare totū. Silus ḡ diuisiuis nō assimilaf iductōi. qđ
 petat pncipiū ī accipiēdo partes. sed petit̄ pncipiū ī ac-
 cipiēdo pncipale ppositū. qđ r̄ inductio facit. quō aut̄

Posteriorum

hoc fit i sequenti qōne patebit. ¶ **U**terius forte dubi-
taret aliq vtrū eodē mō petat pncipiū iductio r sillus
diuisiuis. Dicendū q iductio petat pncipiū qz accipit
r supponit quod d3 pbare. arguit enī iductio ex qbus
dā picularibus. r ex hoc concludit ppositōem vlem.
quod nō seqtur. nisi supposito q illa picularia sint oē
tale. velle aut pbare omne tale r supponere picularia
accepta cē oē tale. est supponere quod debz probari. sic
r sillus diuisiuis supponendo accipit qd d3 pbare. Est
n. ibi vt dicebat duplex pcessus. vnus sillogisticus q
cōcludit aliqd. s3 non ppositū. Alius non sillogisticus q
nihil pbat. sed sine pbatōe accipit itētū. Quantū ergo
ad pcessū sillogisticū. qui est in accipiēdo oēs partes.
vt patuit non est simile de inductione et de diuisione.
quia q iductio petat. r q non sit notum eam accipere
omnes partes est per se. sed q diuisio petat. r q non sit
notū eā accipere oēs ptes est paccūs. vt si fiat non p op
posita. S3 qstū ad pcessū nō sillogisticū est sile de idu-
ctōne r de diuisione. qz sicut iductio accipit qd d3 pbare
ita r diuisio. Utrobiz ergo tā in iductōe q̄ i sillo di-
uisiuis cōclō itēta nō seqtur ex pmissis. quādocūqz aut
hoc ē. licet itērogare de p̄clōne. nā nihil r̄ndēs eā p̄ce-
dit. ex cuius p̄cessione habeat firmitatē. ex pmissis aut
robur r firmitatē nō h3. i hoc ergo stat itentio phi q si
cut iducēs postq̄ iduxit adhuc restat itērogare de cō-
clōsione. qz non sufficiētē seqtur de pmissis. Sic p̄ce-
dēs diuisiuis postq̄ asūp̄it itētū. adhuc restat itēroga-
re de illo asūpto. qz nō sufficeret h3 itentū assumere p
pmissas. sillus ergo diuisiuis sicut r iductio non p̄clū-
dit sillogistice itētū. ergo sillogistice p talē silm nō po-
terit p̄cludi aliqua itēta diffō de aliquo diffinito. ¶ **D**e
ide cū dicit. (Ut vtz hō aial est aut iaiatū) n̄ curat de ex: nā
aiat r iaiatū nō sufficiētē euacuāt aliqd totū. vel forte
accipit p aiato iensibile. r subdit q (postea accipit aial
nō sillogicatū est). q. d. q in sillo diuisiuis est duplex p-
cessus. vnus sillogisticus p quē p̄cludit q hō sit aial vel
iaiatū. alius nō sillogisticus. qz postea accipit q hō sit
aial r q nō sit iaiatū. r qstū ad hūc p̄cessū nō sillogica-
tū ē. r b̄dit (Itē) su. fiet sils diuisiuis aliq. vt (oē aial
aut ē gressibile aut aq̄ticū) hō ē aial. seqtur sillogistice.
q vt sit gressibilis aut aq̄ticus (s3 accipit gressibile) su.
sine sillo r subdit q (r hōies) eē. hoc (totū aial gressibiv-
le nō necesse ē ex dictis. s3 accipit r b̄) supple. iest sillo.
¶ **D**eide cū dicit (Differt aut nihil) Remouet quandā
dubitātōez p̄lez ex dictis oziri. possēt enī qz dubitare
q d̄t facere multos tales fillos diuisiuis vel paucos.
iō a t q (differt autē nihil in multis aut in paucis sic). i.
tales sillogismos diuisiuis (facere. idē est. n.) in multis
r in paucis. r subdit q (nō sillogisticus qdē vsus est sic p-
cedentibus). q. d. q p̄cedentes via diuisiuis nō seruant
vsū r formā sillogisticā. r subdit q (r) supple sic p̄cedē-
tibus. vel s3 sic p̄cedentes via. f. diuisiuis (sillogicari). i.
sillus fieri (de conuenientibus). i. de cōtīgētibus vt h3
alia lfa. i. de qbuscūqz supple nō est vsus sillogisticus.
tales. n. sic p̄cedentes nō seruant formā sillogisticam.
¶ **D**eide cū dicit (Quid. n. phibet) pbat q via diuisiuis
non pōt pbari quod qd est p ea q se tenent ex pte diffini-
tōis Circa q duo facit. nā qd qd est diuisiuis se d3 h̄re qz
d3 eē diffinitio rei. r d3 esse p̄pria. p̄mo ergo ostendit q
via diuisiuis deficit. qz qd cōcludit. nō o3 eē diffōnē. 2.
qz non o3 esse p̄pria. ibi (amplius qd phibet) Dicit ergo
(Quid. n. phibet hoc qdē vnū eē de hōie qd). i. supple
via diuisiuis onū ē de ipso (nō tñ) supple hoc via diuisi-

ua ē (onīdēs qd qd est aut qd qd erat eē) p diuisionē. n.
r si habet q hoc sit hoc. non tñ habet q illud sit diffō.
arguit. n. sils diuisiuis q hō sit aial. r q sit gressibile.
r q sit bipes. s3 nō ex b̄ d̄t q hoc sit diffō hōis. qstū ergo
ad p̄ns spectat. duplicē defectū h3 talis sillus. r qz h3 p-
cessū nō sillogisticū. r qz fm talē p̄cessū nō sillogisticū
non arguit ea q accipit eē diffōnē rei sillogistice. ergo p
talē viā nō cōcludit diffō. ¶ **D**eide cū dicit (Amplius
qdē phibet) adducit aliā rōem eē. q p talē diffōez viā
diuisiuis pōt accipi diffō nō p̄pa. diffō aut non p̄pa pōt
eē tripl̄. vel qz h3 aliqd supflūū. vtputa qz p̄tinet aliq̄s
d̄rias acc̄ntales. vtputa. si diffiniat aial q est corpus vi-
gilās vel q est vtrens sōno. pōt etiā eē diffō supflua cōti-
nendo d̄rias subales si cōtineat ples q̄z debeat. r tunc
erit i minus q̄z diffinitū. vtputa si diffiniat aial p sub-
stātiā aiata iensibile gressibile. 2. mō pōt eē diffō non
p̄pria. qñ est diminuta. r tūc est diffinitio i plus q̄z diffi-
nitū. vtputa si diffiniat aial. q est substātia aiata. est. n.
hoc in plus q̄z aial. 3. pōt eē diffinitio nō p̄pa. si sit per
d̄rias supercellētes r eas sup̄gredientes subāz r qdita-
tem. vtputa si diffiniat hō vel aial p actū r potentia q̄
sunt d̄rie trāscēdentes subāz r qditatē. qz sūt d̄rie en-
tis. idco ait (aut qd phibet. aut apponere aliqd). i. face-
re diffinitōez supflūā (aut aliqd auferre). i. facere eam
diminutā (aut excellere) v̄l (excedere. subāz). i. facere
eā p d̄rias trāscēdentes. q. d. q oia ista possent fieri p
diuisionē. Et subdit q (hec qdem igi demonstratur)
. i. p̄mittatur. vel vt habet alia littera (p̄termittatur)
supple in via diuisiuis. q. d. q via diuisiuis p̄termittit
istas cōditiones. qz nō est ars certa r determinata qz
eam non possit accipi diffinitio superflua et diminuta
r supergrediens. ¶ **D**ubitarēt forte aliqz. quare diffi-
nitio p differentias trāscēdentes dicitur trāscēdere
substātiā. Dicendū q sicut est i demonstratōibus que
ostendunt de aliquo qz est. ita suo mō est de diffōnibus
que ostendūt de se quid est. videmus. n. q i demonstra-
tionibus o3 dare aliquod genus subycibile circa quod
f̄ūt demonstratōes. si aut accipiatur pncipia trāscēde-
tia illud genus h3 pncipia trāscēdet demonstratōes
nec igredientur demonstratōem s3 subāz s3 solū s3 vir-
tutes. sic r circa diffinitōes o3 dare aliqd genus p̄dica-
bile. cuius d̄rie trāsgrediunt diffinitōez s3 subām. d̄rie
aut trāscēdentes possunt fm virtutē ingredi diffini-
tionē. s3 subāz aut nō debent ingredi. actus. n. r potentia
ingrediuntur diffōnē s3 virtutē. nā q genus r d̄ria faciant
diffōnē vnā. hoc est in virtute actus r potentie vt qz ge-
nus d̄c potentia. r d̄ria actū. d̄rie ergo trāscēdentes sub-
stātiā generis. vel trāscēdentes ea per q h3 p̄prie de-
clarari subā diffiniti. nō debēt ingredi diffinitionē. diffi-
ergo cū sit qd p̄pziū. d̄rie trāscēdētes d̄nt trāsgredi sub-
stātiā. qz trāsgrediunt subāz diffiniti vel subām gene-
ris in quo h3 esse diffinitū. vel trāsgrediunt subāz. quia
trāsgrediuntur id quod subaliter r eēntialr est diffinitio
qz cū diffinitio sit subalr qd p̄pziū nō o3 esse p differen-
tias trāscēdētes. ¶ **D**einde cū dicit (Lōrigit ar soluere)
ponit solutōez quozūdā ad rōnes factas. r spāl̄ ad has
duas rationes vltimas. Circa quod duo facit. qz p̄mo
ponit h3 solutionem. 2. eam improbat r excludit. ibi.
(sed sillogismus tamen) Dicit ergo q contingit aut sol-
uere) supple rōnes factas (in accipiēdo in co qd qd est.
oia). i. oēs differentias (r quod est cōsequenter diones
facere questū p̄zius) vel vt habet alia littera petitum
p̄ziū. i. circa p̄ncipaliter petitū. r circa p̄ncipaliter
questum (r nihil relinquere). q. d. quod arguebāt rōe

precedentes. qđ via diuisua forte acceptū nō erit diffō. 2 si erit diffō. non erit ppa. si accipiantur oēs differentie. 2 fiant psequēter diuisiones descendēdo gradatī vsq; ad qđ tū picipaliter. i. vsq; ad illud quod debet diffiniri. 2 ni hil reliquendo de oibus differētis. 2 subdit q; (hoc aut necariū est). q. d. q; si sic accipiant dictōes 2 nihil relinquant. si hoc fiat. necessariū aut est hoc. vs. q; intentum sit ipsa diffō ppa. 2 subdit q; (idiuiduum. n. spē opz eē) sup illud qđ iuenit. q. d. q; ipm iuentū p talē viā diuisua erit ppa diffō qz erit idicans essentiā idiuidue spē. i. spālī/ sine spē. ¶ Deide cum dicit. (Sed fillus tamē) remouet huius solutōem. Circa quod duo facit. qz pmo facit quod dcm ē. 2. qđ dā quod supposuerat pbat. ibi. (neq; n. iducens) Est. n. remotio huius solutōis. q; via diuisua 2 si iuuat ad cognoscēdū diffōnē. nō tñ facit eā cogscere sillogistice. iō ait. (s; tñ fill's nō est. sed si vere alio modo cognoscere facit) sup. q; sillogistice. q. d. q; diuisio nō est fill's. i. nō facit cogscere sillogistice. s; faciat cognoscere alio mō. 2 subdit q; (2 hoc qđ nō ē icōueniēs) q; s. aliquid manifestet alio? q; sillogistice. sunt. n. multi modi māifestandi pter sillogistmū. ¶ Notādū aut q; diffō ppe nō ē equocoz. 2 qz latēt equocōtōes in gnibus ideomarie 2 ppe diffinibilis est sola spē spālīssima. rōnem ergo et diffōnē opz eē idiuiduā spē. i. idiuidue eēntie fm spēm. ¶ Notādū ē q; nō ē intentio hic. vtz diuisio possit esse pficua ad cognoscendum diffōnem. s; intentio eius est querere vtrū via diuisua possit sillogizari quod quid est. ¶ Dubitare forte aliqs. qz videt q; isti sufficienter soluant. saltem ad duas rōnes sequētes. nam si via diuisua necessario ducit i cognitōez diffōnis idiuidue s; spēm 2 si via diuisua facit talē diffōnem cognoscere. s; hoc nō faciat sillogistice. 2 ex hoc non sint solute rōnes pme. videntur tñ solute eē rōnes vltime que nō faciunt mē/ tōem de fillō. s; solū de diffōne. oñdunt. n. q; via diuisua acceptū poterit eē nō diffō. vel si erit diffō poterit esse non ppa. hoc aut totū sufficienter ē solutū. qz semp erit diffinitio propria si accipiantur omnes differentie do nec pueniat ad idiuiduā rōnē specificā. Dicēdū q; diuisio nō ē sp gnīs i ppar differentias. s; aliqñ est sub i accūtia. 2 terū aliqñ ē p analogiā i vziās trāscēdētes sicut entis i actū 2 potētā. 2 multis alyis modis pñt fieri diuisiōes fm q; vel nō accipiet diffinitio. vel si accipiet nō tñ accipiet ppa. pme q; rōnes pcludūt q; nullo mō via sillogistica pōt p diuisionē cōcludi diffō. secūde aut rōnes sum pte ex pte diffōnis arguūt q; nō qz qđ pcludit via diuisua est diffinitio. 2 si est diffinitio non o; q; sit ppa. hec at solutio nō arguit q; via diuisua accipiat ppa diffinitio. s; oñdit q; pōt fieri talis diuisio q; p eā veniet in ppiā diffōnē. ¶ Cōtra q; hāc solōnez arguit pbus. v. q; dato q; hoc ptingeret q; via diuisua veniremus i ppiā diffōnē s; tñ nō fieret sillogistice. nō q; s; est 2 nfm ppo fitū. cū nos itendamus pbare q; via sillogistica p dionē nō possit pcludi diffinitio. ¶ Deide cū dicit (Neq; n.) pbat qđ dixerat. Dixerat. n. q; via diuisua nō fac notū aliqd sillogistice. s; faciat notū ali? Circa qđ tria fac. fm q; tri pfr pbat itētū. nā pbat s; put fillus diuisuus ppat ad i ductionē. 2. put ppat ad fillm ipcm. 3. put ppat ad ipsā diuisionē. Fa ibi (fillm at) 2. ibi (Dicet. n.) In pma pte sic forme rō. Sic se h; i ductione ad id quod oñdit. ita 2 diuisio s; i ductione nō demfat. i. nō sillogizat. s; alia via ostēdit 2 notū facit. q; 2 diuisio sit se hēbit. de hac at rōe ponit vtrū tū medū. v. (Neq; n. iducēs fortassis demfat). i. sillogizat (s; tñ oñdit aliqd). i. alia via notū facit. ita s; 2 diuisio se hēbit. ¶ Nōndū at q; ait fortassis. qz nisi accipiat

oia picularia nō seq; dco nisi ex suppoē. si at accipiat seq; nō tñ referuat ibi ppe forma sillogistica. acceptio .n. oibus picularibus i ductione demfat. i. pcludit. nō tñ demfat. i. sillogizat. Dicēdo. n. soz. currit. plato currit. q; ois hō currit. nō ē ibi forma sillogistica. nisi alr reducat tur i modū 2 figurā. ¶ Notādū ē q; i ductione aliquā noticiā facit. qz ex his que sūt nota sensui pcedit. illa tamē noticiā nō aggenerat p fillūm. qz nō referuat ibi forma sillogistica. I ductione q; aliqd ostendit. s; non sillogizat. sic 2 diuisio aliqd ostendit. 2 aliquā noticiā facit. Nam postq; scimus q; oē aial vel est rōnale vel est irrōnale. 2 cogitamus de hoīe q; nō sit irrōnalis. 2 arguimus ipsuz esse rōnalem. Aliqua autem fides 2 aliqua noticiā sit in nobis sic arguendo. sed ista fides non ē aggenerata p fillūm. qz q; hō sit rōnalis nō ē cōclusuz via sillogistica. ¶ Deide cū dicit (Sillūm at) pbat s; idēz pando fillm diuisiū ad fill' sine medio. pōt at appellari fill's sine medio fill's ipfcūs siue enthimema. vt cū arguit ex vna p pōne. vt si dicere. ois hō. s; soz. bñ seq;. s; nō sillogistice qz semp restat iterrogare quō exite hac pmissa. s; ois hō. possit pcludi q; soz. nō. n. seq; nisi addat q; soz. sit hō 2 i diuisione semp restat iterrogare i oi pclōe. Un sequr dco. iō ait q; (dicēs). i. pcludens. vel venās (diuisione ex diuisione nō dicit fillm). i. nō facit s; p fillūz (sicut i pclōnibus q; sūt sine medio) su. nō referuat forma sillogistica. (vt si aliqs dicat q; existentibus his). i. pmissis (necesse ē hoc eē. i. cōclōnē. vt sigs diceret exite oi hoīe 2 exite oi asino nece est esse soz. 2 brunellū. semp ptingit iterrogare pp qđ sit) qz nō referuat ibi forma sillogistica nec seq; sillogistice nisi addat q; soz. sit hō 2 q; brūclluz sit asinus. 2 subdit q; (2 i diuersis terminis. i. diuisis terminis. vt h; alia s; a. i. i terminis siue i diuisionibus diuisis. i. accepti p diuisionē. vtputa (qd est hō aial rōnale b; es bñs pedes sine pennis) q. d. q; ista diffinitio esset accepta p diuisionem nō esset hoc via sillogistica. qz (s; vnā quāq; appōnez) ptingit iterrogare ppter qđ. ¶ Notādū at q; sp bis ponit mediū i pmissis. s; q; ex vna p pōne cōcludat aliquid. illa cōclusio dē esse sine medio. qz nihil i pmissis ē acceptū bis cū nō sit ibi nisi vna pmissa. ¶ Notādū ē q; diuisio q; sum ad pcessuz nō sillogisticū habet similitudinē cū cōclōne enthimematica. nam sicut in tali cōclōsione arguit ex vno. vt ois homo q; soz. ita i diuisione postq; cōclusū ē sillogistice. q; homo sit rōnalis vel irrōnalis. arguit postea nō sillogistice ex vno tñ. 2 dē nō est irrōnalis. q; est rōnalis. ¶ Notandum etiam q; aut fm vnāquāq; appōtōem. qz diffō venata via diuisua fit ex multis sillogismis diuisiuis. 2 ex multis appōibus. 2 de quolibet appōito fiet iterrogatio. ¶ Deide cum dicit. (Dicet. n.) adducit tertiā rōnē sumptā. put sillogismus diuisuus cōparat ad diuisionē ipsā. ppter quod sciendū q; fillus diuisiuus ipsā diuisionē cōcludit sillogistice s; alterā pte diuisionis petit et accipit nō sillogizando eā. bñ. n. sequit q; si oē aial v' est mortale vel imortale cū homo sit aial. q; vel erit mortalis vel imortalis s; concludere alteram partē q; homo sit mortalis qz nō est imortalis nō sit hoc sillogistice. cū q; i diuisione sit duplex pcessus. si forme diffinitio fm pcessum sillogisticū erit cōposita ex oibus diuisionibus. vs. q; hō ē aial mortalis v' imortalis vel nō bipes habes pēnas vel nō habēs. s; nulla diffō est talis. nihil. n. sic diffinit. si at fiat diffō pposita nō ex totis diuisiōibus. s; ex alternis pibus diuisionū tūc fiet s; pcessū nō sillogisticū. iō ait q; (dicet. n.) v' (dic. n. 2 demfabit) vt h; alia trāsla? (dionē sic opinat q; oē al aut sit mortale aut imortale). q. d. q; vult venari diffō

Posteriorum

nē via diuifua. r opinatur fe bñ fillogicare. bñ mōftrat
 r bñ fillogizat totā diuifōez vt qd bō est aial aut mortale
 aut imortale. r fubdit qd (bñ aut rō nō ē diffō.) nā nulla
 diffō accipit vtrāq; partē diuifionis fed alteram trñ. r
 fubdit qre (q̄uis monftrat diuifionē). i. q̄uis cluderit
 fillogiftice totam diuifionē (fed cū diffō) que fu. accipit
 alteras ptes difionis (nō fit p fillogifmū) vel (nō fit fil-
 logifmus diffō). i. vt habeatur diffō. ¶ Notādū tamen
 qd textus alig habent ablatiuū quare q̄uis mōftrauerit
 diuifione. r ex hoc forte ifurrexerūt vary modi expo-
 nendi hanc litterā. fed vt patet ex alia translatione ibi
 d3 eē accusatiuus. r certuz est qd fillogifmus diuifiuus
 monftrat fillogiftice r cōcludit totā diuifionē. alteram
 trñ partē cōcludit nō fillogiftice. r iō diffō que fumiē ex
 alternis partibus nō fit fillogiftice p fillūm diuifiuuz.
 ¶ Notandū etiā qd cuz diffō debeat nos certificare de
 natura diffiniti. nulla diffō ē talis rō qd accipiat vtrāq;
 ptem difionis. qz tunc nō certificaret nos de natura dif-
 finiti. fi. n. homo fic diffiniret qd est aial. vel nō ē aial
 mortale vel imortale. pennatum vel fine pennis. nihil
 certū haberemus de boie. aligd ḡ monftrat r concludit
 fillogiftice fillogifmus diuifiuus qz cludit totā difionē.
 diffōnē tamen ipfam non concludit fillogiftice.

Ed vtrum fit monftrare.

¶ Postq̄ phus ostendit qd diffō nō pōffit clu-
 di fillogiftice p fillūm reduplicatiuū nec pōffiuum. In
 parte ifta vt dicebatur ostendit qd non pōffit hoc fieri p
 fillūm diffinitiuū. Appellat at fillogifmus diffinitiuus
 fillus vtens diffōne vel affumēs diffōnē ad pbandum
 aligd. ficur dicebat reduplicatiuus vtens et affumēs
 reduplicatōem r difiuus difionē. tunc ḡ p fillūm diffi-
 nitiuū cōcludet diffō fi i fillogifmo affumatur diffō ad
 cōcludendū diffōnē. quod duplici via fieri pōt. p̄mo
 fi accipiat diffō f3 itentōes fecundas. vt fi acciperetur
 diffō ipfius diffōnis q̄ tradita ē i arte diffiniendi. v3 qd
 debet conflare ex genere r differentys. vel q̄ debz esse
 p̄pa r p̄dicari i qd. hoc. n. mō diffinit diffō p quafdam
 itentōes fecundas r cōes de qbus se itromittit logicus
 Nam genus differentia p̄pium r cetera talia fecūdas
 itētōes nomināt. hoc ḡ modo diceret aliqs qd pōt diffō
 p̄bari de diffinito. vtrūta diffō hōis de boie. qz qd ē
 p̄pium homis r p̄dicat i quid de ipfo est diffō eius. aial
 rōnale mortale bipes est h3. ergo rē. hic per hanc diffō-
 nem diffōnis. v3. diffō qz est p̄pium r p̄dicat i quid. con-
 clufa est diffō hōis de boie. pōffet aut r qd vellet accipe
 aliam diffōnē diffōnis. v3. qd diffō est p̄stans ex genere
 r differentys constituentibus spēs. r tunc formetur fic
 fillogifmus. quicqd conftat ex genere r differentys. cō-
 ftituentibus hōiem est diffō hōis. aial mortale bipes ē
 h3. ergo rē. vno ergo mō fillus diffinitiuus. i. fillus af-
 fumens diffōnē ad cōcludendū diffōnē de diffinito fit.
 fi accipiat diffō diffōnis. r hoc fm quafdam itentōes
 fecundas. nam ipfa diffō nō pōt diffiniri nifi logice per
 quafdas itentōes cōes r fecundas. nam r diffō ē nomē
 fecūde itētōis. z mō hoc pōt fieri fi accipiat diffō ipfius
 diffiniti. vtrūta fi p vnam diffōnem p̄baref alia diffō
 r hoc pōffime erit fecundū itentōes p̄mas. qd duplī
 pōffet fieri. vel fm itentōem p̄pofitam. vtrūta. fi albū
 haberet duas diffinitiones. r per vnam concluderetur
 alia. fed exequi de hac via efferet repetere quod fuit di-
 ctum in fillogifmo reduplicatiuo. Ibi eni oftenuz fuit
 vtrū eēt pōffibile p vna diffōnem alicuius rei cōclude-
 re alia diffōnē fm qd huius de eadez. Alio mō hoc fieri

pōt p diffōnem oppositā. vtrūta fi p diffōnem datā de
 nigro cluderet. p̄p̄ia diffinitio albi de ipfo albo. vt fi
 qz color rgregatiuus ē diffinitio nigri. ex hoc cluderet
 tur qd color difgregatiuus eēt diffō albi. Duo ḡ fac p̄bō.
 qz p̄mo ondit qd nō pōt cludi diffinitio de diffinito per
 fillūm diffinitiuū affumētē diffōnē oppositā diffiniti ibi
 (Et fi ex rditōe) Circa p̄mū duo fac. qz p̄mo iftruit nos
 quō debeat accipi diffi? diffōnis. z? declarat p h3 diffō-
 nem qd nō pōffit cludi diffi? de diffinito ibi (Aut iterū
 accipit) Dicit ḡ. (S3 vtruz fit demōftrare quod qd). i.
 diffōnem (fm fubam). i. fm fubalē diffōnez eius (ex cō-
 ditōe). i. ex fuppōne (accipiēte quod qd erat cē) fu. ipfuz
 diffōnis (qd ē ex his q̄ funt i eo qd qd r ex p̄p̄uz) q̄fi di.
 qd hoc est quod qd erat eē ipfius diffōnis. r hec ē diffini-
 tio diffōnis. v3. qd diffinitio est ex his q̄ funt in eo quod
 qd r ex p̄p̄uz. r fubdit qd (oē hoc). i. totū hoc. v3. qd ē (i
 eo quod qd. r ē. p̄p̄iū. fola) fu. diffinitio h3 ifta duo. vel
 fola h3 hoc totū. r fubdit qd (hoc) v3. esse i qd r ē p̄p̄iū
 (est eē illi). i. est diffinitio ipi diffōni. ¶ Notandū aut qd
 cū onfium fit qd nec p fillūm reduplicatiuū nec p diuifi-
 onē pōffit fillogiftice cludi diffinitio fm qd ē huius. de
 ipō diffinito q̄rithic p̄bō. vtrū ex cōditōe. i. ex fuppōne
 fuppōnedo qd ipa diffinitio habeat diffōnē. vtrum fit. i.
 cōtingat accipientē talez diffōnē demōftrare quod qd
 est fm fubftātiā. i. quod qd est fm quod qd est. vt quod
 qd est fm fubam. i. qd qd est idicat fubam. vel quod qd
 est f3 fubftātiā. i. fm fuam diffōnem fubalem. vtrum.
 .i. diffinitio fm fuam diffōnez eēntialē. i. p̄p̄ia pōffit
 diffinito demfari. i. fillogicare. accipit. n. ibi demōftrari
 large p ipfa fillogicatōe. ¶ Deide cum dicit. (Aut iterū
 accipit.) p̄bat qd hoc nō bene fiat. circa qd duo facit fm
 qd duplī. p̄bat itentūm ibi. (amplius ficur.) Dicit ergo
 (Aut itez accepit quod qd erat eē) q̄fi di. qd fi p diffōez
 diffōis cludatur diffō de diffinito. iterū accipit qd qd
 erat eē. i. petiē ibi quod ē in p̄ncipio. r fubdit qd (in hoc)
 .i. mō fillogizandi (neceffe ē monftrare) fup. diffōnem
 (p mediū) fu. quod ē ipa diffinitio. mōftrabit ḡ diffini-
 p diffōnem quod qd ē p quod qd ē qre petiē ibi p̄ncipiū
 ¶ Dubitaret forte aliqs. vtruz fi p̄bef diffinitio fit ibi
 petiē p̄ncipij. r p̄mo q̄rimus hoc de diffōne ipfius dif-
 finiti. r poftea de diffōne ipfius diffōnis. videtur enim
 qd per vnam diffōnem ipfius diffiniti abfct petiē pōf-
 fit p̄bari alia. nam vt dicebatur i p̄mo. diffō vel ē demō-
 ftrātōis p̄ncipiū vel demōftrātōis cōclufio. vel tota de-
 monftratio pōffitōne differens. cum ergo nō fit petiē
 p̄ncipij per p̄ncipiū concludere conclufiones. ex quo
 aliqua diffō fe habet vt demōftrationis p̄ncipiū. ali-
 qua vero vt demōftrationis conclufio. non est incon-
 ueniens per vnam diffōnem concludere aliam. Dicen-
 dū qd ex verbis Arif. p̄ma facie pōt folui ad quefitum.
 nam nō negat phus qn p diffōnem diffō cōcludi pōffit.
 fed nō pōt cōcludi diffinitio in eo qd diffinitio. vt fi de
 de ira duplex diffinitio. vna mālīs q̄ est demfātōis con-
 clufio. vtrūta qd ira ē accēfio fanguis. alia formalis q̄ ē
 demfātōis p̄ncipiū. vt qd ira est p̄pter appetitū dolori
 in inimicū fūe i cōtrariū. Cōcludet eni vna diffinitio p
 alia. fed nō in eo qd diffinitio S3 vtra hoc ftati obyciet
 qz fi p diffōnē pōt cōcludi diffinitio fine petiē p̄ncipij
 ergo p diffōnem acceptā i eo qd diffinitio poterit con-
 cludi fine petiē p̄ncipij diffinitio i eo qd diffinitio. fi
 eni fimplr cōcludit fimplr fine petiē nō videf rō qre
 reduplicatiuum non pōffit concludere reduplicatiū
 etiam fine petitione. propter quod fciedū qd dupliciter
 pōffit hoc folui. p̄mo qd diffinitio nō pōffit concludi

eo q̄ diffō. nisi de diffinito trā. si ḡ i cōclōne simplr̄ con-
 cludet̄ diffō de diffinito. forte h̄ret aliq̄s apparentiā q̄
 possz̄ cludi diffō i eo q̄ diffō. s; nō cludit̄ diffō d̄ dif-
 finito. s; de eo d̄ quo cludit̄ diffinitū. vt si ira h; duas
 diffōnes. vnā dicentē qd. aliā ppter qd. vel vt vnā mā-
 lem. aliā formale. cū ira sit passio irati. sic ira pōt̄ cludi
 de irato p̄ diffōnē dicentē ppter qd. ire. ita r̄ diffō dicēs
 qd. ire. vel diffō mālis cludet̄ de ipō irato de quo cō-
 cludit̄ ipm̄ diffinitū quod est ira. r̄ hoc p̄ illā eandem
 diffōnē dicentē ppter qd. p̄ hanc. n. r̄ eadē diffōnē. v;.
 p̄ appere dolorem i aduersario cōcludet̄ de irato ira
 que est quoddā diffinitū. r̄ eodem mō poterit concludi
 accessio sanguinis circa cor q̄ est diffō eius. ḡ i hoc stat
 hec solutio. q̄ i demonstratōibus nō cludit̄ diffō pas-
 sionis de ipsa passioe vel de ipō diffinito. s; de subiecto
 vt diffō ire de irato. nō ḡ possumus arguere q̄ si sic con-
 cludit̄ diffō p̄ diffōnē fm̄ cōclusionē simplicē q̄ possit
 cludi fm̄ q̄ diffō r̄ fm̄ cōclusionē reduplicatā. q; diffō
 fm̄ q̄ diffō nō pōt̄ concludi de diffinito ipō. s; hoc h; calumnia q; nō v; iconueniens q̄ diffō material. i. dif-
 fō cui iponitur necessitas cludatur de ipō diffinito p̄
 diffōnē formale. i. per diffōnē iponentē necitatez. vt
 q; finis iponit necessitatem mae. r̄ alyz causis. diffō da-
 ta p̄ finem erit formalis respectu oīum aliaz diffōnuz
 si ḡ detur de ferra duplex diffō. vna formalis data p̄ fi-
 nem. vtputa q; ferra est instrumentū ad secanduz dura.
 alia mālis. vtputa q; ferra est instrumentū ferreū r̄ den-
 tatū. pbabit̄ de ipō diffinito vt de ferra hec diffō q; est
 q̄ sit qd. ferreū r̄ dentatū p̄ hanc diffōnē formalē q; est
 instrumentū ad secandū dura. ppter hoc dicendū est alr̄
 q̄ dato v; eē quod dicitur nō tamen valet. si via sim-
 plici diffō vna sine petitiōe p̄ncipy pōt̄ cludere diffō-
 nez aliā q̄ possit eā cludere sine petitiōe p̄ncipy i eo q̄
 diffō. Nā vt patebit nō ē eadē rō de cōclusionē simpli ci r̄
 reduplicata. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq; si diffō
 vna pōt̄ cludi de diffinito p̄ diffōnē aliā. q̄re diffō i eo
 q̄ diffō nō pōt̄ cludi. si. n. simplr̄ se h; ad simplr̄. q̄re ē
 reduplicatū nō sic se h; ad reduplicatū. Dicendū q̄ p̄mo
 oīdemus q̄ diffō i eo q̄ diffō nō possit cludi de diffini-
 to sine petitiōe p̄ncipy. Secundo soluemus ad formas
 arguendi r̄ ostēdemus q̄ reduplicatū nō se h; ad redū-
 plicatū. sicut simpliciter ad simplr̄. q; cōmitif̄ ibi fallā
 antecedent. Nāz si eodē mō sumeret̄ simplr̄ ad simplr̄
 tunc simplr̄ nō iferret̄ simplr̄ sine petitiōe p̄ncipy. vt re-
 duplicatū sine tali petitiōe. P̄opter p̄mū sciendū q̄ si
 diffō fm̄ q̄ diffō ifertur de diffinito fm̄ q̄ diffō o; q̄ r̄
 i p̄missis vt patuit accipiat̄ diffō. si ergo diffō concludi-
 tur de diffinito fm̄ q̄ huius. vel hoc erit sub quadā rōe
 generali. vtputa q̄ nō cōcludat plus cōclusio. nisi q̄ illa
 sit diffō diffiniti. nō at̄ cludat q̄ sit diffō talis. vtputa
 q̄ sit formalis vel materialis vel data p̄ talē cām vel p̄
 talem. s; vt dicebat̄ diffō fm̄ q̄ huius cludet̄ de dif-
 finito sub quadam rōne generali. cum ḡ r̄ i p̄missis acci-
 piat̄ diffō i eo q̄ diffō r̄ i rōne generali diffōnis omnes
 diffōnes conueniant. nō erit magis notū fm̄ hāc rōem
 generalem q̄ id quod sumitur i p̄missis sit diffō i eo q̄
 diffō q̄ id quod i cōclusionē concluditur. sed constat q̄
 pbare aliquid per eque notū est petere. ḡ hoc fieri nō
 potest sine petitione. S; dices q̄ hoc nō erit fm̄ rōem
 generalem sed fm̄ rationem specialem. vt sicut diffini-
 tio formalis simpliciter sumpta debet eē notior q̄ mā-
 lita diffinitio form. is sumpta cū reduplicatōe. vt in eo
 q̄ talis diffō erit notior q̄ diffō mālis cū reduplicatōe
 accepta. s; ḡ mō dicit aduersarius pōt̄ cludi diffō i eo

q̄ diffinitio. r̄ per qd. notius. vt p̄ diffōnē formale fm̄ q̄
 diffō cludat̄ diffō mālis fm̄ q̄ huius. s; si fieri nō pōt̄.
 nā tāta vis ē i reduplicatōe. r̄ reduplicatio ita restringit
 modū cōsiderādī vt nō possit alr̄ cōcludi reduplicatū in
 cōclōne q̄ eo mō quo reduplicatū ē acceptū i p̄missis.
 vt si arguat̄ sic. triāglus i eo q̄ triāglus h; tres. yfoche-
 les ē triāglus. nō poterit cōcludi q̄ yfocheles i eo q̄
 yfocheles habeat tres. s; i eo q̄ triāglus. nec alr̄ poterit
 iferri reduplicatio in cōclōne nisi vt accepta ē i p̄missis.
 sed nō ē ita de illatōe simplici. Infert. n. fm̄ illationem
 simplicē habere tres de yfochele p̄ triāglm̄ nō obstatē.
 q̄ hec passio nō sic p̄petit yfocheli vt triāgulo. si ḡ diffō
 vt diffō debet concludi de aliquo diffinito o; q̄ r̄ redū-
 plicatio eodē mō sumpta sit i p̄missis sicut i cōclōne. qd
 sine petitiōe fieri nō poterit. Dicemus ḡ q̄ si diffō fm̄ q̄
 huius o; cludi de aliq̄ fm̄ rōem gūale o; q̄ i p̄missis
 de illo eodē accipiat̄ diffō fm̄ q̄ diffō fm̄ rōne gūale. si
 vero debeat cludi fm̄ rōne spālē. vtputa in eo q̄ dif-
 finitio talis. o; q̄ r̄ i p̄missis sumat̄ diffō de illo eodem
 fm̄ eandē rōne spālē. nō ergo erit magis notum vnum
 q̄ aliud siue fm̄ rōne gūalem. siue spālēz hoc fiat. p̄ba-
 bit̄ ḡ idem p̄ idem. siue eque notū p̄ eque notū. quod si-
 ne petitiōe fieri nō pōt̄. diffō ḡ formalis fm̄ illatōez sim-
 plicē pōt̄ iferre diffinitōne mālem. sicut triāglus fm̄
 illationē simplicem pōt̄ iferre habere tres de yfochele.
 s; diffō formalis i eo q̄ formalis nō pōt̄ iferre diffōnes
 mālem fm̄ q̄ est mālis. sed si iferret eā ex vi sillogisti-
 ca inferret eā cum hac reduplicatōe i eo q̄ formalis. sic
 triangulus in eo q̄ triangulus non inferret habere tres
 de yfochele i eo q̄ yfocheles. sed in eo q̄ triangulus. nō
 ḡ pōt̄ iferri diffinitio mālis i eo q̄ mālis. nisi p̄ diffōnē
 oīmode sumptā. vt p; sine petitiōe fieri nō pōt̄. diffini-
 enī in eo q̄ diffō nō potest inferri p̄ aliq̄ vno nisi fm̄ il-
 lū modum fm̄ quē ē diffō. vt mālis fm̄ q̄ mālis. forma-
 lis fm̄ q̄ formalis. Dicere at̄ q̄ inferat̄ diffinitio mā-
 cum hac reduplicatōe. vt formalis. hoc nō est inferre
 eā vt est diffinitio. sed vt nō est diffinitio. diffō ergo vt
 diffō inferri nō pōt̄ nisi penitus eodem mō accipiat̄ hic
 in p̄missis r̄ in cōclōne. erit ergo ibi apta petitiō. ¶ Ad
 formā aut̄ arguendi de simplr̄ ad simplr̄ dici debz q̄ si
 eodē mō acciperet̄ diffinitio simplr̄ in p̄missis sicut s; i
 illatōem simplicē iferret̄ in cōclōne. sic eodē mō o; acci-
 pere reduplicatū i p̄missis sicut i cōclōne cōcludit̄. nō
 posset simplr̄ sine petitione iferre. sicut nec reduplica-
 tur. nam tūc eodē mō sumeret̄ simplr̄ diffinitio in p̄-
 missis r̄ in cōclōne q̄ p̄ diffōnē formale eodē mō sum-
 ptam inferret̄ formalis eodē mō accepta. r̄ p̄ materia-
 lem mālis. qd nō fieret sine petitiōe. ¶ Ulterius postq̄
 dubitauimus quō diffō possit iferri de diffinito p̄ diffi-
 nitionē diffiniti. ¶ Dubitaret forte aliq; vtrū diffini-
 tio fm̄ q̄ huius sine petitiōe p̄ncipy possit iferri de dif-
 finito p̄ diffōnes diffinitōis. Dicendū q̄ nihil est aliud
 hoc eē diffōnē huius q̄ eē p̄puz substantiale eius. Nāz
 duplex est p̄puz accñtale. vt p̄ se passio. r̄ substantiale
 vt diffō. si ergo hec sit diffō diffōnis q̄ est qdā p̄puz
 subale rei. vel quod idē ē qd p̄dicat̄ i qd de re. r̄ p̄puz
 rei. q; ergo sic est idē erit querere vtrū. a. sit diffō de. b. r̄
 vtrū sit p̄puz subale eius. pbare ergo q̄ sit diffinitio d̄
 b. p̄ hoc quod ē p̄puz substantiale eius. est pbare q̄ a.
 est diffinitio de b. idem ḡ p̄ idē. q̄re nō poterit probari
 diffō de diffinito p̄ diffinitionē diffōnis nisi p̄bet̄ idē
 per idem. r̄ per p̄ns nisi petatur principium. ¶ Deinde
 cum dicit. (Amplius sicut.) adducit secundam rōnem
 sumptam p̄ simile in silis. circa quod tria facit. q; p̄mo

Posteriorum

ponit h̄ rōes. vs. q̄ nō debz accipi diffinitio diffinitōis ad sillogizandū diffinitōem sicut nō accipit diffi. silli i sillogismo. vt ad sillogizandū sillogismū. z ostendit ad qd̄ valet accipere huius rōes. tertio ex his q̄ dixerat concludit intentū. secūda ibi (S̄z seorsum) tertia ibi (Quare nec ē.) Dic̄ ḡ (Amplius sicut nec i sillogismo accipit qd̄ ē sillogizare). i. diffinitio sillogismi. z subdit q̄ (S̄ep. n. aut tota aut pars est ppositio ex q̄bus ē sillogismus) q̄ si dicat q̄ bec ē diffinitio sillogismi q̄ vna ppō vt maior se habeat vt totū. alia vt minor se habeat vt ps. p̄ h̄c enī diffinitōes sillogismi nō accipimus in sillogismo cū sillogizamus. nec accipimus eā ad sillogizandū fillum. z subdit q̄ (sic nec quod qd̄ est eē). i. nec diffōne diffōnis. (opz eē i sillogismo) sup. ad sillogizandū diffōne. ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrū possemus pbare sillogistice sillogismū p̄ diffinitionē sillogismi. z v̄ q̄ sic. possemus. n. quēlibet sillogismū sillogistice pbare sillogismū esse p̄ diffōnem sillogismi. S̄ceret. n. talis sillogismus. q̄cqd̄ constat ex duabus ppositiōibus. quarū vna ē vt totum alia vt pars illō est fillus. q̄libet sillogismus est h̄. ḡ. z c̄. Dicendum q̄ diffinire sillogismū spectat ad artificem generale. vt puta ad dyalecticū q̄ dicitur generalis. qz ne gociatur circa cōia q̄dam. z circa quasdam cōes diffinitōes. ad ipm̄ ḡ spectat diffinire sillogismū q̄ dat artē de sillogismo. ars aut̄ dz esse generalis. z nō dz supponere aliquē sillogismū. Si ḡ dyalecticus hoc mō vellet pbare de aliqua argumentatiōe q̄ sit sillogismus accipiendo diffinitōem sillogismi. z cōcludendo sillogistice de illa argumentatiōe q̄ sit fillus. pbaret sillogismū supponēdo fillū. hoc ḡ eēt simile. sic si alius vellet negare loq̄lā eē. quod nō posset facere nisi p̄ loq̄lam. negādo ḡ loq̄llā dederet loq̄llā. sic si qs̄ vellet pbare fillū sillogistice p̄ diffinitōem sillogismi. pbaret fillū supponēdo fillū qz sillogizaret fillū. sicut ḡ ad manifestādū an aliqua argumentatio sit sillogismus non debemus hoc facere sillogistice p̄ diffinitōem sillogismi. sic ad pbandū rōes aliquā eē diffinitōem nō debemus hoc sillogizare p̄ diffōne diffōnis. qz tunc pbādo diffōne poneremus diffōnem. ¶ Deinde cum dicit. (Sed seorsum.) ostendit ad quid valent h̄ rōes. vel h̄ diffōnes dicēs (S̄z seorsum. hoc appositū.) vel (a positis eē) vt habz alia l̄ra. q. d. q̄ hoc. i. diffō diffōnis (z) diffō sillogismi dz eē i mente seorsum separata a positis. i. ab his que ponūtur i sillogismo z i sillogismo. z p̄ talē diffōne sillogismi (ad dubitantes). i. cōtra dubitantē vtz (sillogizātū est. aut nō est d̄dicere) .i. obuiare z istare sibi. z ostendere ei p̄ diffōnes sillogismi. (qm̄ hic est sillogismus. z adhuc neqz quod qd̄ erat esse sillogizātū). i. cōtra negantē sillogizātā eē diffōne. sup. debemus silf̄ cōtradidere z obuiare z ostendere p̄ diffōne diffōnis q̄ id quod ē sillogizātū est diffō. ¶ Dubitaret forte aliquis quō rōnem sillogismi z diffōnis debemus h̄ seorsum. z quō hoc valet cōtra obuiātes. Dicendum q̄ diffō diffōnis z diffō sillogismi deseruiūt ad duo. vt dz ex textu. primo ad regulandū nos. naz ex hoc quod habemus i mēte diffōne sillogismi q̄ dz eē ex ppositiōibus habentibus se vt totū z vt pars. regulamur i sillogizādo. vt nō deficiamus i forma sillogistica. sic etiā z p̄ diffōne diffōnis i mente habitā regulamur ne deficiamus i diffiniendo. z quantū ad hoc ait. q̄ hoc. i. tā diffō diffōnis q̄ sillogismi dz eē i mente seorsum a positis. vt h̄z alia translatio. i. ab his que ponūtur. taz i diffōne q̄ i sillogismo vt si vellem examinare. vtz anial bipes sit bona diffō hoīs. deberē rōne diffōnis habere seorsum i mente id est separati ab his que posita sūt i diffōne da

ta. z p̄ rōnem diffōnis i mente examinare diffōne datā. vel vt translatio nostra habet hoc. i. diffō diffōnis esse sup. dz i mente appositis. i. additis sū. his que ponuntur i diffōne data. nam semper regulatū debz apponi. i. ad di vel cūgi ipsi regule. vt videat an sit cōforme. ḡ rōne quam habemus seorsum i mente de diffinitōe. q̄ cuidā regule debemus apponere. i. adiungere ea que sunt i q̄ eunqz diffōne data. z per hoc examinare an sit bñ data. z qd̄ vtrū ē de diffōne diffōnis itellādū est de diffōne sillogismi. secundo diffinitio tā sillogismi q̄ diffōnis valz ad obuiātes. i. cōtra obuiantē. naz si qs̄ obuiaret de aliq̄ sillogismo q̄ eēt fillus vel de aliqua diffōne q̄ eēt diffinitio. possemus ei cōtradidere per rōnem tam silli q̄ diffōnis. Dicemus ḡ q̄ sicut p̄ncipia nō p̄nt p̄bari simpliciter sine petitiōe p̄ncipiū. possunt tñ p̄bari apud bñ vel apud illū. sic p̄ diffōnem diffōnis nō potest simpliciter probari diffinitio. qz tunc probarem diffōnem supponendo diffōnem. nam z p̄ncipia non p̄nt probari nisi supponendo p̄ncipia. nam si probas p̄ncipia per seipsa. pbas p̄ncipia supponendo p̄ncipia. si autem probas ea per p̄ncipia tua p̄ncipia p̄supponat p̄ncipia. ad hoc probat p̄ncipia supponendo p̄ncipia. p̄ncipia ergo non possunt p̄bari simpliciter. sic nec diffō per suam diffōnem simpliciter pbabit apud hunc tñ obuiantē nobis z negantē diffōnem datam bonam eē. per rōnem diffōnis possemus igitur sibi cōtradidere. quare aut̄ diffō diffōnis non simpliciter probat ipsam patet per supius dicta. nā non magis notam est aīal bipes constare ex ppzio ḡne z ex p̄p̄a dzia hoīs q̄ eā eē ppziā diffōne hoīs ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis quare tales rōes debemus h̄ seorsum. Dicendū q̄ fm̄ cōmen. in. z. metha. non bonū est querere simul sciam z modū sciendi. habere enī z rōnem diffōnis z rōnem sillogismi pertinet ad modū sciēdi. formare autē z proprios fillos de rebus scitis z proprias diffōnes de scibilibus pertinet ad sciam. seorsum ergo z prius debemus adiscere logicam z cognoscere q̄ sit ratio sillogismi. z que sit rō diffōnis. z has rōnes debemus habere in mēte. vt postea quando venimus ad scias sp̄ales per rōnes illas quas didicimus in logica q̄ est modus sciendi. debemus examinare diffōnes proprias z sillogismos proprios quos formamus de scibilibus. p̄zima ḡ ratio. vs. q̄ petiū ibi id quod est i p̄ncipio deseruit si credat q̄ per diffōnem diffōnis aggeneret i nobis scia. vt credimus p̄ hoc scire que diffinitio sit cuiuslibet diffiniti. per rōnes enim illas cōmunes traditas in logica. q̄ diffinitio est qd̄ propriū z predicat̄ i qd̄ nō aggenerat̄ in nobis scia s̄ opinio. ex hoc enī nisi plus sciamus nō poterimus scire de hoīe q̄ sit diffinitio eius nec de aliquo alio aīali. sed poterimus forte ex hoc habere aliquā opinionē. simpliciter tñ nescimus. nam lz sciamus q̄ diffinitio debeat ostare ex ppzio ḡne z ex ppziā dzia. nō tñ p̄pter hoc ē nobis notū ppziū genus nec p̄p̄ia dzia hoīs. nec ē magis notū nobis q̄ aīal bipes constat ex ppzio genere nec ex ppziā dzia hoīs q̄ sit diffinitio eius. ergo sic arguendo petiū p̄ncipiū. Secunda aut̄ rō q̄ debemus talia h̄ seorsum z p̄ ea obuiare. alius deseruit nobis si p̄ diffōne diffōnis nō credamus ex h̄ habere sciam. vt ex h̄ sciamus cognoscere diffōnes cuiuslibet diffiniti. sed ex hoc credamus idē h̄ seorsum quēdam modū sciēdi. qd̄ si sic eēt debemus h̄ seorsum i mēte z p̄ hoc examinare diffōne. nā modus sciēdi lz nō faciat sciam multū tñ iuuat ad scientiam. Logica enim i qua traditur modus sciendi et rationes ille cōmunes quas adiscimus i logica. licet nō sufficiant ad aggenerandū

Liber

sciam. multū tamē regulant nos ī acq̄sītōe scie. 7 multū
innant nos ad examinandum ea que dicuntur in scien.
tīs. tales ergo rationes communes simpliciter non p̄
bāt. possumus tamen per eas nos regulare et per illas
huic v̄ illi obuianti contradicere. plus. n. latet vt p̄z de
veritate ī his dictis p̄bi q̄ superficies textus ostendit.
¶ Deide cū dicit. (Quare necesse est.) ex his q̄ dixerat cō
cludit itentum. d. (Quare necesse ē sine eo quod quid ē
sillogismus). i. sine diffinitōe sillogismi. (aut) sit. sine eo
quod est (quod qd erat eē). i. sine diffinitōe diffinitōis
(sillogicare aliqd). q. d. q̄ nō debemus sillogicare aliqd.
.i. pbare sillogistice de aliquo q̄ sit diffinitio p̄ diffini
tōem diffinitōis. nec debemus pbare sillogistice de ali
quo quod sit sillogismus p̄ diffinitōem sillogismi. loq̄n
do de pbatiōe simplr. Possumus autē pbare p̄ hoc vel
obuiare huic vel illi. s̄ nō simplr. ¶ Notandū autē q̄ cū
sillogistice p̄ diffinitōez diffinitōis pbamus diffinitōem
ibi est cōsiderare duo. v̄z. diffinitōem diffinitōis q̄ assu
mit. 7 formā sillogisticā ī qua talis diffinitio ordinatur
quare sicut volumus facere fidē de diffinitōe p̄ diffini
tōem eius. ita cū formā sillogisticā cōcurrat ad hoc pro
bandū debemus facere simili mō fidē de formā sillogi
stica p̄ diffinitōem sillogismi. s̄ cum non debeat p̄bati
sillogistice sillogismus p̄ diffinitōez eius pari rōne non
debebit p̄bati sillogistice diffi? de diffinitione ipsius.
¶ Deinde cum dicit. (Et si ex p̄ditōe.) ostendit q̄ nō d̄z
p̄bati diffi? p̄ diffinitōem diffinitōis. accipiendo diffini
tōem oppositam. vt nō pōt p̄bati aliqd eē diffinitōem
boni p̄ diffinitōem mali. Circa q̄ duo facit. q̄ p̄ p̄ponit
q̄ d̄z itendit. 7 manifestat p̄positū. ibi (hoc. n. accipiēs.)
Dicit q̄ (Et si ex p̄ditōe autē). i. ex suppositōe. i. suponen
do diffinitōem vnius cōtrary. (demonstret) sup. diffini
tōem alterius cōtrary. vel de alio contrario (vt. i. si ma
lo inest diuisibile esse). i. si ista est diffinitio mali. esse qd
diuisibile (in contrario autē contrariū eē in quibuscūq̄
est contrariū. bonū autē ē malo contrariū 7 idiuuisibile)
est contrariū (diuisibili) q̄ sic est (boni esse). i. diffinitio
boni idiuuisibile. i. erit (eē quid idiuuisibile) quasi dicat
q̄ ī quibuscūq̄ est cōtrariū hec est regula generalis. q̄
semper ī cōtrario est cōtrariū. si ergo bonum 7 malū sūt
cōtraria. 7 diuisibile 7 idiuuisibile contrarianā. si eē diuisibile
est diffinitio mali contrariū erit diffinitio cōtrary. i. eē
idiuisibile erit diffinitio boni. ¶ Notandū autem q̄ in
hoc exemplo loq̄tur p̄b̄s modo platonico. Posuit enīz
plato q̄ vñū quod cōuertitur cum ente erat idem cum
vno quod ē p̄m numerū. ideo posuit nuōs eē subas rez
Et q̄ defectus incipit in recessu a simplici 7 ab vnitare
posuit q̄ idē erat eēntia vnitatē 7 bonitatē. 7 idem essen
tia malī 7 diuisibilitatē. supponēdo ergo q̄ eē diuisibile p̄di
cetur de malo ī eo q̄ diffinitio eēcludet q̄ eē idiuuisibi
le predicetur de bono ī eo q̄ diffinitio. poterit ergo pro
bati de aliquo proposito diffinitio in eo q̄ diffinitio sup
ponēdo diffinitōem oppositā. habet tamen quod hic or
bonum intellectū s̄m veritatē. q̄ simplex habet rōnem
boni. 7 d̄s̄m s̄m q̄ huius. habet rōnem mali. ¶ Deide
cum dicit (Hoc eīz accipiēs) probat q̄ non possit hoc
modo probati diffinitio de diffinito. Circa q̄ duo facit.
quia primo pbat hoc per rationē p̄p̄iam ad ipsam dif
finitōem. 7 per rōnem cōmunem tam ad diffinitōem
q̄ ad diuisionem. ibi (Ad vtrosq̄) Dicit ergo (Accipiēs
enīz diffinitōem demonstrat quod qd erat esse). i. de
monstrat diffinitōem. quasi dicat. q̄ talis probatio nō
est competens. quia petit. probat enīz diffinitionē p̄ dif
finitionem. Et quia posset aliquis dicere q̄ hoc potest

Secundus

fieri q̄ p̄cludat diffinitio p̄ diffinitōem. ideo subdit. q̄
(accipere autē ad demonstrandū quod qd erat eē). q. d. q̄
possumus accipere quod qd erat esse. i. diffinitōez tāq̄
mediū ad demonstrandū aliqd (alterū tantū sit) vel vt
bz alia littera 7 melius altez tam sit. i. ita tñ q̄ mediū
acceptum sit qd altez ab eo quod cōcludit. 7 subdit. q̄
(7 n. ī demonstratōibus est) su. ostendere p̄ mediū quod
est diffinitio (qm̄ est hoc de hoc). i. passio vel diffinitio
passionis p̄dicat de subiecto (sed nō ipm). i. sed nō ē idē
ipm mediū q̄ p̄clo. (neq̄ est) su. ip̄z mediū id (cuius est
ipsa ratio eadē). q. d. q̄ ip̄z mediū nō d̄z eē. eīz idē rōnis
cuz ipso cōcluso. ita q̄ nō sit magis notum. sed sit eque.
vel eodē mō notū mediū sicut cōclusum. 7 subdit. (7 cō
uertit). i. hoc posito segtur q̄ mediū cōuertat. quod nō
debet fieri. non. n. debet esse mediū id quod conuertit
cum cōclusionē. ita q̄ eque bene possit p̄ cōclusum ostē
di mediū. sicut econtra. tunc q̄ est supplenda rō q̄ cū
p̄ diffinitōem vnius contrary possit eque bene ostendi
diffinitio alterius cōtrary. sicut econuerso. vel cum nō
sit magis notū q̄ diuisibile sit diffi? mali. q̄ idiuuisibile
boni. nec econuerso. n̄ poterit p̄vñū ondi aliud. ¶ Deide
cum dicit. (Ad vtrosq̄.) adducit aliā rōnē cōmunē tā ad
diffinitōem q̄ ad diuisionē. d. (ad vtrosq̄). i. ad vtrosq̄
sillogismos. vel ad vtrosq̄ vias (7 s̄m diuisionē demō
strantem 7 ad sillogismū sic). v̄z. s̄m diffinitōem (eadē
oppositio). i. idem modus arguendi contra vtrosq̄. v̄z.
(p̄pter qd est homo est aīal bipes gressibile. sed nō aīal
7 bipes). q̄ si. d. q̄ nec via diuisua. nec via accipiēs que cō
petunt contrario concludit diffinitōem esse qd vnum.
vnde non magi concludit hōem esse aīal bipes. q̄ aīal
et bipes. 7 subdit q̄ (ex accepti. n. nec vna necessitas est
vnum fieri quod p̄dicatur. sed) vtrosq̄ (sicut homo idem
erit grāmaticus 7 musicus). q. d. q̄ diffi? dicit qd vnum
nulla autem istarum viarum concludit q̄ id quod pre
dicatur sit quid vnum. ergo nulla talis via concludit q̄
id quod predicatur sit diffinitio in eo quod diffinitio.
¶ Dubitaret forte aliquis. quia videtur falsuz q̄ via di
uisua non concludat diffinitionem esse quid vnum. nā
si fiant diuisiones s̄m differentias substantiales diffi
nitio accepta de necessitate dicit quid vnum. ¶ Rursus
7 via diffinitiva. accipiendo diffinitōem contrary hoc
idem fiet. nam si diffi? contrary dicit quid vnum opoz
tet q̄ 7 contraria diffinitio dicat quid vnum. Dicendū
q̄ nulla via concluditur diffinitio eē qd vnum. 7 quod
dicitur de diuisione per d̄zias essentialē. dicit debz q̄ dif
ferentia essentialē bene facit vnum cuz eo cuius ē d̄zia.
sed q̄ fiat hoc modo vnum hoc non habetur ex diuisione
in eo q̄ diuisio. sed ex eo q̄ diuisio habet eē circa talem ma
teriam. diuisio enī s̄m q̄ bz. potest fieri 7 per d̄zias eēnti
ales 7 per accidentales. via ergo diuisua cum possit fieri
diuisio vtrosq̄ modo non magis habetur ex acceptis per
diuisionem q̄ homo sit animal bipes q̄ q̄ sit animal 7 bi
pes. id est non magis habetur q̄ animal 7 bipes dicant
plures actus 7 sint vnum per accidens. sic enī acceptuz
per diuisionem poterit eē vnum per accidens. sicut homo
est vnum per accidens cum grāmatico 7 musico. Quod
vero addebant de diffinitōe contrary. dicit debet q̄ nō
magis notum est q̄ eē diuisibile sit diffinitio mali q̄ q̄ i
diuisibile boni. arguere enim q̄ ī omnibus habentibus
contrarium semper est contrarium ī contrario. Ita v̄z
ī eēntialibus sicut ī acc̄ntialibus. dum tamen sint per se
acc̄ntia ex tali via arguere rōe modi arguēdi q̄ accepte
sint d̄zie eēntiales. nō erit nob̄ mag notū q̄ acc̄ntiales.
poterit. n. hoc inotescere nobis alia via. s̄z ip̄e mōs ar

Posteriozum

quæpi nihil nobis de B patefaciet. ex ipso gmo arguendi
nō magi habebitur q̄ conclusa diffi? sit quid vnūq̄ q̄ qd
pla. Ualē ḡ hec obiectio. q̄ nec via diuisiua. nec diffini-
tia cludat diffōne vt diffi? q̄ diffi? vt diffi? ē qd vnū
ex neutra at̄ via sufficiēt h̄ q̄ id qd cludit sit qd vnū.

Qualiter igitur diffiniens.

Postq̄ phus exequutus est de q̄e quarta. v3.
quoz est diffinitio. vtrū sit eoz quoz est demonstratio
et de tertia. v3. qd est diffinitio. vtz sit idēz q̄ demfatio
et de scda. v3. qd sit modus itroducēdi diffinitōem. vtrū
via sillogistica. reduplicatiua. aut diuisiua. aut diffinitia.
In parte ista vt dicebat̄ vult exequi de q̄one p̄ma. vtz
quod qd est demōstrat̄. p̄pter quod sciendum q̄ de-
mōstratio est duplex. ad sensū. et ad intellectū. et ad sensū
est duplex rōcinatiua. s. et nō rōcinatiua. demōstrare at̄
ad sensū mō rōcinatiua videt̄ facere iductio. Nā induc-
tio sensibiliter ostēdit i hoc et in illo sic esse. et ex hoc ar-
guit i oibus ita esse. vnde quasi q̄bdā demōstrare est sic
sensibiliter pcedere. demōstratio aut̄ ad sensū nō rōna-
tiua pōt fieri. vt sigs sensu. vtputa visu. oīderet sibi sic
ē vt sigs nūq̄ vidisset niuē. et dubitaret eam eē albam
ad sensū. et fm visu oīderetur ei sic eē. vtputa si porta-
ret̄ nix corā eo et diceret̄ ei. respice qm̄ est alba vl̄ posset
talis demōstratio fieri digito. vt sigs nūq̄ tetigisset ignē
posset ei digito demōstrari q̄ eēt calidus. vel ecōuerso
posset exponi q̄ sensus referat̄ ad tactū. posset. n. alicui
sensu demōstrari aliquid sentiendo et tangendo ipm̄. di-
gitus aut̄ referat̄ ad visum. vt q̄ pōt alicui digito oīdi
aliquid vt videat illud. Demōstratio aut̄ ad intellectum
fit p̄ diffinitōez. q̄ mediū i tali demōstratione est diffi?
duo ḡ facit phs. q̄ p̄mo oīdit q̄ nec demōstratione ad
intellectū. nec ad sensū pōt demōstrari quod qd ē. et spā-
liter adducit rōes q̄ nō possit demōstratiōe ad itellcūz
ibi. (amplius quō monstrabit.) Circa p̄mū duo facit. q̄
p̄mo oīdit q̄ nō pōt demōstrari quod qd ē demfatiōe
ad intellectū. et q̄ nec demōstratiōe ad sensū. ibi (nec sic
iducens) Dicit ḡ. (Qualr igit̄ diffiniens). i. qualr demō-
strans demōstratiōe ad itellcū. vbi mediū ē diffi? mon-
strabit. i. (demōstrabit. substātia). i. eētiale diffinitōez
(aut quod qd ē. neq̄. n. sicut demōstrās ex certis) p̄nci-
pys (faciet manifestū) sup. quod qd ē. v3. q̄ necesse ē cū
sint illa p̄ncipia (alterū aliquid eē). i. conclusiōe. et subdit.
(demonstratio. n. hec ē) q̄si dicat q̄ i hoc stat rō demon-
stratiōis q̄ accipiat q̄daz certa et nota p̄ncipia. ex q̄bus d̄
necessitate sequat̄ aliquid altep. s. conclusiō. hoc aut̄ mō. v3.
demōstratiue et p̄ certa et nota nō pōt demōstrari qd qd ē
fm̄ quod qd ē. nā si cluderet̄ quod qd ē i eo quod qd ē.
oporteret q̄ i p̄missis acciperet eodē mō qd qd ē i eo quod
quid ē. talis ḡ eēt mediū q̄lis eēt conclusiō. hoc aut̄ modo
nō eēt pcedere ex notis et certis. q̄ cū conclusiōes sint du-
bitabiles. esset et mediū dubitabile. ¶ Dubitaret forte
aligs. q̄ videt̄ q̄ id quod hic dicit̄ sit idem cū eo quod
supius dicebatur. nam idē ē vtz diffiniens possit demō-
strare quod qd ē. quod dicit̄ hec qd q̄ta et vtrum ipsius
quod qd est sit sillus reduplicatiuus q̄ accipit pro me?
quod qd ē i eo quod qd ē. vel sils diffiniens. q̄ accipit
p̄ medio diffinitōez diffinitōis. vt diffinitōez diffinitū.
quod totū fuit dictū i scdā q̄one. oibus. n. his modis
diffiniēdo oīdimus diffinitōez eo mō quo pole ē oīdi
Dicendū q̄ oīdere diffinitōez p̄ diffinitionē nō eēt pos-
sibile q̄drupl̄ declarat phs. p̄mo i sillogismo redupli-
catiū. et in sillogismo accipiente diffinitōez diffinitōis
tertio i sillogismo accipiente diffinitōem diffinitū p̄riā

et q̄to in hoc textu nūc exposito. alr̄ tñ et alr̄. Nā diffini-
tio dupl̄r pōt accipi. vel large p̄ oī descriptiōe put nō ag-
generat sciam s3 opinionē. vel pprie. put ea vtr̄ demō-
stratoz et put aggnat sciaz. p̄ime ḡ vie loquunt̄ de dif-
finitōe large in ḡnali. siue put ea vtr̄ demratiō siue nō
q̄ nullo mō qd qd est in eo quod qd est possit demrari.
sed textus nūc expositus loquit̄ de diffinitōe put ea spe-
cialr̄ vtr̄ demrator. quod qd ē ḡ fm̄ q̄ huius nō pōt cō-
cludi p̄ diffinitōez put diffinitio p̄tinet ad sillus ḡnāl̄
siue sillus ille sit demratiō siue nō. nec pōt cludi p̄ dif-
finitōez. put diffinitio illa spāl̄r spectat ad demratoz
ḡ dec q̄ta sua locutio de diffinitōe p3 quō d̄t a tribus
p̄mis locutiōibus pcedētibus. tres at̄ pcedentes locutio-
nes de diffinitōe p3 et quō adiuicē d̄nt. p̄ima ḡ locu-
tio cū dicit̄. ipsius at̄ quod quid ē. loquit̄ de diffinitōe
diffinitū. vtrū p̄ diffinitōez hoīs vel cuiuscūq̄ alterius
s3 q̄ huius possit demrari diff? eius fm̄ q̄ huius. ita q̄
p̄ vnā diffinitōez s3 q̄ huius demraret̄ alia s3 q̄ huius
Secūda at̄ locutio de diffinitōe cū dicit̄. s3 vtrū sit de-
mōstrare quod quid ē. loquit̄ nō de diffinitōe diffinitū
s3 diffinitōis. vtrū hoc mō p̄tingat oīdere quod qd est.
Tertia at̄ locutio cū dicit̄. et ex p̄ditōe. loq̄t̄ de diffitōe
diffinitū s3 alr̄ q̄ locutiō p̄ma. q̄ p̄ma loq̄bat̄ de diffōne
diffinitū p̄posita. vt si de eadē re venēt due diffinitōes.
vtrū p̄ vnā possit oīdi alia. s3 tertia locutio loq̄t̄ de dif-
finitōe diffinitū opposita. vtrū. s. p̄ diffinitōez vnus op-
positi possit oīdi diffinitio alterius. ¶ Est aut̄ diligēter
notādū q̄ cū dicimus q̄ quod qd ē fm̄ q̄ huius nō pōt
p̄bari nec sillogizari loquēdo de sillo ḡnāl̄r. nec pōt p̄-
bari nec demrari loquēdo de demratiōe spāl̄r. itelligen-
dū ē q̄ nō possit sillogizari vere. i. sillogistice p̄bari vere
q̄ semp petitur ibi p̄ncipiū. nūq̄. n. ē sillogistica p̄ba-
tio vera nisi p̄misse sint notioez conclusiōe. tñ bñ pōt p̄ba-
bilr̄ sillogizari q̄ nihil p̄biber q̄dam falsa p̄babilia eē
imo p̄babilioza q̄busdā verl̄. vt d̄ i octauo thop. multl̄
enī p̄bablr̄ sillogizati eēt q̄ aīal nō p̄natū bipes ē dif-
finitio hoīs si assumeretur hoc p̄ medio quod cōstat ex
genere et differentis hoīs. ¶ Deīde cū dicit̄. (Nec sicut
iducēs) oīdit q̄ nō possit demrari quod qd ē demōstra-
tiōe ad sensum. d. (Nec sicut iducēs). i. nec demōstrabit
sup. diffinitionē sensibiliter iducens (p̄ singularia cum
manifesta sint) illa singularia. s. ad sensum (qm̄ oē sic et
nihil aliter). i. q̄ i omnibus singularibus ita se h3 sicut
accipit iductio et nō aliter. et subdit. q̄ (nō qd est) supple.
(demōstrat) sic iducēs (sed qm̄ est. aut nō est). nō ḡ per
iductionē pōt demōstrari sensibiliter quod qd ē. nec eēt
sensibiliter pōt demōstrari sensu vel digito. vñ subdit.
(qs̄ igr̄ est alius modus reliquus) sup. ad demōstrādūz
quod quid est (non enī monstrabit) ipsum quod quid ē
(sensu aut digito) quomodo autēz differant he tres de-
monstrationes sensibiles videt̄z demonstrare iducti-
one sensu et digito. in principio lectionis tangebatur.
¶ Dubitaret forte aligs. vtrū p̄ inductiōem demōstrari
possit quod quid est. Dicendū q̄ iductio pcedit ex ma-
nifestl̄ ad sensum. sensus vero nō iudicat nisi de accūti-
bus. si aut̄ iudicamus de substātia per sensum hoc ē per
accūti vel i relatōe ad accūti. vt si video filium cleonis
per accūti. hoc est q̄ video album per se. et si aliquis sen-
sus est qui iudicet de ipa substātia. vtputa ipsa est ma-
teria hoc nō erit nisi i relatōe ad accūti. ipsam autem
substātiā nudam et ipsum quod quid est nudum sen-
sus non potest apprehendere. nūq̄ ḡ sit iductio de ipa
nuda substā s3 semp de ea i relatōe ad accūti. vt si iudico
per sensum hunc eē hominem. hunc esse rōnalē. hoc est